

ЗВІТ

ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ ЗА 2002 РІК

Київ 2003

ЗМІСТ

Вступне слово Голови Комісії	3
Розділ 1. Діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	4
1. Місце та роль Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в системі органів державної влади	4
2. Організаційна структура та діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	5
Розвиток законодавства на фондовому ринку України та взаємодія з державними органами	6
Регулювання фондового ринку України	9
Інвестиційна діяльність на фондовому ринку України	12
Реєстрація, контроль емісійної діяльності та розвиток корпоративного управління	14
Ліцензування діяльності на ринку цінних паперів	16
Інформаційне забезпечення розвитку державного регулювання та розкриття інформації на ринку цінних паперів	18
Контрольно-ревізійна діяльність на фондовому ринку України	24
Пруденційний нагляд та захист прав інвесторів на ринку цінних паперів України	27
Судова і правова робота та правозастосування на фондовому ринку України	29
Координація діяльності територіальних органів	31
Міжнародна діяльність Комісії	34
Координація підготовки та сертифікація фахівців фондового ринку	36
Діяльність Комісії по роботі з громадськістю	37
Кадрове забезпечення діяльності Комісії	39
Фінансове забезпечення Комісії	41
3. Дорадчі органи Комісії, консультаційно-експертна робота	43
Діяльність Координаційної ради при Президентові України з питань функціонування ринку цінних паперів в Україні	43
Діяльність Консультаційно-експертної ради Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	44
Розділ 2. Розвиток фондового ринку України	46
1. Місце та стан розвитку фондового ринку в економічному просторі України	46
2. Стан розвитку фондового ринку	50
2.1. Емісійна діяльність на ринку цінних паперів	50
2.2. Інфраструктура ринку цінних паперів	55
Діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів	55
Діяльність з надання послуг щодо зберігання цінних паперів	56
Діяльність депозитаріїв цінних паперів	57
2.3. Обіг цінних паперів	58
Діяльність з торгівлі цінними паперами	58
Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів	62
2.4. Діяльність інститутів спільного інвестування	66
2.5. Діяльність СРО	68
3. Стан розвитку ринку цінних паперів у регіонах України	70
Додатки	104

Основними цілями державного регулювання у сфері цінних паперів є створення правових, соціальних та економічних передумов. Вони необхідні для залучення капіталів в реальний сектор економіки, що сприятиме економічному росту країни.

Ефективна практика корпоративного управління є головною передумовою, що визначає здатність залучати фінансові ресурси, необхідні для довгострокового інвестування і економічного зростання.

В Україні спостерігається значний прогрес в усвідомленні важливості ефективного корпоративного управління і у запровадженні заходів, спрямованих на поліпшення механізмів захисту прав акціонерів та кредиторів акціонерних товариств. Ураховуючи особливості масової приватизації, що відбулася в Україні, працівники приватизованих підприємств, здебільшого, є також його акціонерами, і, відтак, заслуговують на більш серйозне ставлення до питань їх участі в управлінні. Отже, питання захисту прав інвесторів, розвитку інвестиційних процесів є надзвичайно важливим для України. Сьогодні налічується майже 17 мільйонів акціонерів у 35 тисячах акціонерних товариств, більшість з яких мають гостру потребу для поповнення фінансових ресурсів.

Світовий досвід переконливо свідчить про те, що важливим засобом вирішення корпоративних конфліктів та проблем, а також досягнення балансу інтересів у корпоративних відносинах є застосування на практиці загальноприйнятих принципів ефективного корпоративного управління, які ґрунтуються на таких категоріях як порядність та справедливість, прозорість та відкритість, підзвітність та відповідальність.

Україна продовжує рухатися у напрямку розбудови цивілізованих корпоративних відносин. Підтвердженням цієї позиції на політичному рівні є Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах» від 21 березня 2002 року №280/2002. Цим Указом визначено першочергові заходи щодо розвитку корпоративного управління в Україні.

Серед основних заходів, які зазначені в Указі, слід назвати: розвиток законодавства, поглиблення прозорості у діяльності акціонерних товариств, підвищення рівня корпоративної культури, а також розробка та запровадження в Україні національних принципів (кодексу) корпоративного управління. Сьогодні необхідне більш ефективне законодавче забезпечення розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах та сприяння у прийнятті Верховною Радою України проекту Закону України «Про акціонерні товариства», доопрацювання проекту Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», а також розробка ряду законопроектів щодо внесення змін до Законів України в частині захисту прав акціонерів та посилення державного контролю у сфері корпоративного управління.

Робота в напрямі вдосконалення системи корпоративного управління триває. І дуже важливо, щоб кроки, які здійснюються в цьому напрямі, були підкріплені зусиллями учасників корпоративних відносин, представників органів державної та виконавчої влади. Також сподіваємось, що результатами цих зусиль буде поява в Україні принципів та рекомендацій щодо якісного та прозорого управління товариствами, дотримання яких допоможе та сприятиме розвитку інвестиційних процесів та економічному зростанню в Україні.

*З повагою,
Голова Комісії*

Олег Мозговий

Розділ 1. Діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

1. Місце та роль Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку у системі органів державної влади

Історія сучасного фондового ринку України почалась від дня прийняття у 1991 році Закону України «Про цінні папери і фондову біржу».

Найбільш важливим при визначенні правових засад здійснення державного регулювання ринку цінних паперів, державного контролю за випуском та обігом цінних паперів та їх похідних став Указ Президента України, яким 12 червня 1995 року утворено Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Було визначено її завдання, функції, повноваження, права, відповідальність та відносини з іншими державними органами з питань регулювання та контролю на ринку цінних паперів.

Основні завдання Комісії визначені Законом України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», який прийнято у 1996 році.

У 1997 році Указом Президента України «Про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку» затверджено Положення про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку, в якому, зокрема, зазначено, що Комісія входить до центральних органів виконавчої влади, підпорядкована Президенту України і підзвітна Верховній Раді України. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією і нормативно-правовими актами України.

У 2002 році з метою подальшого вдосконалення державного регулювання ринку цінних паперів, визначення ефективного механізму реалізації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку своїх повноважень та у зв'язку з додатковими функціями, покладеними Законами України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)", "Про обіг векселів в Україні" і "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" 25.09.02 Президентом України було видано Указ "Про додаткові заходи щодо вдосконалення діяльності Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку".

Зокрема, Указом Президента України "Про додаткові заходи щодо вдосконалення діяльності Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку", передбачено:

- закріплення відповідних повноважень за Комісією з урахуванням прийнятих останнім часом законів України;
- удосконалення керованості системою Комісії;
- запровадження розподілу повноважень між Комісією як колегіальним органом, її центральним апаратом та територіальними управліннями.

Комісія співпрацює з органами регулювання ринку капіталів інших країн, з міжнародними організаціями та іноземними інвесторами в рамках чинного законодавства відповідно до загальнодержавної політики у сфері зовнішніх зносин, яка має багатовекторний характер та орієнтована на запровадження в Україні світових стандартів регулювання економіки.

Протягом усієї діяльності Комісія співробітничала з органами державної влади усіх рівнів над реалізацією програмних документів загальноекономічного характеру, які визначають шляхи та пріоритетні напрями прискорення економічних реформ. Серед них такі: Послання Президента до Верховної Ради України: "Україна: поступ у XXI сторіччя. Стратегія соціального та економічного розвитку на 2000-2004 роки", Програма економічного і соціального розвитку України у 2002 році, Програма розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 роки, Основні напрями розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки, Заходи щодо детінізації економіки та інші.

Комісія активно співпрацює з більшістю міжнародних організацій, які діють у галузі ринку капіталів та фінансових послуг, включаючи Міжнародну організацію Комісій з цінних паперів (IOSCO), Організацію економічного співробітництва та розвитку (OECD), Міжнародну фінансову корпорацію (IFC), Світовий банк, а також з Комісіями з цінних паперів інших країн та Міжнародними донорськими організаціями, які працюють в Україні.

2. Організаційна структура та діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Сьогодні до структури Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку входять центральний апарат Комісії, 26 територіальних управлінь, які здійснюють державну політику в сфері регулювання ринку цінних паперів у регіонах України (додаток 1).

До складу центрального апарату входять 12 управлінь та 3 самостійні відділи (додаток 2).

Головною особливістю організаційної структури Комісії є орієнтація на створення спеціалізованих функціональних підрозділів. Так, до структури центрального апарату Комісії входять:

- управління розвитку законодавства та взаємодії з державними органами, до складу якого входять відділи:
 - розвитку законодавства (сектор базових законів про цінні папери),
 - взаємодії з державними органами,
 - координації підготовки фахівців фондового ринку,
 - координації діяльності територіальних органів;
- управління регулювання та розвитку ринку цінних паперів, до складу якого входять відділи:
 - реєстрації і регулювання діяльності СРО, організаційно оформлених ринків та з питань похідних цінних паперів,
 - регулювання реєстраторської, депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності;
- управління інвестиційної діяльності, до складу якого входять відділи:
 - регулювання діяльності інвестиційних компаній, інвестиційних керуючих та торговців цінними паперами,
 - реєстрації емісій ІСІ, нагляду за діяльністю інвестиційних керуючих та методології забезпечення діяльності ІСІ,
 - з питань діяльності недержавних пенсійних фондів;
- управління корпоративних фінансів, до складу якого входять відділи:
 - реєстрації емісій інституційних та професійних учасників ринку,
 - реєстрації емісій підприємств,
 - методології та розвитку корпоративного управління;
- управління ліцензування діяльності професійних учасників ринку цінних паперів, до складу якого входять відділи:
 - ліцензування реєстраторської, депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності,
 - ліцензування торгівлі цінними паперами, управління цінними паперами, реєстрації та ліцензування організаторів торгівлі;
- управління звітності учасників ринку цінних паперів, до складу якого входять відділи:
 - методології, обліку, звітності на ринку цінних паперів,
 - звітності професійних учасників та інститутів спільного інвестування,
 - звітності емітентів цінних паперів,
 - аналізу та інформаційних технологій;
- контрольно-правове управління, до складу якого входять відділи:
 - контрольно-ревізійний,
 - розслідування правопорушень на ринку цінних паперів;
- управління пруденційного нагляду, до складу якого входять відділи:
 - захисту прав інвесторів,
 - пруденційного нагляду,
 - сектор аналізу діяльності з питань пруденційного нагляду та захисту прав інвесторів;
- юридичне управління, до складу якого входять відділи:
 - правової роботи,

- ❑ претензійно-позовної роботи,
 - ❑ супроводження розгляду справ про правопорушення на ринку цінних паперів;
- управління організаційного забезпечення Комісії, до складу якого входять:
 - ❑ загальний відділ,
 - ❑ відділ організації проведення засідань Комісії,
 - ❑ сектор по роботі з громадськістю,
 - ❑ секретаріат Координаційної ради;
- управління фінансування та бухгалтерського обліку, до складу якого входять:
 - ❑ відділ бухгалтерського обліку та звітності,
 - ❑ планово-фінансовий відділ,
 - ❑ відділ контролю та звітності органів і установ Комісії;
- управління господарського забезпечення, до складу якого входять відділи:
 - ❑ господарського, побутового та транспортного обслуговування,
 - ❑ матеріально-технічного постачання;
- відділ міжнародних зв'язків;
- відділ кадрової роботи та державної служби;
- перший відділ.

Розвиток законодавства на фондовому ринку України та взаємодія з державними органами

Відповідно до покладених на Комісію завдань щодо розвитку законодавства у сфері державного регулювання ринку цінних паперів України протягом 2002 року здійснювалась розробка проектів законодавчих актів та їх супроводження при розгляді у Кабінеті Міністрів України та у Верховній Раді України. Крім того, здійснювались заходи щодо адаптації законодавства України про цінні папери до законодавства Європейського Союзу.

Реалізація завдання щодо становлення ліквідного, надійного та прозорого національного фондового ринку вимагає проведення інтенсивної законотворчої роботи. Комісією у 2002 році здійснювались заходи за наступними пріоритетними напрямками:

- удосконалення засад державного регулювання ринку цінних паперів та захисту прав інвесторів;
- посилення конкурентоспроможності фондового ринку України, у тому числі шляхом підвищення ролі організаційно оформленого фондового ринку;
- розвиток Національної депозитарної системи;
- розвиток корпоративного управління.

Так, у 2002 році набрали чинності Закони України “Про внесення зміни до статті 43 Закону України “Про господарські товариства” та “Про внесення змін до Закону України “Про обіг векселів в Україні”, участь у розробці яких приймала Комісія.

Закон України “Про внесення зміни до статті 43 Закону України “Про господарські товариства” передбачає необхідність проведення загальних зборів акціонерів на території України за винятком випадків, коли на день проведення загальних зборів 100 відсотками акцій зазначеного товариства володіють іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи, а також міжнародні організації.

Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про обіг векселів в Україні” сприятиме максимальному врегулюванню участі фізичних осіб у вексельному обігу та удосконаленню механізму цього обігу за їх участю. Отже, з метою попередження зловживань при операціях з векселями та забезпеченню платежів за векселями фізичними особами Законом передбачено, що при видачі векселя фізичною особою має бути обов'язкове укладення у письмовій формі договорів про проведення розрахунків із застосуванням векселів. Крім того, з метою попередження ухилення від погашення векселів

попередніми векселедержателями - фізичними особами Законом передбачено обов'язковість зазначення вичерпної інформації про фізичну особу при підписанні нею векселя.

На виконання доручень Прем'єр-міністра України у зв'язку із завершенням строку повноважень Верховної Ради України третього скликання та відповідно до ст.6.2.2. Регламенту Верховної Ради України було доопрацьовано та внесено в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України ряд законопроектів:

“Про внесення змін до Закону України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”;

“Про внесення зміни до Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”;

“Про внесення змін до Закону України “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів”;

“Про внесення змін до деяких законів України” (стосовно підвищення ролі фондового ринку);

“Про внесення змін до деяких законів України” (до Законів України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” та “Про виконавче провадження”).

Крім того, протягом 2002 року за участю Комісії було розроблено та Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України ряд законопроектів, зокрема:

- проект Закону України “Про внесення змін до статті 12 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” (щодо заборони засновникам реєстратора власників іменних цінних паперів на володіння пакетом акцій емітента, реєстр акціонерів якого веде цей реєстратор);
- проект Закону України “Про внесення зміни до статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України “Про державне мито” (стосовно звільнення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від сплати державного мита при зверненні до суду за позовами з питань захисту прав інвесторів);
- проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про обіг векселів в Україні”;
- проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України” (щодо регулювання ринку цінних паперів та діяльності Національної депозитарної системи);
- проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” (про розширення повноважень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання діяльності небанківських установ та корпоративного управління).

Також протягом 2002 року за участю Комісії було розроблено ряд законопроектів, які знаходяться на розгляді у Кабінеті Міністрів України з метою їх подальшого внесення до Верховної Ради України в установленому порядку, а саме:

- проект Закону України “Про холдингові компанії в Україні”;
- проект Закону України “Про внесення змін до статті 7 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” (щодо запровадження механізму укладення угод з цінними паперами між інвесторами-нерезидентами за принципом “поставка за умови надходження коштів від покупця”);
- проект Закону України “Про внесення змін до деяких Законів України” (щодо забезпечення переведення зобов'язань підприємств у цінні папери);
- проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про цінні папери і фондову біржу” (про підвищення вимог до торговців цінними паперами з метою забезпечення можливості надання ними широкого спектру фінансових послуг);

- проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” (щодо вдосконалення системи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку);
- проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про цінні папери і фондову біржу” (щодо заставних цінних паперів);
- було доопрацьовано та внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект Закону України “Про акціонерні товариства”.

Протягом 2002 року Комісією було проведено експертизу та опрацьовано більш ніж 50 проектів законів та нормативно-правових актів, які надійшли до Комісії від інших співвиконавців – державних органів виконавчої влади.

Комісія приймає активну участь у проведенні в Україні пенсійної реформи. Складовою сучасної соціальної політики, орієнтованої на підвищення життєвого рівня населення, є невідкладне законодавче врегулювання питань пенсійного забезпечення. Протягом минулого року фахівці Комісії приймали участь у роботі Координаційного центру з питань здійснення пенсійної реформи та у спільній робочій групі Верховної Ради України з доопрацювання проекту Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” до другого читання та в опрацюванні нової редакції проекту Закону України “Про недержавне пенсійне забезпечення”.

З початком формування в Україні системи іпотечного кредитування розпочата робота зі створення відповідного законодавчого поля. Указом Президента України від 08.08.02 №695 “Про заходи щодо розвитку іпотечного ринку в Україні” передбачено розробити декілька проектів законів України. Фахівці Комісії приймають активну участь у роботі Координаційної ради з питань створення системи іпотечного кредитування, а також участь у підготовці, опрацюванні та супроводженні законопроектів, направлених на формування системи довгострокового іпотечного кредитування, відповідних інститутів фінансового ринку.

З метою розвитку законодавства у сфері регулювання ринку цінних паперів Комісією у 2003 році планується проведення законопроектної роботи з метою реалізації заходів щодо прискорення формування законодавчої бази розвитку фондового ринку України, які передбачені програмними документами. Зокрема, постановами Кабінету Міністрів України від 14.08.01 №1046 “Про затвердження Заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2001 – 2005 роки” та від 17.09.02 №1394 “Про виконання завдань, що впливають з послань Президента України до Верховної Ради України “Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002 – 2011 роки” та “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році”, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.02 №440-р “Про схвалення плану заходів щодо виконання Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002 – 2010 роки” тощо.

Так, актуальним залишається питання нагальної необхідності прийняття в Україні спеціального Закону, який би врегулював існуючі проблеми створення і діяльності вітчизняних акціонерних товариств та базувався на загальноприйнятих відпрацьованих міжнародних принципах корпоративного управління.

Крім того, перспективними у сфері розвитку законодавства щодо регулювання ринку цінних паперів у 2003 році є питання розвитку кастодіальної діяльності та діяльності з інвестиційного консультування, забезпечення технологічної консолідації реєстраторів власників іменних цінних паперів, що ведуть реєстри емітентів, цінні папери яких знаходяться в лістингу організаторів торгівлі, з центральним депозитарієм цінних паперів на основі електронного документообігу та електронного цифрового підпису, запровадження обов’язкового страхування прямими учасниками Національної депозитарної системи ризиків за основною їх діяльністю, передбачення посилення відповідальності за порушення законодавства прямими учасниками Національної депозитарної системи щодо реєстрації права власності на цінні папери та приведення положень Закону України “Про аудиторську діяльність” у відповідність до основних положень законодавства ЄС у частині стандартів обліку та аудиту.

Регулювання фондового ринку України

Відповідно до покладених на Комісію завдань щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів України протягом 2002 року проводилась така робота:

- участь у формуванні та забезпеченні реалізації єдиної державної політики у сфері розвитку та функціонування ринку цінних паперів;
- регулювання та сприяння розвитку ринку цінних паперів через розробку та впровадження актів законодавства України з питань регулювання діяльності професійних учасників ринку цінних паперів;
- реєстрація та регулювання діяльності СРО, організаційно оформлених ринків та похідних цінних паперів;
- регулювання реєстраторської, депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності.

Одним з першочергових заходів щодо формування та функціонування в Україні дієздатної депозитарної системи було прийняття рішення Комісії від 2 червня 2002 року №108 “Про створення центрального депозитарію корпоративних цінних паперів”. Згідно з даним рішенням створена міжвідомча робоча група.

До складу міжвідомчої робочої групи були залучені представники Національного банку України та депозитарних установ і саморегулювних організацій, а саме: ВАТ “Міжрегіональний фондовий союз”, Національного депозитарію України, Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв і Асоціації учасників фондового ринку України.

Зазначена робоча група проаналізувала вимоги українського законодавства та стан виконання учасниками НДСУ депозитарних функцій, міжнародні рекомендації та світову практику функціонування центральних депозитарних установ і дійшла до висновку:

1) об’єднання Національного депозитарію України та депозитарію “Міжрегіональний фондовий союз” з метою створення єдиного повнофункціонального депозитарію повинно відбуватися виключно на добровільних засадах. Прискорення об’єднання адміністративними заходами з боку державних органів виконавчої влади є небажаним;

2) процес утворення центрального (єдиного) повнофункціонального депозитарію має відповідати всім вимогам законодавства України. Проте в даний час можливість створення центрального (єдиного) депозитарію відповідно до чинного законодавства не передбачена, оскільки в Законі України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” відсутнє саме поняття “повнофункціональний центральний (єдиний) депозитарій цінних паперів”. Для створення центрального (єдиного) повнофункціонального депозитарію корпоративних цінних паперів необхідно провести відповідне законодавче врегулювання та проведення суттєвої реорганізації структури НДСУ;

3) одним з першочергових та найважливіших завдань при створенні центрального депозитарію корпоративних цінних паперів є вирішення питання щодо його управління та функціонування.

Паралельно з роботою щодо створення центрального депозитарію протягом 2001-2002 років проводилась робота з удосконалення Стандарту депозитарного обліку №1 (моніторинг, розробка програмного продукту щодо цього Стандарту) та Стандартів документообігу, а саме: рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.01.02 №4 було запропоновано Національному депозитарію України із залученням Національного банку України протягом півроку розробити програмний продукт, що відповідатиме Стандарту депозитарного обліку №1, враховуючи необхідність його вдосконалення з урахуванням пропозицій прямих учасників Національної депозитарної системи та організаторів торгівлі. НДУ підготовлено Технічні вимоги на розробку зазначеного програмного продукту.

Комісією розроблено нові редакції Положень, що регулюють здійснення реєстраторської, депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності з метою відображення в цих нормативних документах вимог до порядку та умов виконання відповідних видів депозитарної діяльності. Зокрема, НДУ в рамках, установлених Комісією в вищезазначених документах загальних вимог до здійснення реєстраторської, депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності, розроблено проекти стандартів документообігу, а саме:

- Стандарт НДУ №2 “Документообіг при виконанні зберігання і обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів”;
- Стандарт НДУ №3 “Документообіг при виконанні клірингу та розрахунків за угодами щодо цінних паперів”;
- Стандарт НДУ №4 “Документообіг при веденні реєстрів власників іменних цінних паперів”.

Новим напрямом роботи у 2002 році щодо зниження ризиків облікової системи було запровадження страхування ризиків прямих учасників Національної депозитарної системи за їх основною діяльністю. З цією метою Комісія протягом 2002 року проводила роботу щодо організації виконання пілотного проекту та 26.12.02 на розгляд Комісії винесено проект рішення “Про затвердження пілотного проекту страхування ризиків прямих учасників Національної депозитарної системи за їх основною діяльністю”. Цим проектом запропоновано затвердити програму проведення пілотного проекту страхування ризиків прямих учасників Національної депозитарної системи за їх основною діяльністю, погодити у межах пілотного проекту договір страхування з комплексного страхування депозитарію, зберігача, реєстратора, погодити список учасників Національної депозитарної системи, які приймають участь у пілотному проекті, установити термін дії пілотного проекту один рік (з 01.01.03 по 31.12.03 включно).

У зв'язку з тим, що в Україні більшість випусків цінних паперів зареєстрована у документарній формі, а важливе значення при здійсненні випуску цінних паперів в документарній формі має наявність сертифіката цінного папера, Комісією проведена робота щодо удосконалення вимог до сертифікатів, за результатами якої були прийняті рішення від 23.10.01 №308, від 02.06.02 №210, від 03.12.02 №368.

З метою недопущення порушення прав власників цінних паперів та врегулювання питань, які виникають у зв'язку з припиненням професійної діяльності учасниками ринку цінних паперів, розроблено проект Порядку дій професійних учасників ринку цінних паперів, пов'язаних з припиненням професійної діяльності на ринку цінних паперів.

В Основних напрямках розвитку фондового ринку на 2001–2005 роки поставлено завдання спростити процедуру знерухомлення цінних паперів, випущених у документарній формі (співвиконавцями при розробці цього нормативного акта виступають ФДМУ та НДУ).

Питання щодо досить тривалого часу виконання процедури знерухомлення цінних паперів, випущених у документарній формі, а тому й необхідності її спрощення, свого часу піднімалося Фондом державного майна України, який виступає співвиконавцем з виконання вищезазначеного пункту Заходів.

Шляхами вирішення вищезазначеного стало затвердження рішенням Комісії від 27.12.2000 №244 (державна реєстрація в Міністерстві юстиції України від 25.01.01 №71/5262) Порядку реєстрації випуску акцій акціонерними товариствами, які створені в процесі приватизації (корпоратизації) і 100 відсотків акцій яких належать державі, при зміні форми випуску та погодження Комісією рішенням від 19.07.01 №230 (державна реєстрація в Міністерстві юстиції України від 02.08.01 № 659/5850) наказу Фонду державного майна України від 26.06.01 №1137 “Про затвердження Порядку знерухомлення цінних паперів, що належать державі й випущені в документарній формі.”

Одним з важливих чинників посилення конкурентоспроможності фондового ринку України є створення умов для підвищення рівня капіталізації та ліквідності ринку цінних паперів шляхом здійснення заходів щодо концентрації торгівлі на організованих ринках, діяльність яких відповідає міжнародним стандартам.

Тому одним із завдань в роботі була розробка проекту Закону України “Про внесення змін до деяких Законів України”, який пройшов перше читання у Верховній Раді.

Прийняття законодавчого акта допоможе у розв'язанні проблем зосередження вторинного обігу цінних паперів акціонерних товариств стратегічних галузей на організованому ринку, а також буде сприяти формуванню ефективної системи обліку та розрахунків за угодами щодо цінних паперів. Крім цього, впровадження в дію

запропонованої норми дозволить підвищити ринкову капіталізацію акціонерних товариств та зробити український фондовий ринок більш привабливим для внутрішніх та зовнішніх інвесторів, що буде ще одним кроком України на шляху до Європейського Співробітництва.

Було підготовлено новий нормативно-правовий документ – проект Положення про функціонування організаційно оформлених ринків цінних паперів. У цьому документі передбачається визначити єдині вимоги щодо організаторів торгівлі – бірж та ПІС, вимоги до їх правил та діяльності, лістигу та делістингу цінних паперів на організаторі торгівлі, умови зупинки торгів на організаторах торгівлі, права організаторів торгівлі щодо нагляду за своїми членами (учасниками) та інші вимоги, які мають наблизити організаційно оформлений ринок України до міжнародних стандартів. Розробка цього Положення є актуальною ще й тому, що інституційні інвестори в Україні, а саме, страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні компанії, інвестиційні фонди та інститути спільного інвестування мають нагальну необхідність у вкладанні залучених коштів у надійні та ліквідні цінні папери, які постійно обертаються на організаційно оформлених ринках, що забезпечують певне зниження ризиків інвесторів.

З метою усунення розбіжностей у діючому законодавстві щодо визначення поняття саморегулювальної організації в зв'язку з прийняттям Верховною Радою України у 2001 році Закону України "Про ринки фінансових послуг в Україні" Комісією розроблено проект Закону України "Про внесення зміни до Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" щодо визначення саморегулювальної організації професійних учасників ринку цінних паперів. Метою законопроекту є створення умов щодо передачі частини функцій Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з регулювання професійної діяльності на ринку цінних паперів до саморегулювальних організацій та встановлення єдиного підходу до створення та функціонування СРО, які сприятимуть проведенню єдиної державної політики щодо діяльності професійних учасників ринку цінних паперів, посиленню державного контролю за дотриманням учасниками ринку регуляторних вимог. Прийняття зазначеного законопроекту буде сприяти розвитку системи саморегулювання на фондовому ринку України, посиленню контролю за діяльністю професійних учасників ринку цінних паперів з одночасним зменшенням навантаження на Державний бюджет України в зв'язку з можливістю передачі частини регуляторних повноважень за ринком цінних паперів та діяльністю на ньому професійних учасників до їх неприбуткових об'єднань.

З метою оптимізації державного регулювання фондового ринку та розвитку саморегулювання, посиленням контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регуляторних вимог та на виконання п.п.20 та 21 Заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки було розроблено Основні засади розвитку саморегулювання на фондовому ринку України, що визначає основні напрями та основні вимоги до саморегулювальних організацій професійних учасників фондового ринку України; Положення про діяльність саморегулювальної організації професійних учасників ринку цінних паперів (рішення Комісії від 18.03.02 №107, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27.09.02 №787/7075), яке містить вимоги до діяльності професійних учасників фондового ринку як саморегулювальних організацій; Положення про порядок та умови передачі Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку частини повноважень саморегулювальним організаціям професійних учасників ринку цінних паперів щодо передліцензійної роботи, підготовки, перепідготовки та попередньої сертифікації фахівців фондового ринку, затвердженого рішенням Комісії від 10.09.02 №243 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.10.02 за №795/7083.

Зазначені нормативні документи є першими кроками з виконання вимог Указу Президента України "Про додаткові заходи щодо розвитку ринку цінних паперів в Україні" щодо створення на фондовому ринку дієвих саморегулювальних організацій професійних учасників ринку цінних паперів за принципом – одна саморегулювальна організація з кожного виду професійної діяльності, які б забезпечили посилення контролю за дотриманнями учасниками фондового ринку регуляторних вимог з метою розбудови сучасної надійної системи виконання угод з цінними паперами та обліку прав власності на цінні папери.

Інвестиційна діяльність на фондовому ринку України

На Комісію відповідно до завдань щодо розвитку інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів України покладено функції:

- нагляду та регулювання діяльності стосовно спільного інвестування;
- реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній, змін та доповнень до інформації про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній;
- скасування випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній, анулювання випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній у разі відсутності розміщення такого випуску;
- заміни свідоцтва про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній відповідно до діючого законодавства України;
- розробки проектів нормативно-правових актів;
- нагляд та регулювання діяльності щодо управління активами схем колективного інвестування (далі - ІСІ);
- реєстрації регламентів ІСІ та змін до них, ведення державного реєстру ІСІ;
- видачі ліцензії на управління активами ІСІ;
- реєстрації випусків цінних паперів пайових та корпоративних інвестиційних фондів та встановлення вимог щодо випуску цінних паперів, проспектів емісії ІСІ;
- реєстрації змін та доповнень до проспектів емісії ІСІ;
- скасування, анулювання реєстрації випусків цінних паперів ІСІ;
- порушення питання щодо ліквідації ІСІ та участь у складі їх ліквідаційної комісії спеціалістів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- регулювання діяльності торговців цінними паперами.

На Комісію покладено додаткові функції у зв'язку з проведенням пенсійної реформи в Україні: підготовка пропозиції щодо встановлення обов'язкових нормативів, показників та вимог стосовно операцій з цінними паперами, які знаходяться в інвестиційних портфелях пенсійних фондів; проведення роз'яснювальної роботи серед населення через засоби масової інформації щодо впровадження пенсійної реформи, створення та діяльності недержавних пенсійних фондів для накопичення та виплат грошових коштів; розгляд документів стосовно діяльності зі спільного інвестування та управління пенсійними активами, які надходять до Комісії відповідно до чинного законодавства тощо.

Після прийняття Закону України від 15.03.01 "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" з метою максимального та ефективного врегулювання особливостей діяльності ІСІ Комісією протягом 2002 року було розроблено 14 нормативно-правових актів на виконання вимог цього Закону та ініційовано прийняття двох нормативних актів Кабінету Міністрів України.

Основним серед позитивних чинників Закону України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" є те, що вперше на законотворчому рівні передбачено функціонування венчурних фондів, що повинно дати поштовх до розвитку венчурного бізнесу в Україні. Враховуючи те, що венчурне інвестування є одним з найважливіших джерел поповнення коштів для підприємств малого та середнього бізнесу, розвиток венчурного бізнесу для України є досить важливим. Нормативно-правовими актами, розробленими Комісією, врегульовані також і особливості діяльності венчурних фондів.

Крім того, повністю запроваджена процедура ліцензування компаній з управління активами та вже розпочато ліцензування компаній з управління активами інститутів спільного інвестування. За станом на 31.12.02 видано три таких ліцензії.

Законом також передбачено, що відкриті інвестиційні та відкриті взаємні фонди інвестиційних компаній, які були створені відповідно до Указу Президента України "Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії" від 19.02.94 року №55/94, зобов'язані

ліквідуватися або привести свою діяльність у відповідність до Закону України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" протягом двох років.

Однак частина діючих інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній не може провести розрахунки зі своїми учасниками, ліквідуватися або реорганізуватися у зв'язку з наявністю таких проблем:

- залишок приватизаційних паперів на позабалансових рахунках;
- знаходяться у процесі списання дебіторської заборгованості;
- проведення взаємозаліку;
- знаходяться у процесі реалізації активів.

З метою виявлення та усунення проблем, які можуть виникати під час такої реорганізації, Комісією було прийнято рішення щодо проведення пілотних проектів. Це рішення передбачає проведення пілотних проектів щодо здійснення реорганізації інвестиційного керуючого, інвестиційного фонду і інвестиційної компанії та взаємного фонду інвестиційної компанії в нові інститути спільного інвестування. На виконання зазначеного рішення створено робочу групу з числа фахівців Комісії і учасників ринку цінних паперів, затверджено план-графіки реорганізації і проводиться робота щодо їх виконання. За результатами проведення пілотних проектів будуть розроблені нормативно-правові акти.

З урахуванням проведення пілотних проектів, специфіки провадження діяльності інвестиційних фондів, проблеми діючих інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній, а також складність процедури передачі активів та обмін інвестиційних сертифікатів при трансформації в інвестиційні фонди нового типу буде врахована Комісією при розробці Положення про порядок реорганізації діючих інвестиційних фондів в інвестиційні фонди нового типу.

Крім активної нормотворчої роботи Комісією також здійснюється і законотворча робота. Розроблено законопроект щодо внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" з метою податкового стимулювання інвестиційної діяльності. Цими змінами передбачається звільнити від оподаткування курсові різниці, які виникають при перерахуванні у національну валюту на організаційному ринку, що надходять в іноземній валюті. Існуючий порядок оподаткування курсових різниць приводить до податкового вилучення інвестиційних ресурсів, одержаних ІСІ. Внаслідок цього такі інститути не мають змоги забезпечити виконання своїх зобов'язань перед інвесторами щодо захисту від інфляційного знецінення.

Зазначені інститути є важливими інвесторами ринку довгострокового фінансування реального сектора економіки України. Їх діяльність дасть можливість залучати додаткові грошові кошти в економіку України як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів.

Комісією за станом на 01.01.03:

- скасовано випуск інвестиційних сертифікатів 33 інвестиційним фондам та 40 інвестиційним компаніям у зв'язку з ліквідацією;
- скасовано випуск інвестиційних сертифікатів 9 інвестиційним фондам та 5 інвестиційним компаніям у зв'язку з перетворенням;
- зареєстровано випуск інвестиційних сертифікатів 9 інвестиційним фондам та 5 інвестиційним компаніям у зв'язку з перетворенням;
- видано 140 свідоцтв про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційним компаніям та 97 свідоцтв - інвестиційним фондам у зв'язку з визначенням емітентами форми випуску інвестиційних сертифікатів;
- видано 15 відмов у заміні свідоцтва про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційним фондам та 9 відмов - інвестиційним компаніям у зв'язку з визначенням емітентами форми випуску інвестиційних сертифікатів;
- видано 12 відмов у скасуванні випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційним фондам та 15 відмов - інвестиційним компаніям;

- видано 6 повідомлень про анулювання випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційним компаніям та 3 повідомлення - інвестиційним фондам у зв'язку з відсутністю здійснення діяльності зі спільного інвестування;
- зареєстровано 74 зміни до інформації про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційним фондам та 48 – інвестиційним компаніям;
- видано 26 відмов в реєстрації змін до інформації про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційним фондам та 41 – інвестиційним компаніям.

Реєстрація, контроль емісійної діяльності та розвиток корпоративного управління

В Україні спостерігається значний прогрес в усвідомленні важливості ефективного корпоративного управління і запровадженні заходів, спрямованих на поліпшення механізмів захисту прав акціонерів і кредиторів акціонерних товариств. Однак законодавче регулювання питань корпоративного управління та практика застосування такого законодавства в Україні знаходяться на досить низькому рівні.

З метою розвитку корпоративного управління в нашій державі Президентом України видано Указ “Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах”. Цим Указом передбачено подальший розвиток та вдосконалення правових засад корпоративного управління за такими напрямками:

- ефективний захист прав та законних інтересів акціонерів;
- удосконалення системи надання, змісту та структури інформації про діяльність акціонерних товариств;
- чітке розмежування повноважень між органами управління акціонерного товариства;
- підвищення рівня культури корпоративного управління, впровадження загальновизнаних доброчесних норм ділових відносин між учасниками корпоративного управління.

Роль Комісії у розвитку корпоративного управління полягає у методологічному забезпеченні запровадження та розвитку загальноприйнятих принципів корпоративного управління в Україні.

Таку функцію Комісія виконує на підставі Положення про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затвердженого Указом Президента України від 25 вересня 2002 року №861/2002, та Указу Президента України від 28 березня 2001 року №198/2001 “Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України”.

З метою забезпечення розвитку корпоративного управління Комісія здійснює узагальнення практики застосування законодавства України з питань корпоративного управління, розробку пропозицій щодо його вдосконалення, приведення у відповідність до європейських та світових норм та стандартів, підготовку методичних матеріалів та рекомендацій з питань корпоративного управління. Зокрема, у 2002 році Комісією були схвалені Рекомендації з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств. Також за участю Комісії було проведено низку «круглих столів» та науково-практичних конференцій, на яких були обговорені міжнародні та національні стандарти корпоративного управління.

На виконання Указу Президента України від 21 березня 2002 року №280/2002 “Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах” Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за сприяння проекту “Корпоративний розвиток в Україні” Міжнародної Фінансової Корпорації, FMI, Спеціальної робочої групи з питань корпоративного управління та прав акціонерів, а також із залученням учасників фондового ринку здійснюються заходи щодо розробки та запровадження в Україні національних принципів корпоративного управління. На сьогодні вже розроблено проект національних принципів (кодексу) корпоративного управління, які базуються на загальних

принципах корпоративного управління в Україні, та розпочата робота з підготовки розділів цього документа.

Водночас, завершення роботи над національними принципами (кодексом) корпоративного управління ускладнюється відсутністю належного рівня правового забезпечення діяльності акціонерних товариств, зокрема, відсутністю Закону України "Про акціонерні товариства".

Також на виконання Указу Президента України від 21 березня 2002 року №280/2002 "Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах" за ініціативи Комісії постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. №1771 "Про Координаційну раду з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах" затверджено Положення про Координаційну раду з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах та її персональний склад. Відповідно до Положення про Координаційну раду з питань корпоративного управління основними завданнями Координаційної ради, яка утворюється як постійно діючий орган при Кабінеті Міністрів України, є підготовка пропозицій щодо формування єдиної державної політики у сфері корпоративного управління в акціонерних товариствах, визначення місця і ролі корпоративного управління у розвитку національної економіки, визначення напрямів розвитку корпоративного управління. Організаційно-технічне та інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Координаційної ради покладається на Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

Протягом 2002 року Комісією було розроблено такі нормативні документи Комісії:

- рішення Комісії від 18.03.2002р. №102 "Щодо реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств із змішаною формою власності", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.04.02 р. за №367/6655;
- Положення про порядок реєстрації випуску акцій закритими акціонерними товариствами (у новій редакції), що розглянуто та затверджено рішенням Комісії від 11.06.02 р. №167, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.07.02 р. за №587/6875;
- Рекомендації з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств України, розглянуто та схвалено рішенням Комісії від 02.06.02 р. №190;
- рішення Комісії від 17.09.02 р. №286 "Про передачу повноважень територіальним управлінням Комісії щодо скасування реєстрації випусків акцій акціонерних товариств, які виключені з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у зв'язку з їх ліквідацією";
- роз'яснення "Щодо створення ради акціонерного товариства (спостережної ради) з числа акціонерів у разі, якщо акціонером є юридична особа", розглянуто та затверджено рішенням Комісії від 26.11.02 р. №372;
- проект Положення про порядок випуску в обіг облігацій підприємств, реєстрації випуску облігацій підприємств та інформації про їх випуск розглянуто на засіданні Комісії від 24.12.02 р. та схвалено у першому читанні.

Також було розроблено та внесено для розгляду на засіданні Комісії такі проекти:

- роз'яснення "Про порядок застосування статті 32 та частини 8 статті 41 Закону України "Про господарські товариства" щодо визначення кворуму на загальних зборах акціонерів за наявності придбаних акціонерним товариством власних акцій";
- роз'яснення "Про порядок застосування статті 41 Закону України "Про господарські товариства" щодо можливості перерви у загальних зборах акціонерів до іншого дня чи їх перенесення на будь-який інший день";
- роз'яснення "Про порядок застосування статей 41 та 45 Закону України "Про господарські товариства" щодо порядку скликання позачергових загальних зборів акціонерами, що володіють більш як 10 відсотками голосів";

- роз'яснення "Про порядок застосування статті 41 Закону України "Про господарські товариства" щодо здійснення реєстрації акціонерів (їх представників) під час проведення загальних зборів";
- роз'яснення "Про застосування статей 42 та 44 Закону України «Про господарські товариства» в частині регулювання питань прийняття рішень та порядку голосування на загальних зборах акціонерів".

У 2002 році Комісія зареєструвала 2348 випусків акцій на загальну суму 12,796 млрд. грн. Було скасовано реєстрацію 258 випусків акцій на загальну суму 305,053 млн. грн. Також було зареєстровано 108 випусків облігацій підприємств на загальну суму 4,275 млрд. грн.

Протягом 2002 року Комісією було порушено 177 справ про правопорушення на ринку цінних паперів за невиконання розпорядження уповноваженої особи та під час розгляду документів, наданих на реєстрацію, серед яких у відношенні страхових компаній було порушено та розглянуто 35 справ, 4 справи - у відношенні банків, 12 справ - у відношенні інвестиційних фондів та компаній та 5 справ у - відношенні до інших інституційних та професійних учасників ринку. Решту справ було порушено у відношенні акціонерних товариств, що не є інституційними та професійними учасниками ринку.

Ліцензування діяльності на ринку цінних паперів

Відповідно до Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку як орган ліцензування забезпечує виконання законодавства у сфері ліцензування на ринку цінних паперів.

Комісія приймає участь та розробляє нормативні документи щодо реєстрації ліцензування та діяльності професійних учасників ринку цінних паперів. Протягом 2002 року Комісією були розроблені:

- зміни до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, які були затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 02.07.02 р. № 202;
- проект Положення про державну реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем, яке було прийнято Комісією 10.09.02 у першому читанні;
- проект Положення про державну реєстрацію саморегулювальної організації професійних учасників ринку цінних паперів.

Одним з основних напрямів роботи є ліцензування діяльності професійних учасників ринку цінних паперів (видача та переоформлення ліцензій, видача копій та дублікатів ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, контроль за змінами в документах, що подавались разом із заявою на отримання ліцензії, формування та ведення Ліцензійного реєстру професійних учасників ринку цінних паперів).

Протягом 2002 року було розглянуто 745 пакетів документів щодо видачі та переоформлення ліцензій, видачі копій та дублікатів ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів. Внаслідок вказаної роботи щодо видачі ліцензій, копій ліцензій, їх переоформлення, видачі дублікатів ліцензій до Державного бюджету України надійшло 119,9 тис.грн.

Здійснюється формування і ведення ліцензійного реєстру, що передбачає збір, фіксацію та обробку інформації щодо змін даних в реєстрі професійних учасників ринку цінних паперів, зокрема, інформації, яка надходить від територіальних управлінь Комісії. Комісія здійснює облік використання бланків ліцензій єдиного зразка, про що щомісяця звітує перед Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва.

Крім того, Комісія в межах своєї компетенції постійно співпрацює з Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва з питань, які виникають при наданні звітності, та з питань застосування законодавства в сфері ліцензування (надано чотири запиту стосовно надання офіційних роз'яснень з питань застосування норм Закону України

“Про ліцензування певних видів господарської діяльності”, враховуючи специфіку здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів).

Стрімке зростання показника кількості професійних учасників, які отримали ліцензію на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме, діяльності щодо ведення реєстрів власників іменних цінних паперів у 2002 році порівняно з 2001, пов’язано з масовим закінченням трирічного терміну дії ліцензій реєстраторів, які видавались Комісією з липня 1996 року, а потім відповідно продовжувались з липня 1999 року і у 2002 році відповідно отримували нові ліцензії.

Зростання кількості виданих копій ліцензій у 2001 році пов’язано з тим, що при обміні бланків раніше виданих ліцензій (дозволів) на бланки ліцензій єдиного зразка не передбачалась одночасна видача копій ліцензій для відокремлених підрозділів заявників (згідно з постановою КМУ від 26.09.01 №1246). Тому ліцензіати при отриманні копій ліцензій для своїх відокремлених підрозділів надавали повний пакет документів відповідно до вимог п.3.1 Ліцензійних умов.

Показники щодо анулювання та видачі дублікатів ліцензій змінились несуттєво і є мало прогнозованими. Анулювання ліцензій здійснювалось переважно на підставі заяв самих ліцензіатів, а також за невиконання розпоряджень про усунення порушень законодавства про цінні папери.

Таблиця 1. Загальна характеристика стану ліцензійної діяльності на ринку цінних паперів у 2002 році порівняно з 2001 роком

Назва показника	2001 рік				2002 рік			
	Реєстратори	Зберігачі	Торговці цінними паперами	Організатори торгівлі	Реєстратори	Зберігачі	Торговці цінними паперами	Організатори торгівлі
Кількість професійних учасників, які отримали ліцензію на здійснення певного виду професійної діяльності на РЦП	49	14	89	8	173	30	125	1
Кількість виданих копій ліцензій	110	0	130	5	79	1	111	1
Кількість переоформлених ліцензій (крім випадку розширення діяльності на РЦП)	10	2	19	0	43	14	85	2
Кількість анульованих ліцензій	13	1	23	0	8	1	49	0
Кількість виданих дублікатів ліцензій	1	0	0	0	1	1	4	0

Порівняння показників 2002 та 2001 років не можна назвати повноцінним та рівноправним, оскільки ліцензування як процес видачі ліцензій розпочалось лише з липня 2001 року, а в жовтні 2001 року переважна більшість ліцензіатів, пройшовши процедуру заміни бланків раніше виданих дозволів на ліцензії єдиного державного зразка, отримали можливість переоформляти їх, звертаючись до органу ліцензування за копіями та дублікатами.

Важливим напрямом роботи Комісії є розгляд документів щодо реєстрації та погодження терміну дії Свідоцтва про реєстрацію фондової біржі, торговельно-інформаційної системи та СРО, а також щодо реєстрації або погодження змін та/або доповнень до установчих, нормативних документів або нових нормативних документів, що надаються організаторами торгівлі та СРО. Зокрема, за результатами розгляду пакетів документів підготовлено 54 рішення про реєстрацію або погодження (відмову) наданих документів. На підставі відповідних документів продовжено дію двох Свідоцтв про реєстрацію фондової біржі та чотири Свідоцтва про реєстрацію саморегулювальної організації ринку цінних паперів. За результатами зазначеної роботи до Державного бюджету України надійшло 13,06 тис. грн.

Крім того, Комісія співпрацює з органами державної влади та постійно проваджує заходи щодо запобігання порушень Ліцензійних умов з боку професійних учасників ринку цінних паперів. Зокрема, за запитами органів державної влади та професійних учасників ринку цінних паперів надано 214 відповідей з різних питань стосовно ліцензування та два - інформаційних листи.

На підставі актів перевірки діяльності торговців цінними паперами, які не здійснили обмін бланків дозволів на ліцензії єдиного зразка, проведено великий обсяг робіт для підготовки рішення Комісії щодо визнання на цій підставі недійсними 62 дозволів (прийнято на засіданні Комісії від 15.10.02 №335).

Протягом 2002 року Комісія на підставі пакетів документів стосовно змін, що відбулись в процесі діяльності професійних учасників ринку цінних паперів, постійно здійснювала в межах своєї компетенції контроль за дотриманням Ліцензійних умов, порушувала справи про порушення вимог законодавства про цінні папери та готувала проекти розпоряджень уповноважених осіб про усунення порушень Ліцензійних умов.

На підставі розгляду документів стосовно змін, що відбулись в процесі діяльності ліцензіатів, протягом 2002 року порушено 53 справи про порушення вимог законодавства про цінні папери та у сфері ліцензування, винесено 64 розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери в частині порушення Ліцензійних умов.

Таблиця 2. Інформація про кількість порушених справ та складених актів про правопорушення відносно учасників фондового ринку (за видами учасників) протягом 2002 року

Види учасників фондового ринку	Порушено справ	Складено актів про правопорушення
Реєстратори власників іменних цінних паперів	7	6
Зберігачі цінних паперів	1	1
Торговці цінними паперами	40	40
Організатори торгівлі на ринку цінних паперів	5	3
Усього	53	50

Інформаційне забезпечення розвитку державного регулювання та розкриття інформації на ринку цінних паперів

Комісією для формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів в Україні, сприяння адаптації національного ринку цінних паперів до міжнародних стандартів у 2002 році продовжувалось здійснення наступної роботи:

- прийняття, обробка та аналіз усіх видів адміністративних даних учасників ринку цінних паперів;
- створення єдиної інформаційної системи Комісії та формування інформаційних баз даних;
- розкриття інформації про діяльність емітентів цінних паперів і професійних учасників ринку цінних паперів;
- розгляд справ про правопорушення, складання актів про правопорушення на ринку цінних паперів та надання розпоряджень про усунення порушень законодавства про цінні папери щодо порушення порядку подання звітності;
- розробка нормативних актів та участь у підготовці змін та доповнень до діючого законодавства з питань методології обліку, звітності учасників ринку цінних паперів та інформаційних технологій на ринку цінних паперів.

Протягом 2002 року було підготовлено 22 нормативних акти, що регулюють питання методології обліку, подання адміністративних даних учасниками ринку цінних паперів та інформаційних технологій на ринку цінних паперів.

До недавнього часу однією з головних проблем Комісії була відсутність єдиного підходу до електронного формату звітності зберігачів, реєстраторів, інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній, організаторів торгівлі. У зв'язку з цим ускладнювався збір та обробка адміністративних даних, отриманих від професійних учасників ринку, було неможливо звести та співставити інформацію з різних джерел, що різко знижувало ефективність та якість аналізу інформації.

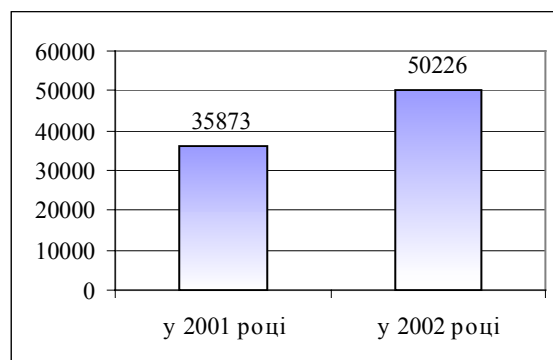
Протягом 2002 року було прийнято нові нормативні акти щодо подання адміністративних даних професійними учасниками ринку цінних паперів:

- рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.09.02 №264 "Про затвердження Положення про подання адміністративних даних депозитарними установами, що здійснюють депозитарну діяльність зберігача цінних паперів", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 2 жовтня 2002 року за №801/7089;
- рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 01.08.02 №216 "Про порядок подання інформації компанією з управління активами про результати діяльності інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів)", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2002 р. за № 697/6985;
- рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.09.02 №265 "Про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 2 жовтня 2002 р. за №802/7090;
- рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.06.02 №212 "Про затвердження Положення про порядок подання адміністративних даних фондовими біржами та торговельно-інформаційними системами", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2002 року № 696/6984;
- рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25.02.02 №65 "Про порядок подання інформації саморегулювними організаціями ринку цінних паперів".

Цими нормативними документами Комісії затверджено єдиний формат щодо подання адміністративних даних вищезазначених професійних учасників ринку. Продовжувалось розроблення та постійне супроводження програм підготовки та програм прийняття адміністративних даних, за якими вже здійснюється прийняття різних форм адміністративних даних.

Протягом 2002 року було зібрано 50226 адміністративних даних за 15 видами (діаграма 1).

Діаграма 1. Кількість отриманих Комісією адміністративних даних та інформацій у 2001 – 2002 роках

Протягом 2002 року Комісією було отримано майже 14 тисяч адміністративних даних від професійних учасників ринку цінних паперів, інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній та СРО (таблиця 3).

Таблиця 3. Види адміністративних даних, що отримані від професійних учасників ринку, інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній та СРО

Період	у 2001 році	у 2002 році
Річні адміністративні дані торговців	713	752
Квартальні адміністративні дані торговців	3013	3127
Квартальні адміністративні дані реєстраторів	1440	1482
Квартальні адміністративні дані емітентів, що здійснюють діяльність щодо ведення власного реєстру, які були надані у звітах територіальних управлінь	4485	4094

Квартальні адміністративні дані зберігачів	328	375
Квартальні адміністративні дані від інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній	760	548
Щоденні адміністративні дані організаторів торгівлі	760	2956
Щомісячні адміністративні дані організаторів торгівлі	0	8
Щорічні адміністративні дані СРО	11	11
Інформація про всі зміни у складі учасників СРО	160	519

У 2002 році також було отримано та опрацьовано майже 36,4 тисячі різних адміністративних даних та інформацій від емітентів цінних паперів (таблиця 4).

Таблиця 4. Види адміністративних даних, що отримані від емітентів цінних паперів у 1998–2002 роках

Період	у 1998 році	у 1999 році	у 2000 році	у 2001 році	у 2002 році
Регулярна інформація ВАТ та емітентів облігацій (за попередній рік)	5788 емітентів	7500 емітентів	9218 емітентів	8785 емітентів	9236 емітентів
Особлива інформація ВАТ та емітентів облігацій	Не подавали	236 повідомлень	2771 повідомлення	8530 повідомлень	4884 повідомлень
Регулярна інформація ЗАТ (за попередній рік)	Не подавали	Не подавали	Не подавали	Не подавали	6713 емітентів
Квартальна інформація АТ з держ. часткою більше 10%	Не подавали	Не подавали	Не подавали	570 інформацій	6444 інформації
Інформація про зміни власників 10% та більше пакетів акцій АТ	Дані відсутні	2303 інформацій (у паперовому вигляді)	4810 інформацій (змін)	6318 інформацій (змін)	9077 інформацій (змін)

За підсумками подання регулярної інформації відкритих акціонерних товариств та підприємств – емітентів облігацій (далі – емітенти) за 2000-2002 роки в цілому простежується позитивна тенденція щодо якості підготовки такої інформації.

За обсягами інформації та якістю її підготовки регулярна інформація (річні звіти) за 2001 рік (прийняття цієї інформації Комісія здійснювала протягом 2002 року) займає провідне місце за останні роки. З дати введення в дію нової редакції Положення про надання регулярної інформації відкритими акціонерними товариствами та підприємствами – емітентами облігацій суттєво змінились підходи у розкритті інформації про діяльність емітентів та фінансові результати цієї діяльності. А від початку оприлюднення цієї інформації засобами Інтернет та отримання результатів (кількісних показників) щодо відвідування зацікавленими особами офіційного Web-сайту Комісії для ознайомлення з регулярною інформацією емітенти почали більш уважно готувати таку інформацію та, головне, надавати інформацію, яка дає можливість зробити висновок щодо більш уважного ставлення з боку акціонерних товариств до власних акціонерів.

За даними проведеного аналізу прийнятої у 2002 році регулярної інформації, за підсумками 2001 року 485 емітентів прийняли рішення щодо виплати дивідендів власникам простих акцій на загальну суму 183,874 млн.грн. За підсумками 2000 року таких емітентів було 713 (виплати дивідендів на загальну суму 243,847 млн.грн.), але зменшення кількості емітентів не свідчить про негативні тенденції, навпаки, дані свідчать про спрямування коштів на розвиток підприємств. Емітенти, в яких загальна вартість активів складала за станом на кінець 2001 року менше 340 тис.грн., прийняли рішення взагалі не виплачувати дивіденди за підсумками 2001 року.

У відношенні до загальної номінальної капіталізації (сума статутних капіталів емітентів), яка за станом на 01.01.02 року склала 90036,228 млн.грн. (у тому числі 4464,003 млн.грн. у емітентів – банків), загальна сума дивідендів, що виплачували власникам простих іменних акцій за підсумками 2001 року, склала 0,2%, за 2000 рік – 0,57%.

Дивідендів за привілейованими акціями за 2001 рік сплачено на суму 6326,182 млн.грн., тобто у 34,4 рази більше ніж за простими акціями. У відношенні до загальної

номінальної капіталізації за 2001 рік це складає 7,03%. Порівняно з 2000 роком це співвідношення незначно змінилося – зменшилося на 0,33%.

Порівняно з 2000 роком у 2001 відкриті акціонерні товариства витратили у 8,6 рази більше коштів на викуп власних акцій (у 2001 році – 9855,896 млн.грн., у 2000 – 1146,925 млн.грн.). На викуп облігацій було витрачено на 1,5 млрд. грн. менше ніж у 2000 році (у 2000 році – 1564,028 млн.грн.), при цьому показовим є збільшення кількості викуплених облігацій протягом 2001 року – майже у 4,5 рази. Сумарна кількість коштів, витрачених емітентами на викуп власних цінних паперів у відношенні до номінального ВВП України за 2001 рік (за даними Держкомстату у 2001 році ВВП досяг рівня 201927 млн.грн.), склала 4,9%.

Відношення сумарного власного капіталу емітентів – підприємств (101057,62 млн.грн.) до їх номінальної капіталізації за станом на 01.01.02 року складає 112%, тобто у середньому власний капітал емітентів – підприємств покриває номінальну вартість їх цінних паперів у 1,12 рази, але ж, звісно, це не означає, що така ситуація склалася у кожного емітента.

Чистий прибуток емітентів – підприємств у 2001 році склав 7472,6 млн.грн., що більше 2000 року майже на 450 тис.грн., тим часом як збиткові підприємства у 2001 році збільшили свої збитки порівняно з рівнем 2000 року на 550 тис.грн.

4775 емітентів – підприємств закінчили 2001 фінансовий рік із збитками (у 2000 році – 5894), у 100 емітентів ні прибутків, ні збитків майже не було (порівняно з 1000 у 2000 році), більше 400 емітентів мають невеликі прибутки (у відношенні до їх розміру активів або до статутного капіталу). Прибутковими за підсумками 2001 року є 3800 підприємств – відкритих акціонерних товариств та 82 банки. Дані аналізу свідчать про збільшення кількості прибуткових підприємств серед відкритих акціонерних товариств та підприємств – емітентів облігацій. За підсумками діяльності у 2001 році відбулося зменшення кількості збиткових підприємств більше ніж на 1000.

Акціонери, кількість яких у емітентів на 01.01.02 року складала 9,162 млн.осіб, у більшості своїй мають у володінні акції збиткових підприємств або не мають можливості здійснювати реальний контроль за діяльністю акціонерного товариства. У багатьох акціонерів – фізичних осіб права володіння обмежуються лише десятою, а у переважній більшості – сотою або тисячною часткою відсотка статутного капіталу.

Порівняно з 2000 роком кількість акціонерів – фізичних осіб цих емітентів за 2001 рік зменшилася на 3 млн.осіб, що свідчить про проходження процесів зкуповування акцій у фізичних осіб – дрібних власників з метою укрупнення пакетів. Таким чином, проходить процес формування реального власника, тобто власника, який у змозі здійснювати вплив на розвиток підприємства. Але є й інша причина зменшення кількості власників акцій відкритих акціонерних товариств – перехід до володіння акціями закритих акціонерних товариств (протягом 2001 року за даними реєстраторів власників іменних цінних паперів відбулось збільшення загальної кількості власників акцій акціонерних товариств майже на 200 тисяч, а за 2002 рік відбулось - на 1,1 млн.осіб).

Сумарні активи емітентів – підприємств за станом на 01.01.02 року склали 190711,625 млн.грн., запозичені емітентами кошти – 16151,5 млн.грн. У відношенні до номінального ВВП за 2001 рік сумарні активи емітентів складають 94,4%, тобто співставні з обсягом номінального ВВП.

Сумарний власний капітал емітентів у відношенні до номінального ВВП – 50%, номінальна капіталізація – 44,6%. У відношенні до номінального ВВП загальний обсяг прибутків емітентів складав 3,7%, у відношенні до розміру доходної частини зведеного бюджету України за 2001 рік (72124,4 млн.грн.) – 10,4%, а у відношенні до обсягу готівки в обігу в Україні на кінець 2001 року (19465 млн.грн.) – 38,4%.

Сумарна чисельність працівників у емітентів на початок 2002 року складала 3,016 млн.осіб, це 6,26% від загальної кількості населення України (48,145 млн.осіб) порівняно з 6% на початок 2001 року, а у відношенні до загальної чисельності промислово-виробничого персоналу на кінець 2001 року (3,244 млн.осіб) – майже 93% порівняно з 65,5% на початок 2001 року.

Фонд оплати праці працівників у емітентів у 2001 році – 15567,086 млн.грн., у 2000 році – 13920,375 млн.грн. За рік відбулось збільшення фонду майже на 1650 млн.грн. У перерахунку на одного працівника оплата праці у 2001 році склала 5162 гривні на рік (приблизно 430 гривень на місяць), порівняно з 4694,4 гривні на 2000 рік (391 гривня на місяць). Це досить добрий показник, враховуючи те, що середня зарплата в економіці України за 2001 рік за даними Держкомстату склала 311,62 гривень на місяць, а за 2000 рік – 230,13 гривень.

Крім того, слід зазначити, що за даними територіальних управлінь, за станом на 01.01.02 року в Україні налічувалось 34925 акціонерних товариств, з них лише 12039 відкриті акціонерні товариства (34,4% від загальної кількості), майже 23 тисячі закритих, з них лише 10,7 тисяч зареєстрували випуски акцій (вважаються емітентами цінних паперів). Постійний моніторинг поточного стану діяльності закритих акціонерних товариств та результатів їх фінансово-господарської діяльності на даний час Комісією проводиться за обмеженим колом даних, тому можна додати лише кілька характеристик діяльності закритих акціонерних товариств та рівень показників, які характеризують місце та вплив фондового ринку на економіку України в цілому.

Відповідно до рішення Комісії від 14.03.02 №88 поінформували громадськість та надали річний звіт за 2001 рік до Комісії 6713 закритих акціонерних товариств (ЗАТ). З них щодо 5309 (у тому числі 20 банків), що складає 49,6% від кількості ЗАТ, які зареєстрували випуски акцій, було проведено попередній аналіз показників їх діяльності.

Сукупні активи ЗАТ за кінець 2001 року склали 55038,383 млн.грн., номінальна капіталізація – 14241,105 млн.грн., власний капітал – 22615,05 млн.грн., чисельність працівників – 531,412 тис.осіб.

653 ЗАТ прийняли рішення та виплачують дивіденди за підсумками 2001 року. Прибутковими за підсумками 2001 року були 2734 ЗАТ (сукупний чистий прибуток склав 2519,16 млн.грн.), 166 - без прибутків та збитків, 2322 - були збитковими (сукупні збитки 1075,570 млн.грн.).

За роки приватизації (за даними ФДМУ) роздержавлено більше 81 тисячу об'єктів. До колективної форми власності перейшло більше 59 тисяч об'єктів, приватними стали майже 22 тисячі підприємств. Аналіз ефективності діяльності акціонерних товариств свідчить, що найгірші фінансово-економічні показники мають акціонерні товариства з державною часткою понад 75% та менше 25% статутного капіталу.

Відповідно до рішення Комісії від 05.09.01 №248 акціонерні товариства та холдингові компанії з державною часткою у статутному капіталі понад 10 відсотків протягом 2002 року надали 6444 квартальних інформацій. Динаміка подання інформації за кварталами (I квартал – 618, II квартал – 835, III квартал – 927, IV квартал – 1413) свідчить, що поступово такі компанії усвідомлюють необхідність інформування про свою діяльність для здійснення загальнодержавного моніторингу ефективності управління державними корпоративними правами.

Комісія протягом 2002 року продовжувала збирати, накопичувати, перевіряти, здійснювати контроль за дотриманням вимог законодавства про цінні папери та обробляти інформацію, отриману від учасників ринку цінних паперів.

Інформація, яка отримується від учасників ринку цінних паперів, постійно опрацьовується, використовується для підготовки інформаційних, аналітичних матеріалів та для здійснення моніторингу стану ринку цінних паперів України. Ці матеріали надаються до державних органів, використовуються для підготовки відповідей на запити учасників ринку та з метою розкриття інформації відносно стану ринку цінних паперів. Так, лише протягом 2002 року Комісією на підставі отриманих адміністративних даних було підготовлено 127 інформаційних та аналітичних матеріалів.

Також на підставі отриманих адміністративних даних відповідно до затвердженої Методики розрахунку інтегрального індексу фондового ринку (рішення Комісії від 20.12.2000 року №237) щоквартально розраховується інтегральний індекс фондового ринку.

Комісія працює із запитами та листами юридичних та фізичних осіб, державних органів та народних депутатів з питань інформаційного забезпечення розвитку державного регулювання та розкриття інформації на ринку цінних паперів. Протягом 2002 року було розглянуто та надано відповіді на 265 листів та запитів.

Також готуються оперативні відповіді та матеріали на одноразові запити від органів державної виконавчої влади, Ради національної безпеки та оборони України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, народних депутатів України, а також від суб'єктів фондового ринку стосовно діяльності Комісії з інформаційного забезпечення розвитку державного регулювання та розкриття інформації на ринку цінних паперів.

Комісією проводилась робота щодо підготовки програмних продуктів з підготовки звітності територіальних управлінь Комісії, учбових центрів, з якими укладено договори щодо підготовки фахівців ринку цінних паперів, організаторів торгівлі, торговців цінними паперами, прямих учасників Національної депозитарної системи (НДС) та державних органів, які здійснюють контроль за діяльністю НДС, і які зобов'язані щорічно подавати відомості до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про належні їм та членам їх сімей цінні папери, а також учасників СРО.

Комісією було розроблено програми прийняття звітності від територіальних управлінь Комісії, учбових центрів, з якими укладено договори щодо підготовки фахівців ринку цінних паперів, прийняття адміністративних даних інститутів спільного інвестування, які створені відповідно до Указу Президента України від 19.02.94 №55/94, організаторів торгівлі, реєстраторів власників іменних цінних паперів, зокрема, щодо власників пакетів акцій 10% та більше або номінальних утримувачів цих акцій, торговців цінними паперами, прямих учасників НДС та державних органів, які здійснюють контроль за діяльністю НДС і які зобов'язані щорічно подавати відомості до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про належні їм та членам їх сімей цінні папери, учасників СРО, інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній, створених відповідно до Закону України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)", зберігачів цінних паперів, акціонерних товариств та холдингових компаній зі значною державною часткою в статутному капіталі, закритих акціонерних товариств.

Крім підготовки нових програмних продуктів Комісія займалась підтримкою вже існуючих програмних продуктів.

Залишається актуальною проблема забезпечення Комісії ліцензованими програмними продуктами та сучасними технічними засобами. Зокрема, Єдина комунікаційно-інформаційна система Комісії, яка створюється протягом останніх трьох років (системи "СУБД-центр" та "СУБД-тер"), потребує значного цільового фінансування на технічне дооснащення Комісії до мінімально необхідних потреб у комунікаційному обладнанні, ліцензійному мережевому програмному забезпеченні, засобах технічного захисту інформації та для розвитку існуючих систем збирання, обробки та накопичення інформації.

Протягом 2002 року Комісія здійснювала в межах своєї компетенції контроль за додержанням вимог законодавства про цінні папери стосовно подання адміністративних даних учасниками ринку цінних паперів.

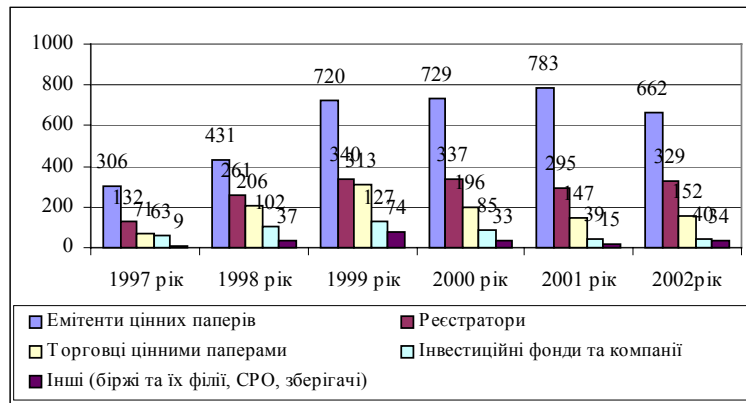
Таблиця 5. Інформація про кількість порушених справ та складених актів про правопорушення відносно учасників фондового ринку (за видами учасників) протягом 2002 року

Види учасників фондового ринку	Порушено справ	Складено актів про правопорушення
Реєстратори власників іменних цінних паперів	6	6
Торговці цінними паперами	147	147
Інститути спільного інвестування	35	35
Емітенти цінних паперів	59	59
Усього	247	247

Контрольно-ревізійна діяльність на фондовому ринку України

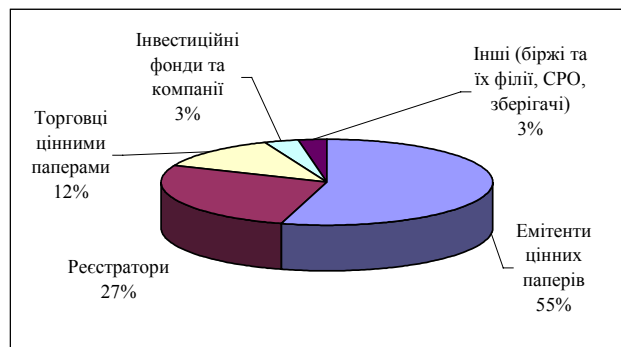
За період з 1998 по 2002 роки спеціалістами Комісії було здійснено 6487 перевірок учасників фондового ринку, у тому числі 3162 перевірки професійних учасників ринку та 3325 емітентів (діаграма 2).

Діаграма 2. Кількість проведених перевірок за видами діяльності учасників ринку цінних паперів за період з 1998 по 2002 роки

У структурі перевірок радикальних змін не відбувається. Переважна кількість учасників ринку, що перевіряються, це емітенти цінних паперів (діаграма 3).

Діаграма 3. Кількість проведених перевірок за видами діяльності учасників ринку цінних паперів у 2002 році

Протягом 2002 року Комісією було здійснено 1217 перевірок учасників ринку цінних паперів, з них 710 планових та 507 позапланових перевірок. У тому числі 13 перевірок було проведено працівниками центрального апарату Комісії. Питома вага проведених позапланових перевірок до загальної кількості проведених перевірок становила 42%. Позапланові перевірки проводились за ініціативи Комісії – 268, за зверненням державних органів – 239 (таблиця 6).

Таблиця 6. Структура позапланових перевірок, які проводились за зверненнями державних органів у 2002 році

№ з/п.	Назва державного органу	Кількість проведених перевірок у 2002 році	Кількість проведених перевірок у 2001 році	Частка у структурі позапланових перевірок за звітний період
1.	Прокуратура	110	136	22,2%
2.	Міністерство внутрішніх справ	76	68	15,3%
3.	Служба безпеки України	49	60	9,9%
4.	Інші	4	52	0,8%
Усього		239	316	48,2%

Протягом 2002 року Волинське, Дніпропетровське, Запорізьке, Миколаївське, Рівненське, Тернопільське, Харківське, Херсонське, Чернігівське територіальні управління

Комісії виконали план-графіки перевірок учасників фондового ринку на 100%. При цьому необхідно зазначити, що в структурі перевірок, проведених цими управліннями, відсоток позапланових перевірок складає до 50%. Виключенням є тільки Дніпропетровське територіальне управління, у якого відсоток позапланових перевірок складає 60%.

Найбільша кількість проведених перевірок була здійснена управлінням Комісії в м. Києві та Київській області - 151, у т.ч. 31 - планова. Позапланові перевірки складають 79,5% від усієї кількості проведених перевірок.

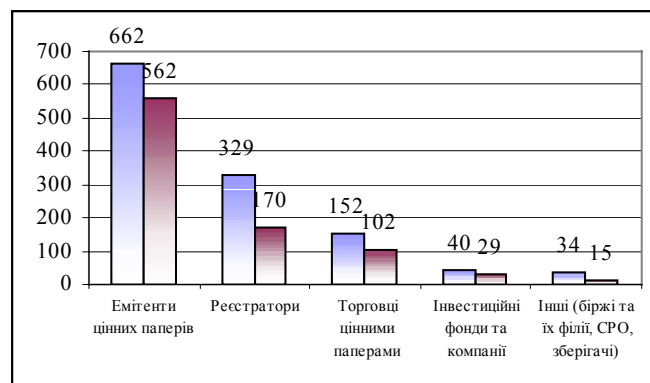
Відповідно до статті 41 Закону України “Про господарські товариства” та Положення про порядок проведення контролю за реєстрацією акціонерів для участі у загальних зборах акціонерних товариств, затвердженого рішенням Комісії від 23.12.98 № 199 (із змінами та доповненнями), Комісією з метою запобігання порушень при реєстрації акціонерів на загальних зборах акціонерів здійснювався контроль за реєстрацією акціонерів.

Найбільшу кількість таких контролів за реєстрацією акціонерів здійснило Одеське територіальне управління – 46, Сумське територіальне управління – 33 та управління Комісії в м. Києві та Київській області – 31, Дніпропетровським, Кіровоградським, Луганським, Львівським, Миколаївським, Харківським, Херсонським, Черкаським, Хмельницьким територіальними управліннями.

Протягом 2002 року територіальними управліннями Комісії було виявлено 7989 правопорушень. Уповноваженими особами територіальних управлінь Комісії було розглянуто 6091 справу про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 5271 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 6139 актів про правопорушення на ринку цінних паперів, складено 96 протоколів про адміністративні правопорушення. Територіальними управліннями Комісії було застосовано 5562 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів, у тому числі у вигляді штрафів на загальну суму 3 197 788 грн.

Комісією протягом року за результатами проведених перевірок було виявлено 988 порушень. (діаграма 4).

Діаграма 4. Проведені перевірки та виявлені правопорушення у 2002 році

У 2002 році порівняно з відповідним періодом 2001 року ситуація щодо типових порушень на фондовому ринку суттєво не змінилась, але вбачається тенденція щодо зменшення деяких порушень. Так, наприклад, при перевірці емітентів порушення щодо внесення до порядку денного загальних зборів питання “Різне” зустрічається менше. Також зафіксовано зменшення порушення ст. 41 Закону України “Про господарські товариства” в частині включення до спостережної ради осіб, що не є акціонерами даного товариства. Що стосується типових порушень з боку ресстраторів та торговців, тут ситуація залишається без змін.

Типові порушення вимог чинного законодавства з боку емітентів цінних паперів:

- нездійснення загального повідомлення про проведення загальних зборів акціонерів у місцевій пресі і в одному з офіційних друкованих видань Верховної ради України, Кабінету Міністрів чи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку; ігнорування виконавчим органом вимог акціонерів, що володіють у сукупності більш як 10% голосів, щодо скликання загальних зборів або включення до порядку

денного загальних зборів додаткових питань (вимоги ст.43 Закону України “Про господарські товариства”);

- на загальних зборах не приймалося рішення про передачу реєстру власників іменних цінних паперів незалежному реєстратору (вимоги ст.9 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”);
- акції товариства, розміщені при первинному випуску, не сплачені протягом року (вимоги ст.33 Закону України “Про господарські товариства”);
- недотримання періодичності проведення щорічних загальних зборів акціонерів (вимоги ст.45 Закону України “Про господарські товариства”);
- порушення в оформленні Довіреності на право участі та голосування на загальних зборах акціонерів, виконавчим органом та спостережною радою товариств розглядаються питання, віднесені до виключної компетенції загальних зборів, на загальних зборах розглядаються питання, які не зазначені в порядку денному (вимоги ст.41 Закону України “Про господарські товариства”);
- статутом не передбачено наслідків невиконання зобов’язань з викупу акцій (вимоги ст.37 Закону України “Про господарські товариства”);
- неопублікування звітів про господарську діяльність у засобах масової інформації та ненадання їх держателям іменних акцій, а також ненадання особливої інформації (вимоги ст.24 та 25 Закону України “Про цінні папери і фондову біржу”);
- установчі документи не відповідають вимогам Закону України “Про господарські товариства”.

Типові порушення вимог законодавства торговцями цінними паперами:

- квартальні звіти не надаються або надаються до центрального апарату Комісії з порушенням термінів; інформація, що надається у квартальних звітах до центрального апарату Комісії, не співпадає з даними, що містяться в угодах або журналах, що є порушенням вимог Порядку подання звітності торговцями цінними паперами, затвердженого рішенням Комісії від 10.06.1997 р. № 11/1;
- журнали реєстрації договорів ведуться з порушенням вимог; картки обліку операцій щодо виконання договорів ведуться та роздруковуються з порушенням вимог, установлених Правилами здійснення торговцями цінними паперами комерційної та комісійної діяльності, затверджених наказом Комісії від 23.12.1996 р. № 331 (із змінами та доповненнями).

Типові порушення вимог законодавства реєстраторами:

- адміністративні дані надаються до центрального апарату Комісії з порушенням термінів, вони не співпадають з даними, що містяться в системах реєстру (Положення про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 17.09.2002 р. № 265);
- не ведуться всі журнали, що входять до системи реєстру; приміщення, в яких зберігаються документи системи реєстрів, не відповідають установленим вимогам; несвоєчасно відкриваються особові рахунки власників іменних цінних паперів; не видаються власникам іменних цінних паперів тимчасові свідоцтва про право власності на іменні цінні папери; несвоєчасно надаються або взагалі не надаються до Комісії чи Антимонопольного комітету України відомості про осіб, що володіють більш як 10% акцій від загального статутного фонду товариства; недотримання вимог п.7.16, а саме, внесення до системи реєстру змін про перехід прав власності без наявності договорів купівлі-продажу, договорів доручення або інших цивільно-правових угод; недотримання вимог п. 7.28, зокрема, не всі записи ведуться українською мовою; порушення вимог Положення про порядок ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 26.05.1998 р. № 60 (із змінами та доповненнями).

Типові порушення вимог законодавства з боку інститутів спільного інвестування:

- не публікується в друкованих виданнях інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню;
- опублікована інформація про випуск інвестиційних сертифікатів не співпадає з даними в інвестиційній декларації;
- учасникам інвестиційних компаній не видаються інвестиційні сертифікати;
- інвестиційні сертифікати не зберігаються в депозитарії.

Пруденційний нагляд та захист прав інвесторів на ринку цінних паперів України

Відповідно до покладених на Комісію функцій протягом 2002 року здійснювалось:

- регулювання в сфері управління ризиками шляхом визначення та контролю за показниками (кількісна оцінка ризиків), а також встановлення вимог до розміру фінансових ресурсів професійних учасників;
- захист прав інвесторів шляхом застосування заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства на ринку цінних паперів, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень;
- аналіз стану, напрямів, показників та розвитку пруденційного нагляду та захисту прав інвесторів з метою виявлення позитивних та усунення негативних тенденцій в даних сферах;
- підготовка відповідних аналітичних матеріалів для засобів масової інформації за результатами роботи відділу пруденційного нагляду та на основі аналізу розгляду звернень інвесторів.

На ринку цінних паперів завжди присутній ризик. Від того, наскільки ефективно професійний учасник здатний управляти ризиками, пов'язаними з його діяльністю, залежить надійність виконання ним своїх функцій, ступінь впливу втрат від реалізації ризику на його фінансовий стан, можливість ці втрати передбачити та своєчасно попередити.

Що стосується українського ринку цінних паперів, то в даний час професійні учасники працюють на одному з самих ризикованих ринків. При цьому проблемним є фінансовий стан деяких професійних учасників, що є наслідком недостатності обсягу власних коштів, низької ліквідності, штучно заниженої прибутковості.

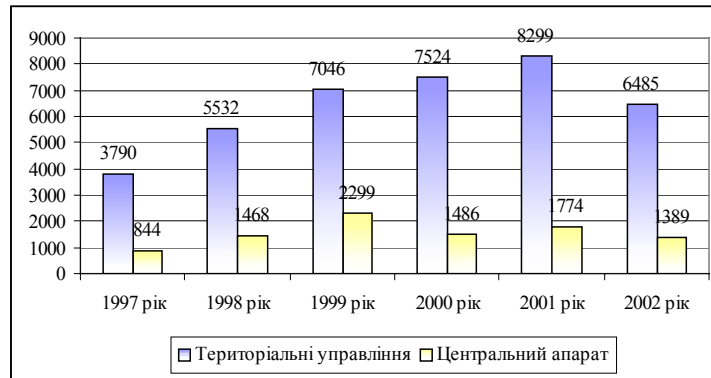
Вищевказана ситуація обумовила необхідність посилення уваги регулюючого органу до проблеми управління ризиками. Саме тому однією з основних задач управління є контроль за дотриманням нормативів ліквідності торговцями цінними паперами.

Так, протягом 2002 року було опрацьовано звітність торговців цінними паперами щодо дотримання вимог показників ліквідності, передбачених статтю 30 Закону України "Про цінні папери і фондову біржу". За результатами проведеної роботи винесено 59 постанов про порушення справ про правопорушення на ринку цінних паперів (протягом 2001 року таких постанов було всього 6, 3 справи закрито, винесено 41 постанову про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів у вигляді попередження та 9 - у вигляді штрафу, винесено 10 розпоряджень про усунення порушень законодавства про цінні папери).

Відповідно до Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" одним з пріоритетних напрямів діяльності Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку є захист прав інвесторів, їх законних інтересів, запобігання правопорушень на ринку цінних паперів, а в разі виявлення цих правопорушень - оперативного і всебічного їх розслідування та розробки норм законодавства, які б унеможливили їх виникнення.

Одним з джерел інформації про правопорушення на ринку цінних паперів є звернення громадян та юридичних осіб до Комісії. Так, протягом 2002 року на розгляд до Комісії надійшло 7874 звернення від громадян та професійних учасників ринку цінних паперів щодо порушення їх прав та інтересів на фондовому ринку. Крім того, було опрацьовано 48 звернень народних депутатів України, в яких порушувалися різноманітні питання діяльності учасників ринку цінних паперів, скарги громадян, юридичних осіб тощо.

Діаграма 5. Надходження до Комісії скарг та заяв від фізичних та юридичних осіб

Аналіз кількості звернень показує, що порівняно з 2001 роком у 2002 році спостерігається тенденція зменшення кількості звернень до Комісії на 22%. Це пов'язано з активно проведеною Комісією інформаційно-роз'яснювальною роботою серед населення шляхом висвітлення в засобах масової інформації питань, що найчастіше порушуються у зверненнях громадян.

Спеціалістами центрального апарату Комісії та її територіальних органів постійно надаються консультації по телефону щодо місцезнаходження, порядку виплати дивідендів та діяльності учасників фондового ринку. Кількість усних звернень до Комісії протягом 2002 року становить 3298.

Слід зазначити, що значно зросла кількість звернень громадян, в яких викладені факти потребують перевірки. Так, протягом 2002 року Комісією за результатами розгляду звернень громадян було проведено 230 перевірок учасників ринку цінних паперів. У 71% з них факти, викладені у зверненнях, підтвердились.

З метою оперативного реагування на ситуацію, систематизації питань, що порушуються у зверненнях громадян та виявлення причин, що викликають значну кількість звернень громадян, фахівцями Комісії здійснюється постійний аналіз звернень. Проведений аналіз показав, що всі звернення, що надходять до Комісії, можна поділити на дві групи:

I група – це приблизно 51% звернень громадян, в яких порушуються різноманітні питання діяльності фінансових посередників, які свого часу найбільш активно залучали приватизаційні папери та кошти громадян (довірчі товариства, інвестиційні фонди, взаємні фонди інвестиційних компаній, страхові компанії тощо). Це всім відомі структури АТЗТ ІФ “Київська Русь-МДС”, ЗАТ ІК “ТЕКТ”, ЗАТ ВІФ “Перший український фонд приватизації”, ЗАТ ІК “Нафтоенерго Інвест”, ВАТ ІК “Діком”, Концерн “Разноекспорт” та багато інших.

Такий значний обсяг звернень з питань діяльності фінансових посередників пов'язаний, в першу чергу, з процесом масової приватизації, коли на першому її етапі громадяни мали можливість вкладати свої приватизаційні папери та кошти лише через структури фінансових посередників, слабка обізнаність громадян щодо своїх прав та обов'язків як учасників цих товариств, а також те, що переважна частина нормативної бази створювалась саме під час процесу приватизації.

Типовими питаннями у зверненнях до Комісії є наступні:

- відсутність будь-якої інформації протягом багатьох років про діяльність товариства та неможливість встановити його місцезнаходження;
- відсутність дивідендів за підсумками діяльності товариств;
- недовіра до інформації, що надається товариствами, про відсутність прибутків від їх фінансово-господарської діяльності та неможливість перевірити її достовірність;
- нерозуміння особливостей діяльності інвестиційних фондів, взаємних фондів інвестиційних компаній, довірчих товариств, страхових компаній тощо;

Означена ситуація призводить до зневіри громадян щодо процесів приватизації, безконтрольності за діяльністю фінансових посередників з боку держави, на їх думку, є основною причиною втрати населенням коштів, внесених до цих структур.

Враховуючи викладене, фахівцями Комісії проводиться постійна інформаційно-роз'яснювальна робота з питань особливості діяльності фінансових посередників; надається інформація щодо їх місцезнаходження в засобах масової інформації, що є найбільш доступними для пересічних громадян; на всі листи громадян, що надходять до Комісії, надаються вичерпні відповіді.

II група – це приблизно 49% звернень, що порушують питання діяльності акціонерних товариств та питання діяльності реєстраторів, зберігачів, торговців.

У листах порушуються, як правило, питання про зловживання з боку керівників акціонерних товариств як у господарській діяльності, так і при проведенні загальних зборів, “проштовхування” незаконним шляхом рішень, які порушують права акціонерів. Чимало скарг на відмову у виплаті дивідендів або надто мізерний їх розмір.

Більш детальний аналіз питань, що порушуються в зверненнях громадян щодо діяльності акціонерних товариств:

- відмова акціонерам у праві отримання інформації про діяльність товариства, ненадання для ознайомлення річних звітів, балансів, протоколів загальних зборів (ст. 10 Закону України “Про господарські товариства”);
- ненадсилання емітентами річного звіту держателям іменних акцій (ст. 24 Закону України “Про цінні папери і фондову біржу”);
- ненадання акціонерам документів, що підтверджують права власності на цінні папери товариства (ст. 28 Закону України “Про господарські товариства”);
- позбавлення прав акціонерів в управлінні акціонерним товариством шляхом недопуску до участі в загальних зборах акціонерних товариств, проведення загальних зборів акціонерів без достатньої кількості голосів, передбаченої чинним законодавством (ст. 41 Закону України “Про господарські товариства”);
- порушення порядку скликання загальних зборів акціонерів, нескликання на вимогу акціонерів, що володіють достатньою кількістю голосів товариства загальних зборів та невключення до порядку денного питань, запропонованих цими акціонерами та неінформування акціонерів про терміни і місце проведення загальних зборів та їх порядок денний (ст. 43 Закону України “Про господарські товариства”);
- порушення термінів скликання загальних зборів (ст. 45 Закону України “Про господарські товариства”);
- перевищення правлінням своїх повноважень, передбачених чинним законодавством та статутом товариства;
- внесення змін до статуту без відповідного рішення загальних зборів;
- включення до статутних та інших внутрішніх документів акціонерних товариств положень, які суперечать Законам України “Про власність”, “Про господарські товариства”, “Про цінні папери і фондову біржу”.

Судова і правова робота та правозастосування на фондовому ринку України

Протягом 2002 року Комісія, відповідно до покладених на неї завдань та функцій, проводила роботу щодо перевірки відповідності нормативно-правових актів Комісії діючому законодавству (у зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових актів), постійно надавала правову допомогу структурним підрозділам та територіальним органам Комісії, проводила роботу з узагальнення практики застосування чинного законодавства про цінні папери, проводилось опрацювання запитів органів державної влади, суб'єктів фондового ринку, опрацьовувались доручення Президента України, Прем'єр-міністра України, запити народних депутатів України.

Протягом 2002 року до Комісії надійшло 74 позовні заяви про визнання недійсними нормативних актів Комісії, з них 23 позовні заяви та скарги від фізичних осіб. Крім того, працівники Комісії приймали участь у розгляді Київським господарським апеляційним судом трьох апеляційних скарг на рішення судів першої інстанції, п'яти касаційних скарг Вищим

господарським судом України та чотирьох касаційних скарг Верховним судом України, у справах провадження в яких не було закінчено у 2001 році.

Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 19.09.02 подано позов до Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва про визнання недійсним розпорядження №13-р від 02.04.02 р. Рішенням господарського суду м. Києва позовні вимоги Комісії задоволені. Держкомпідприємство та ТОВ “Спікер-сервіс-реєстр” (третя особа) подали апеляційні скарги на зазначене рішення суду.

Найбільшу питому вагу, майже 35% (22 справи) від загальної кількості справ, становлять справи за позовами юридичних та фізичних осіб про визнання недійсними рішень Комісії щодо емісії цінних паперів; 17 справ розглянуто судами за позовами професійних учасників фондового ринку та емітентів про визнання недійсними постанов про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів, що складає 27 % від загальної кількості.

Протягом 2002 року до Комісії надійшло 10 позовних заяв про визнання недійсними нормативних актів Комісії, що вказує на збільшення такої категорії справ. Так, у 2000 році було оскаржено 7 нормативних актів Комісії, а в 2001 році - 2 нормативних акти Комісії.

Провадження закінчено у чотирьох справах, рішення яких набрали чинності, зокрема:

7 березня 2002 ухвалою Печерського районного суду м. Києва залишено без розгляду у зв'язку з неявкою позивача справу за позовом фізичної особи про визнання недійсним рішення Комісії №138 “Про затвердження Положення про облік прав власності нерезидентів на цінні папери українських емітентів”;

рішенням господарського суду м. Києва від 06 серпня 2002 у справі 20/311 відмовлено ЗАТ ІК “Текст” у задоволенні позовних вимог “Про визнання недійсним абз. 4 п.1.3 Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ, створених в процесі приватизації та корпоратизації, затвердженого спільним наказом ФДМУ, АКУ та Комісії від 13.09.00 №1908/11/271 як такий, що не відповідає вимогам Закону”;

11 вересня 2002 року рішенням Голосіївського районного суду м. Києва задоволені позовні вимоги фізичної особи “Про визнання недійсним рішення Комісії №245 від 28.12.2000 та №87 від 14 березня 2002” та визнано недійсним зазначене рішення Комісії;

4 листопада 2002 року господарським судом м. Києва прийнято рішення у справі №18/309, яким задоволено позовні вимоги ЗАТ “Кадем”, ЗАТ “Оболонь”, ЗАТ “Фармацевтична фірма “Дарниця” про визнання недійсним рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.03.2002 року №88. 13.11.02 Київським апеляційним господарським судом рішення господарського суду м. Києва залишено без змін. Комісія готує касаційну скаргу до Вищого господарського суду України на рішення апеляційної інстанції.

Порівняно з попередніми роками збільшилася кількість справ, в яких Комісію притягують до участі у справі в якості відповідача або третьої особи на стороні відповідача лише з однією метою, щоб справа розглядалася за підсудністю в господарському суді м. Києва або Голосіївському районному суді м. Києва. Це, зокрема, справи про визнання недійсними договорів купівлі-продажу цінних паперів, зобов'язання Комісії здійснити перевірку професійного учасника, визнання недійсними повноважень спостережної ради товариства тощо.

Слід відмітити, що уповноваженими особами центрального апарату Комісії за 2002 рік було розглянуто 516 справ про правопорушення на ринку цінних паперів.

Таблиця 7. Інформація щодо провадження уповноваженими особами центрального апарату Комісії справ про правопорушення на ринку цінних паперів у 2000-2002 роках

Рік	Накладено санкцій							Винесено розпоряджень про усунення правопорушень	Закрито справ	
	Анульовано ліцензій (дозволів) на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів	Зупинено розміщення (продаж) обіг цінних паперів	Зупинено дію ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів	Зупинено торгівлю на фондовій біржі	Зупинено або припинено допуск цінних паперів на фондовій біржі або торгівлі ними на будь-якій фондовій біржі	Накладено штрафів				Винесено попереджень
						Кількість (шт.)	Обсяг (грн.)			
2000 рік	5	5	33	-	-	276	155275	126	407	45
2001 рік	5	3	5	-	-	276	156340	120	554	29
2002 рік	34	1	-	-	-	314	140795	139	398	60

Центральним апаратом було розглянуто 3 справи про адміністративні правопорушення на ринку цінних паперів у відношенні посадових осіб. З них дві справи закрито, з однієї справи прийнято рішення про накладення штрафної санкції у розмірі 850 грн.

За результатами аналізу справ про правопорушення на ринку цінних паперів, розглянутих протягом 2002 року, можна виділити наступні типові порушення законодавства.

Протягом 2002 року до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку оскаржено 114 постанов про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів.

Необхідно відмітити, що у 2002 році поліпшилася ситуація щодо добровільної сплати штрафних санкцій учасниками ринку цінних паперів. Так, протягом 2002 року уповноваженими особами центрального апарату Комісії було накладено 276 штрафних санкцій на загальну суму 155,3 тис. грн., з яких за 194 штрафними санкціями сплачено на загальну суму 104,5 тис. грн.

У зв'язку з несплатою правопорушниками на ринку цінних паперів у добровільному порядку штрафів, накладених за результатами розгляду справ про правопорушення, проводилась робота щодо примусового стягнення штрафів до Державного бюджету України у судовому порядку шляхом звернення до органів прокуратури.

Поліпшити ситуацію щодо стягнення несплачених у добровільному порядку штрафів можливо шляхом внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" у частині визнання постанови про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів виконавчим документом та внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито" в частині звільнення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від сплати державного мита у разі звернення Комісії до суду щодо стягнення штрафних санкцій за постановами про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів, що винесені уповноваженими особами Комісії.

Координація діяльності територіальних органів

До системи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» входять її центральний апарат та територіальні органи, кількісний склад яких у 2002 році зазнав змін.

З метою приведення у відповідність діяльності територіальних органів Комісії до Конституції України та Закону України "Про Автономну Республіку Крим" та забезпечення функціонування системи територіальних органів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку відповідно до встановленого чинним законодавством порядку

підпорядкування територіальних органів центральним органам виконавчої влади у II півріччі 2002 року проводилась робота щодо ліквідації управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Автономній Республіці Крим та м.Севастополі. Відповідно було утворено управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Автономній Республіці Крим та управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м.Севастополі.

Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо вдосконалення діяльності Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку” - ще один крок на шляху вдосконалення державного регулювання ринку цінних паперів шляхом, зокрема, більш чіткого визначення та розширення повноважень Комісії та її територіальних органів.

З метою врахування внесених змін Комісією були розроблені та затверджені нові редакції Положень про територіальні органи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Координація діяльності територіальних органів Комісії у 2002 році забезпечувалась шляхом:

- узагальнення пропозицій територіальних органів з вдосконалення законодавчої бази та діяльності Комісії (пропозиції до проектів законів, нормативно-правових актів, рішень, роз'яснень Комісії; пропозиції з вдосконалення взаємодії між центральним апаратом та територіальними органами, діяльності територіальних органів);
- контролю за діяльністю територіальних органів (проведення планових та позапланових, у разі необхідності, перевірок діяльності територіальних управлінь, виявлення та усунення недоліків у їх роботі);
- здійснення аналізу фінансового забезпечення територіальних органів;
- здійснення аналізу службової діяльності працівників територіальних органів (проведення службових розслідувань, розгляд скарг щодо діяльності керівництва територіальних органів та застосування до порушників, у разі необхідності, заходів дисциплінарного впливу);
- здійснення заходів щодо запобігання виявлених у роботі недоліків та поширення позитивного досвіду діяльності територіальних управлінь серед інших територіальних управлінь Комісії (підготовка нормативних документів, інструктивних листів Комісії, узагальнення позитивного досвіду діяльності територіальних управлінь);
- застосування заходів морального та матеріального заохочення працівників територіальних органів Комісії (оголошення подяки, нагородження Почесною грамотою, “Знаком Пошани”, виплата надбавок, премій);
- щомісячного опрацювання та здійснення аналізу показників звітів про діяльність територіальних органів Комісії;
- узагальнення та аналіз інформації щодо співпраці територіальних органів Комісії з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування;
- узагальнення та аналіз інформації щодо співпраці територіальних органів Комісії з державними органами влади;
- узагальнення інформації щодо співпраці територіальних органів Комісії з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування;
- узагальнення та аналіз інформації щодо участі керівників територіальних органів Комісії у роботі комісій, комітетів та інших органів, що формуються центральними державними та місцевими органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування;
- узагальнення інформації та аналіз стану виконання територіальними органами Комісії Указу Президента України від 26.03.01 “Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України” та постанови Кабінету Міністрів України України від 14.08.2001 р. №1046 “Про затвердження Заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки”;

- узагальнення інформації та аналіз стану виконання територіальними органами Комісії розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.02 №138-р “Про затвердження Заходів щодо забезпечення економічного і соціального розвитку України у 2002 році”;
- підвищення кваліфікаційного рівня працівників територіальних органів Комісії (проведення навчання, семінарів, нарад, конференцій з питань розвитку та функціонування фондового ринку).

Співпраця територіальних органів Комісії з облдержадміністраціями, місцевими органами виконавчої влади реалізується шляхом:

- надання пропозицій для формування довгострокових регіональних програм соціально-економічного розвитку, поточних планів роботи облдержадміністрацій, а також участі та проведення аналізу стану їх виконання у межах компетенції;
- систематичного надання інформації, аналітичних матеріалів, звітів щодо стану розвитку фондового ринку, розгляду проблем його функціонування;
- участі у проведенні заступниками голів облдержадміністрацій щотижневих апаратних нарад, оперативних нарад із заступниками голів райдержадміністрацій, керуючими справами виконкомів, міських рад та взаємодії з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань функціонування фондового ринку;
- проведення навчання працівників облдержадміністрацій, місцевих органів виконавчої влади, відповідних органів самоврядування з питань фондового ринку;
- участі у виконанні завдань за підсумками розгляду роботи народногосподарських комплексів областей та надання пропозицій щодо виправлення недоліків, насамперед, через застосування інструментів ринку цінних паперів.

Для інформування обласних державних адміністрацій щодо стану розвитку фондового ринку начальники територіальних управлінь Комісії щоквартально або раз у півріччя надсилають розгорнуті звіти про стан розвитку фондового ринку в областях, а також доповідають на обласних нарадах і колегіях.

Головною метою функціонування та розвитку фондового ринку у регіонах повинно стати залучення інвестиційних ресурсів для спрямування їх на відновлення та забезпечення дальшого зростання виробництва, забезпечення державного регулювання та контролю за діяльністю емітентів цінних паперів, професійних учасників ринку цінних паперів та інститутів спільного інвестування.

З метою виконання заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку України на 2001-2005 роки, розроблених на виконання Указу Президента України від 26.03.01 №198/2001 “Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України”, більшість керівників територіальних управлінь Комісії стали ініціаторами створення при облдержадміністраціях та безпосередніми учасниками науково-аналітичних, робочих груп, консультативних рад з питань розвитку фондового ринку та корпоративного управління, у діяльності яких приймають участь з дозволу Комісії. Протягом 2002 року 13 начальників територіальних управлінь Комісії отримали дозволи на входження до складу 17 зазначених органів. Крім того, продовжують приймати участь у роботі інших комісій, комітетів та органів, що формуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (**додаток 4**). За станом на 01.01.03 Заходи щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку України на 2001-2005 роки затверджені у всіх областях крім Київської, не вирішено також питання фінансування заходів з місцевих бюджетів, що гальмує їх виконання.

У грудні 2002 року укладено “Угоду про організаційні та соціально-економічні засади розвитку співпраці Тернопільської, Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської та Чернівецької областей в галузях господарського комплексу Західного соціально-економічного району України”, в рамках якої визнано за доцільне розробити стратегію соціально-економічного розвитку адміністративних областей.

Волинське, Донецьке, Закарпатське, Луганське, Полтавське, Херсонське, Рівненське, Черкаське територіальні управління Комісії приймали участь у розробці довгострокових

стратегічних програм економічного і соціального розвитку областей на період до 2010-2020 років, Дніпропетровське, Тернопільське, Харківське, Чернігівське – до 2006 року.

Вирішення питань, пов'язаних із здійсненням перевірок дотримання учасниками ринку цінних паперів регіонів вимог законодавства про цінні папери, стягненням штрафів, накладених Комісією, захистом прав інвесторів та інших учасників фондового ринку, попередженням та боротьбою з правопорушеннями на ринку цінних паперів, взаємним інформуванням про зміни законодавства та порядок його застосування, підготовкою документів на реєстрацію випусків акцій підприємств, що приватизуються, які виникають під час реалізації повноважень з управління державними корпоративними правами, обміном інформацією з Антимонопольним комітетом України, іншими місцевими органами виконавчої влади потребує конструктивної співпраці територіальних органів Комісії відповідно з органами прокуратури, судами та арбітражними судами, органами служби безпеки і внутрішніх справ, обласними управліннями юстиції, органами приватизації, регіональними органами Антимонопольного комітету України, органами податкової служби, статистики тощо.

З цією метою в органах прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ визначені конкретні підрозділи, які співпрацюють з територіальними органами Комісії.

Міжнародна діяльність Комісії

Міжнародні зв'язки Комісії розвиваються відповідно до загальнодержавної політики у сфері зовнішніх відносин, орієнтованої на запровадження в Україні світових стандартів регулювання економіки та розширення співробітництва з Європейським Союзом в рамках програми інтеграції України до ЄС.

У 2002 році тривала робота в рамках Міжнародної організації Комісій з цінних паперів (IOSCO), в якій, починаючи з вересня 1996 року, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку є постійним членом. IOSCO була створена у 1975 році на базі Міжамериканської Комісії з нагляду за ринком цінних паперів і на поточний момент, об'єднуючи регуляторів ринків цінних паперів з понад 80 країн світу, є безперечно провідною міжнародною консультативною організацією у галузі ринку капіталів. Участь Комісії у роботі IOSCO постійно розширюється. На цей час Комісія входить до складу Комітету Нових ринків та Європейського регіонального комітету, до чисельних робочих груп з проблемних питань у сфері регулювання ринку цінних паперів, а також має доступ до інформаційної та нормативної бази більшості органів державного регулювання фондового ринку світу.

У зв'язку з активізацією діяльності на міжнародних ринках капіталів та світовими тенденціями до інтеграції національних фондових ринків виникає нагальна потреба у забезпеченні скоординованих та взаємоузгоджених дій щодо регулювання, нагляду, контролю та боротьби з правопорушеннями на фінансових ринках між державними органами різних країн, які відповідають за ці питання.

Двостороннє співробітництво Комісії органами регулювання ринків цінних паперів інших країн здійснюється в рамках Меморандумів про взаєморозуміння з відповідними організаціями. Зокрема, Комісією підписано три міжвідомчих Меморандуми про взаєморозуміння: з Державною Комісією ринку цінних паперів Молдови, Комісією з нагляду за ринком цінних паперів Китайської Народної Республіки та з Федеральною комісією з ринку цінних паперів Росії. Також у 2002 році тривав процес розробки проектів Меморандумів про взаєморозуміння з Комісією з фінансового та фондового ринків Латвії, Комісією з цінних паперів Литви, Комісією з цінних паперів Бразилії та Комісією при Уряді Киргизської Республіки з ринку цінних паперів. Підписання двосторонніх міжвідомчих меморандумів про взаєморозуміння сприяє налагодженню тісних стосунків з органами регулювання ринків цінних паперів інших країн з метою забезпечення більш вільного обміну інформацією та об'єднання зусиль щодо захисту прав інвесторів та боротьби з

правопорушеннями на фондовому ринку, більшість яких останнім часом набувають інтернаціонального характеру.

У квітні 2002 року відбулось третє засідання Євразійського “круглого столу” з питань корпоративного управління, організатором якого були Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Фонд державного майна України та Перша фондова торговельна система. На ньому обговорювались та визначались пріоритети стосовно правил, процедур, практики та установ, необхідних для захисту прав акціонерів і для рівноправного ставлення до акціонерів у євразійському регіоні, а також задля визначення основних перешкод у їхньому запровадженні. Також обговорювались політичні питання і визначались пріоритети стосовно реформ, спрямованих на поліпшення додержання прав акціонерів, використовуючи Принципи корпоративного управління як аналітичну основу.

У 2002 році працівниками Комісії здійснено 17 закордонних відряджень, з них:

- прийняття участі у форумах – 3 особи;
- прийняття участі у конференціях – 3 особи;
- навчально-ознайомча поїздка – 1 особа;
- участь у нараді – 1 особа;
- участь у четвертому засіданні Підкомітету з питань фінансів, економіки та статистики – 1 особа;
- участь в офіційній делегації – 1 особа;
- участь у Міжнародному “круглому столі” – 1 особа;
- навчання – 6 осіб.

Можливість Комісії за допомогою іноземних партнерів проводити навчання своїх працівників є дуже важливим позитивним моментом її міжнародних зв'язків.

Організаторами міжнародних конференцій, симпозіумів та семінарів, у яких впродовж 2002 року приймали участь співробітники Комісії, виступили Американська комісія з цінних паперів та бірж, Агентство з міжнародного розвитку США, Корейська агенція з міжнародного розвитку (KOICA) та інші.

Участь представників Комісії у таких конференціях дає можливість обмінятися думками стосовно проблем регулювання фінансових ринків з провідними експертами у цій галузі як з розвинутих країн, так і країн з перехідною економікою, ознайомитися з досвідом розвитку ринків цінних паперів інших країн, а також сприяти поширенню інформації про процес розвитку національного фондового ринку у міжнародному співтоваристві.

Продовжила у 2002 році свою роботу Спеціальна цільова група з питань корпоративного управління та прав акціонерів, яку було створено у 1998 році на підставі положень Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки. До складу Спеціальної цільової групи входять фахівці з юридичних питань та керівники представництв міжнародних організацій та організацій - донорів, які працюють в Україні, - з одного боку, та представники Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерства юстиції та інших органів виконавчої влади – з іншого боку.

Метою діяльності Групи є визначення цілей та підготовка переліку завдань, необхідних для створення в Україні програми з обґрунтованого корпоративного управління, виконанням якої керуватиме Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Протягом 2002 року проводилися зустрічі групи, на яких велася робота у напрямку розробки та вдосконалення нормативної бази з питань корпоративного управління, зокрема, затверджено рішенням Комісії Положення про порядок реєстрації випуску акцій закритих акціонерних товариств, погоджено рішенням Комісії Рекомендації з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств, розроблено та запропоновано на розгляд Комісії проект Положення про вдосконалення типового статуту відкритого акціонерного товариства, чисельні роз'яснення та інші документи.

Серед перспективних напрямів розвитку міжнародної діяльності Комісії слід зазначити необхідність розширення співробітництва з органами регулювання ринку капіталів країн Європейського Союзу з метою забезпечення виконання плану дій на 2003 рік щодо реалізації пріоритетних положень програми інтеграції України до ЄС, який передбачає проведення

адаптації впровадженій в Україні системи державного регулювання фондового ринку до європейської моделі регулювання ринків капіталу.

Взагалі міжнародні зв'язки Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку націлені на створення необхідних умов для ефективного прозорого, регульованого та упорядкованого фондового ринку, функціонування якого відповідатиме міжнародно прийнятим нормам та принципам.

У 2003 році планується продовжити членську роботу Комісії у Міжнародній організації комісій з цінних паперів (IOSCO), співробітництво з іншими державними установами України з питань виконання заходів згідно з проектом розвитку та співпраці із Світовим Банком та Міжнародним Валютним Фондом. Продовжити роботу над підписанням Меморандумів про взаєморозуміння між Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Комісіями з цінних паперів інших країн, з розширення співробітництва з міжнародними організаціями - донорами, зокрема, з USAID, TACIS, OECD та іншими. Планується підписання Меморандуму про співпрацю в галузі корпоративного управління між Комісією та МФК тощо.

Координація підготовки та сертифікація фахівців фондового ринку

Відповідно до статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку координує роботу з підготовки фахівців з питань фондового ринку.

За станом на 01.01.03 Комісія уклала договори щодо навчання фахівців з питань фондового ринку з 10 навчальними закладами України за такими спеціалізаціями:

- фахівець з ведення реєстру власників іменних цінних паперів;
- фахівець з торгівлі цінними паперами;
- фахівець з депозитарної діяльності;
- фахівець з організації торгівлі;
- керівні посадові особи акціонерних товариств з питань фондового ринку та корпоративного управління;
- арбітражний керуючий для провадження справ про банкрутство професійних учасників ринку цінних паперів в Україні;
- фахівець з управління активами.

Відповідне навчання з вересня 1996 року по грудень 2002 року пройшли 16909 осіб (таблиця 8).

Таблиця 8. Кількість фахівців фондового ринку, які пройшли навчання у 1996-2002 роках

Роки	1996 рік	1997 рік	1998 рік	1999 рік	2000 рік	2001 рік	2002 рік	Усього
Реєстратори	1359	2186	865	628	403	410	1738	7585
Торговці	-	1905	1232	1033	774	655	2017	7616
Депозитарії	6	260	400	174	163	127	371	1501
Організатори торгівлі	-	25	-	42	-	30	31	128
Управління активами	-	-	-	-	-	-	75	75
Усього	1365	4376	2497	1877	1340	1222	4232	16909

Усього в Україні за станом на 01.01.03 атестовано 20872 особи (таблиця 9).

Таблиця 9. Кількість фахівців фондового ринку, які атестовані у 1996-2002 роках

Роки	1996 рік	1997 рік	1998 рік	1999 рік	2000 рік	2001 рік	2002 рік	Усього
Реєстратори	1458	3210	907	996	529	448	1982	9530
Торговці	13	2688	1349	1313	876	763	2197	9199
Депозитарії	76	413	368	272	185	149	439	1902
Організатори торгівлі	-	31	-	59	1	38	40	169
Управління активами	-	-	-	-	-	-	72	72
Усього	1547	6342	2624	2640	1591	1398	4730	20872

У 2002 році Комісією затверджено:

- скорочені типові програми навчання фахівців на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів, з питань торгівлі цінними паперами, з депозитарної діяльності та з питань організації торгівлі цінними паперами (рішення Комісії від 06.02.02 №92);
- порядок стажування викладачів з питань фондового ринку та корпоративного управління (рішення Комісії від 25.02.02 № 45);
- кваліфікаційні характеристики професій фахівців з питань фондового ринку (рішення Комісії від 18.03.02 № 96);
- типова програма навчання та тести для складання кваліфікаційних іспитів фахівців з питань управління активами (рішення Комісії від 02.06.02 №109 та від 24.09.02 №297).

Наказами Голови Комісії від 22.02.01 №156 та від 11.04.02 №312 затверджено тимчасовий порядок роботи екзаменаційних комісій і правила проведення кваліфікаційних іспитів фахівців з питань фондового ринку та впорядкована робота регіональних екзаменаційних комісій для атестації фахівців фондового ринку.

Наказом Голови Комісії від 07.11.02 №876 затверджено вимоги до проведення стажування викладачів з питань фондового ринку та корпоративного управління.

28 лютого та 22 травня 2002 року проведено наради з керівниками навчальних закладів, які проводять підготовку фахівців фондового ринку в Україні, на яких були розглянуті питання організації стажування викладачів фондового ринку на базі Українського інституту розвитку фондового ринку та стан проведення навчання за скороченими типовими програмами.

Отримано проміжні звіти науково-дослідних робіт за темами: "Формування системи захисту інвесторів на фондовому ринку в трансформаційний період" та "Розробка теоретико-методологічних основ організації ефективного функціонування та трансформації систем управління корпораціями в умовах перехідної економіки".

Сертифікація осіб проводиться згідно з Положенням про сертифікацію осіб, що здійснюють професійну діяльність з цінними паперами в Україні, затвердженого рішенням Комісії від 29.07.98 №93. За станом на 01.01.03 Комісією видано сертифікати на право здійснення професійної діяльності з цінними паперами в Україні 12699 фізичним особам.

З набуттям чинності рішення Комісії від 16.12.99 №263 «Щодо встановлення розмірів плати за реєстрацію фондової біржі, торговельно-інформаційної системи, саморегулювальної організації, правил фондової біржі та іншого організаційно оформленого ринку цінних паперів, сертифікацію осіб, що здійснюють професійну діяльність з цінними паперами в Україні», за реєстрацію документів, поданих на сертифікацію, до Державного бюджету надійшло 603840 гривень.

Діяльність Комісії по роботі з громадськістю

Протягом 2002 року, як і в минулі роки, діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку досить ефективно висвітлювалася вітчизняними та зарубіжними засобами масової інформації.

Найбільша увага приділялась висвітленню питань щодо реформування регуляторної політики на фондовому ринку. З цією метою протягом року було проведено 14 прес-конференцій. Серед них:

- "Річна звітність та "прозорість" українських підприємств";
- "Розвиток корпоративного управління в акціонерних товариствах – шляхи реалізації Указу Президента України";
- "Кодифікація цінних паперів: призначення та використання";
- "Упорядкування обігу цінних паперів, зокрема, векселів та вимоги до вексельного бланка";
- "Коментар щодо найтипівіших питань, які зустрічаються у зверненнях інвесторів з питань функціонування фондового ринку";
- "Прозорість інформації про акціонерні товариства – захист прав кожного акціонера",

- “Розвиток професійної діяльності на фондовому ринку України”;
- “Нові нормативні акти Комісії з питань розвитку ІСІ”;
- “Упровадження в Україні культури корпоративного управління”;
- “Проблеми обліку прав власності на цінні папери енерго-постачальних компаній України”;
- “Чи може сьогодні акціонер отримати інформацію про вартість своїх акцій?”;
- “Основні засади діяльності оновленого складу Консультаційно-експертної ради”;
- “Визначення операцій, що не відносяться до торгівлі цінними паперами як виду професійної діяльності”;
- “Впровадження професійної діяльності з управління активами інститутів спільного інвестування”.

Фахівці Комісії з питань роботи з засобами масової інформації постійно співпрацюють з представниками преси, домагаючись об’єктивного розгляду на сторінках газет та журналів України питань формування державної політики на ринку цінних паперів, щодо сприяння розвитку та функціонуванню фондового ринку на сучасному етапі.

Комісією налагоджено постійний зв’язок та продовжувалася робота з понад 30 засобами масової інформації. Серед них такі інформаційні агентства: УНІАН, Інтерфакс, Українські новини, Український фінансовий сервер, Експрес-інформ (Вікно в Україну) та інші; газети та журнали: “Урядовий кур’єр”, “Украинская инвестиционная газета”, “Цінні папери України”, “Бюлетень. Цінні папери України”, “Вісник. Цінні папери”, “Деловая Украина”, “Закон і бізнес”, “Бизнес”, “Деловая столица”, “Галицькі контракти”, «Фондова панорама», “Дивіденди”, “Компаньон”, “Фондовый рынок”, “Акціонер”, які майже у кожному номері публікували повідомлення про діяльність Комісії та її територіальних органів.

Публікації під рубрикою: “Новини. Інформація. Хроніка. Повідомлення” друкуються у кожному номері офіційних видань Комісії, зокрема, в журналі “Ринок цінних паперів України”, у газетах “Цінні папери України”, “Вісник. Цінні папери”, “Деловая Украина”, “Украинская инвестиционная газета”, “Фондова панорама”, “Економика-Плюс”. До складу цієї оперативної інформації про діяльність Комісії відносяться: реєстрація емісій; скасування, зупинення, ліквідація випусків цінних паперів; ліцензування профучасників на ринку цінних паперів; атестація профучасників фондового ринку; корпоративні новини; реєстрація, діяльність інвестфондів та інвесткомпаній; щодо типових порушень на ринку цінних паперів та звернень громадян; проблемні питання регіонів на ринку цінних паперів і діяльність Комісії та її територіальних органів.

Систематично (щотижня) ведеться Моніторинг публікацій, виступів, інтерв’ю керівників, фахівців центрального апарату та територіальних органів Комісії, який оперативно надається начальникам функціональних управлінь центрального апарату та територіальних управлінь.

Моніторинг найбільш важливих повідомлень, що стосуються широкого кола громадськості та зачіпають інтереси більшості населення держави, щомісяця надається до Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України.

Особлива увага приділяється своєчасній публікації нормативно-правових актів Комісії в офіційному виданні Міністерства юстиції України – “Офіційний вісник України” та в офіційних виданнях Комісії - газетах “Цінні папери України”, “Вісник. Цінні папери”, “Украинская инвестиционная газета”, “Деловая Украина”.

Здійснюється постійне та систематичне інформування засобів масової інформації щодо розробки та прийняття нормативних документів.

Протягом 2002 року було опубліковано в офіційних виданнях Комісії 74 рішення, 7 роз’яснень, 6 наказів, 8 Інформаційних листів, Інструкцій та інших офіційних повідомлень, які потребували оприлюднення відповідно до чинного законодавства (додаток 4).

Територіальні управління відповідно до своїх повноважень постійно працюють з регіональними засобами масової інформації щодо роз’яснень вимог та положень законодавчих актів і нормативних документів Комісії.

Протягом року щоденно оновлювалась інформація у розділі “Новини” WEB-сайту Комісії, щотижня надавались інформаційні повідомлення до інформаційного бюлетеня прес-служби Кабінету Міністрів України «Тиждень уряду», щомісяця до Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Кабінету Міністрів.

Усі ці заходи спрямовані на створення позитивного іміджу Комісії, сприянню більшої популярності та з метою доброго ставлення, більшої довіри та поваги з боку учасників фондового ринку.

Кадрове забезпечення діяльності Комісії

Протягом 2002 року в Комісії продовжувалась робота щодо реалізації державної кадрової політики, в основу якої було покладено принципи демократичного добору і просування по службі за діловими якостями та професійною компетентністю, навчання та підвищення кваліфікації державних службовців, заохочення їх до службової кар’єри.

З метою забезпечення ефективності виконання органами виконавчої влади заходів з реформування системи пенсійного забезпечення та створення належних організаційних умов для проведення в Україні пенсійної реформи постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року №1725 було збільшено чисельність центрального апарату Комісії на 9 штатних одиниць та затверджено наказом Голови Комісії структуру центрального апарату Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з урахуванням граничної чисельності 234 штатних одиниці замість 225, яка складалась з 12 управлінь, 3 самостійних відділів та 32 відділів у складі управлінь центрального апарату.

У зв’язку з утворенням у структурних підрозділах центрального апарату Комісії додатково двох відділів було розроблено і затверджено нові положення та посадові інструкції працівників відповідно до вимог Довідника типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців, затвердженого Міністерством праці України та Головним управлінням державної служби України у 1999 році.

Відповідно до Законів України «Про Автономну Республіку Крим», «Про місцеві державні адміністрації», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та з метою забезпечення встановленого чинним законодавством порядку підпорядкування територіальних органів центральним органам виконавчої влади наказом Голови Комісії від 01.07.02 №511 було ліквідовано управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Автономній Республіці Крим та м.Севастополі та утворено територіальні управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Автономній Республіці Крим чисельністю 16 штатних одиниць та територіальне управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м.Севастополі чисельністю 8 штатних одиниць. Таким чином, до структури Комісії входить 26 територіальних управлінь, штатна чисельність яких складає 450 одиниць, а фактична – 414 осіб.

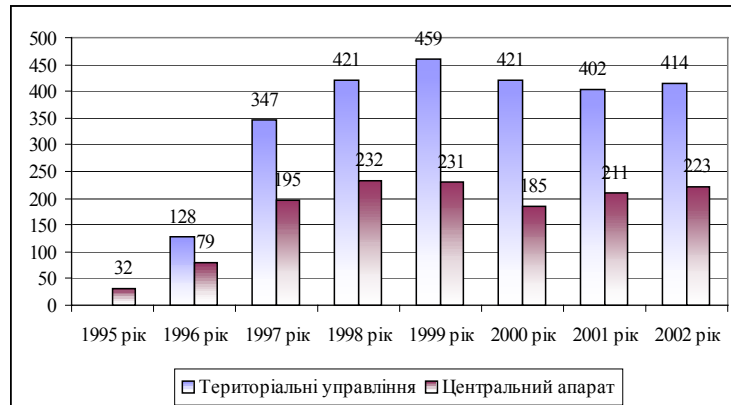
На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. №169 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців» була проведена підготовча та організаційна робота, в результаті якої з урахуванням специфіки роботи Комісії та її структурних підрозділів, було розроблено та затверджено наказом Голови Комісії Порядок проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, сформовано екзаменаційні білети.

У період з липня по грудень 2002 року за новим порядком проведення іспиту відбулося 5 засідань конкурсної комісії, внаслідок яких визнано переможцями і прийнято на державну службу до центрального апарату Комісії 15 осіб та підвищено по службі на конкурсній основі 2 працівники. Усього протягом 2002 року було проведено 14 засідань конкурсної комісії, на яких визнано переможцями конкурсу 47 осіб.

Оголошення про проведення конкурсу згідно з чинним законодавством публікувались у газетах «Цінні папери України» та «Вісник. Цінні папери».

Штатна чисельність працівників центрального апарату на 01.01.2003 року становила 234 одиниці, фактична – 223 особи, серед яких 8 осіб - недержавні службовці (діаграма 6).

Діаграма 6. Кількість працівників Комісії

Фактична чисельність державних службовців у 2002 році складала 215 осіб, з них: 67 осіб (31,2%) - керівники, 148 осіб (68,8%) - спеціалісти. Від загальної чисельності державних службовців - 150 жінок (69,8%), з них керівні посади обіймають 38 осіб або 56,7% від загальної кількості керівного складу; чоловіків - 65 осіб (30,2%), з них керівні посади обіймають 29 осіб або 43,3 % від загальної кількості керівного складу.

Проведена у Комісії робота щодо якісного добору складу керівників і спеціалістів дала позитивні результати. Із загального складу керівників вищу освіту у 2002 році мали 100%, серед спеціалістів - 89,9%, в цілому в апараті цей показник складає 93,0%, що на 1,6 % перевищує показники 2000 року та на 0,8 % - 2001 року.

Кількість працівників, які мають вищу освіту, у територіальних управліннях Комісії складала 352 особи – це 85% від фактичної чисельності.

У центральному апараті Комісії працює 139 державних службовців, які мають вищу економічну та юридичну освіту, що є профільними для Комісії (65% від фактичної чисельності). З них вищу економічну освіту мають 105 службовців (48,8% від фактичної чисельності), а вищу юридичну освіту – 34 службовці (15,8%). Порівняно з 2000 роком ці показники збільшились відповідно на 10,2% та 5,6%.

Серед державних службовців центрального апарату працює один доктор економічних наук та 7 кандидатів наук, у тому числі 4 – економічних, 2 – хімічних та 1 – біологічних наук, дві особи навчаються в аспірантурі та готуються на здобуття ступеня кандидата наук, 37 – здобули освітньокваліфікаційний рівень магістра (17,2% від фактичної чисельності державних службовців).

Більшість працюючих у центральному апараті за 2002 рік, як і в попередні роки, складала молодь. Усього віком до 30 років - 120 чоловік або 53,8%, а віком старше 50 років - 31 чоловік, або 13,5% від фактичної чисельності.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2002 року № 144-р. “Про затвердження Концепції ротації кадрів на окремих посадах державних службовців” у Комісії здійснювалась ротація кадрів – періодичне просування по службі чи переміщення працівників (з кадровому резерву, через підвищення кваліфікації, щорічну оцінку, атестацію тощо), що в цілому сприяє підвищенню службової кар’єри та оновленню кадрового потенціалу.

З метою підвищення кваліфікації державних службовців керівництвом Комісії постійно проводиться робота щодо залучення працівників центрального апарату та територіальних органів Комісії до різних форм навчання. Так, за рік у Комісії підвищили кваліфікацію 561 державний службовець. У тому числі за професійними програмами підготовки фахівців фондового ринку і корпоративного управління підвищили кваліфікацію 51 державний службовець центрального апарату Комісії та 214 – територіальних органів, з питань запобігання та протидії корупції 28 – центрального апарату і 53 – територіальних органів. У квітні в Інституті підвищення кваліфікації кадрів Української Академії державного

управління при Президентові України пройшли навчання 8 керівників підрозділів центрального апарату Комісії та 2 керівники управління в м.Києві та Київській області. Дві особи керівного складу та 4 спеціалісти центрального апарату брали участь у навчальних програмах з питань: пенсійної реформи, корпоративного управління та розкриття інформації, розвитку ринку цінних паперів за кордоном.

Відповідно до укладених договорів між Комісією та 14 вищими навчальними закладами України протягом 2002 року в центральному апараті пройшли практику 47 студентів за освітнім спрямуванням «Економіка», «Міжнародна економіка», «Фінанси», «Менеджмент і маркетинг», «Менеджмент організацій», «Міжнародні економічні відносини», «Економічна кібернетика», «Управління трудовими ресурсами», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Облік і аудит», «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Правознавство».

Для заміщення посад державних службовців, а також для просування їх по службі у 2002 році було сформовано кадровий резерв Голови Комісії на керівні посади у центральному апараті та територіальних органах. Усі особи, зараховані до резерву, мають вищу освіту, молодь складає (73,1%). Переважна більшість молоді, яка перебуває у резерві, має професійні навички, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях і аналітичних здібностях для прийняття та успішної реалізації управлінських рішень. Як результат, у центральному апараті минулого року майже кожен другий державний службовець призначався на більш високу посаду з кадрового резерву.

За вагомий внесок у реалізацію державної політики щодо розвитку ринку цінних паперів в Україні 10 працівників Комісії нагороджено відомчою відзнакою «Знак Пошани» та 38 - Почесною грамотою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Подяку Голови Комісії оголошено 80 працівникам.

Для поліпшення добору та розстановки кадрів, розвитку ініціативи, творчої активності державних службовців відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. № 1922 “Про затвердження Положення про проведення атестації державних службовців” розроблено та затверджено Порядок проведення щорічної оцінки виконання державними службовцями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку покладених на них обов’язків і завдань. У 2002 році щорічну оцінку пройшли 117 державних службовців центрального апарату Комісії.

Упровадження таких нових форм кадрової роботи, як проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців та щорічної оцінки виконання державними службовцями покладених на них обов’язків і завдань, сприятиме у подальшому підвищенню ефективності діяльності державних службовців та відповідальності за доручену справу.

Фінансове забезпечення Комісії

Основними завданнями Комісії є реалізація державної бюджетної політики, забезпечення правильності організації бухгалтерського обліку і звітності, здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів, чіткого дотримання фінансово - бюджетної дисципліни, максимальної економії матеріальних цінностей та грошових коштів в центральному апараті та територіальних органах.

Протягом 2002 року здійснювалась організація і проведення фінансових розрахунків з установами та організаціями, здійснювався контроль за стягненням і сплатою існуючої заборгованості, за дотриманням встановлених правил проведення інвентаризації грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних фондів. Була проведена робота з підготовки бюджетного запиту та бюджетних пропозицій до проекту Державного бюджету України. Подавалися до Державного казначейства, Міністерства фінансів та Рахункової палати періодичні та річні фінансові звіти центрального апарату, територіальних органів Комісії та зведені звіти. Відбувався контроль за дотриманням вимог Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти».

Відповідно до план-графіка проведено перевірки фінансової діяльності Дніпропетровського, Сумського, Черкаського, Донецького, Луганського, Херсонського, Хмельницького територіальних управлінь та управління в м.Києві та Київській області.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку фінансується за рахунок загального фонду Державного бюджету України.

При формуванні проекту Державного бюджету на 2002 рік були враховані вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 28 травня 2001 року №590 "Про основні засади складання проекту Державного бюджету України на 2002 рік" із застосуванням нового програмно-цільового підходу, яким передбачено затвердження Державного бюджету відповідно до бюджетних програм. Було здійснено перегляд видів діяльності та інвентаризацію видатків, що проводилися в 2001 році за рахунок бюджетних коштів. Для розподілу граничних обсягів видатків загального фонду Державного бюджету на 2002 рік визначені пріоритетні напрями та затверджені бюджетні програми для забезпечення виконання основних функцій Комісії та реалізації державних цільових програм.

Таким чином, Законом України "Про Державний бюджет України на 2002 рік" від 17 січня 2002 року № 110/3 Комісії передбачено видатки на суму 11,761 млн. грн., у тому числі за бюджетними програмами:

- 6151010 "Керівництво та управління у сфері фондового ринку" - 9,21 млн. грн.;
- 6151020 "Створення Національної депозитарної системи та системи моніторингу фондового ринку" - 2,5 млн. грн.;
- 6151030 "Перепідготовка та підвищення кваліфікації фахівців фондового ринку та корпоративного управління" - 0,051 млн. грн.

За бюджетною програмою "Керівництво та управління у сфері фондового ринку" затверджені видатки в цілому для Комісії становили 68,7% від необхідної потреби, що складала 13,4 млн. грн. на рік. Щодо оплати праці видатки було передбачено в сумі 4,336 млн. грн., що становить 88,5% від потреби, розрахованої відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 грудня 1999 року №2288 "Про впорядкування умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, органів прокуратури, судів та інших органів".

Крім того, недостатнє фінансування 2001 року призвело до утворення кредиторської заборгованості, яка за станом на 1 січня 2002 року за програмою "Керівництво та управління у сфері фондового ринку" становила 0,348 млн. грн. Враховуючи необхідність першочергового погашення кредиторської заборгованості за 2001 рік за рахунок поточних видатків загального фонду, обсяг взяття поточних зобов'язань на 2002 рік становив 8,835 млн. грн. або 96,2% загальної суми встановлених асигнувань за даною програмою.

За 2002 рік видатки (крім заробітної плати) за даною програмою було профінансовано лише на 44% плану на рік. Аналіз виконання кошторису на 2002 рік свідчить, що недофінансування видатків становить 1,854 млн. грн., у тому числі для центрального апарату 1,117 млн. грн., для територіальних управлінь - 0,737 млн. гривень.

Обсяг середньої заробітної плати по центральному апарату у 2002 році порівняно з минулим роком суттєво не змінився. Доведена розрахункова сума заробітної плати становить (таблиця 10):

Таблиця 10. Середня заробітна плата працівників Комісії у 2001-2002 роках (грн.)

Роки	2001 рік	2002 рік
Центральний апарат Комісії	670	673
Територіальні управління Комісії	373,8	453

За бюджетними програмами "Створення Національної депозитарної системи та системи моніторингу фондового ринку" та "Перепідготовка та підвищення кваліфікації фахівців фондового ринку та корпоративного управління" кошти з Державного бюджету в 2002 році взагалі не виділялися.

Таким чином, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку як спеціальний державний орган, відповідальний за регулювання та контроль на фондовому ринку,

здійснювала свої повноваження, незважаючи на значне недофінансування та наявність великої кредиторської заборгованості.

3. Дорадчі органи Комісії, консультативно-експертна робота

Діяльність Координаційної ради при Президентіві України з питань функціонування ринку цінних паперів в Україні

Відповідно до Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.96 №448/96-ВР Указом Президента України від 10.05.97 №409/97 була утворена Координаційна рада при Президентіві України з питань функціонування ринку цінних паперів в Україні.

До складу Координаційної ради входять керівники державних органів, що у межах своєї компетенції здійснюють контроль або інші функції управління щодо фондового ринку та інвестиційної діяльності в Україні. Очолює Координаційну раду Голова Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Склад та Положення про Координаційну раду затверджує Президент України за поданням Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Координаційна рада створена як консультативно-дорадчий орган при Президентіві України. До основних завдань роботи Координаційної ради належать:

- підготовка пропозицій стосовно координованості державної політики, яка реалізується відповідними державними органами щодо розвитку і функціонування ринку цінних паперів та їх похідних, удосконалення організаційних структур, форм і методів регулювання ринку цінних паперів;
- забезпечення координації та оперативності дій державних органів, спрямованих на прискорення розвитку і становлення ринку цінних паперів та їх похідних, контролю процесів розвитку ринку цінних паперів в Україні;
- аналіз законодавства України та розроблення пропозицій, проектів нормативно-правових актів з питань захисту прав інвесторів на фондовому ринку України.

Рішення Координаційної ради, прийняті у межах її компетенції, мають рекомендаційний характер і є обов’язковими до розгляду органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями.

Основною формою роботи Координаційної ради при Президентіві України з питань функціонування ринку цінних паперів в Україні є засідання. За час існування Ради було проведено десять засідань, на яких розглядалися стратегічні питання функціонування фондового ринку та скоординованість державної політики в Україні на прискорення розвитку і становлення ринку цінних паперів та їх похідних, контролю процесів розвитку ринку цінних паперів.

На виконання рішень Координаційної ради проект Закону України “Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»” щодо звільнення від оподаткування надходження коштів при випуску корпоративних облігацій було внесено на розгляд до Верховної Ради України, а згодом і прийнято. Також був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою стимулювання інвестиційної діяльності», який суттєво вплинув на зменшення податкового тиску на учасників ринку та сприяв поліпшенню інвестиційного клімату.

За рекомендацією Координаційної ради Президентом України було включено до переліку законопроектів, що потребують першочергового розгляду у Верховній Раді України, наступні: «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про обіг векселів в Україні», «Про похідні цінні папери», «Про оподаткування прибутку підприємств» та інші.

У зв’язку з поетапним проведенням адміністративної та судової реформи в Україні, черговими виборами до Верховної Ради України в структурі центральних органів державної влади відбулися відповідні кадрові зміни. Тому Секретаріатом Координаційної ради було розроблено проект Указу Президента України “Про внесення змін до складу Координаційної

ради з питань функціонування ринку цінних паперів”, котрий згодом було підписано Президентом України.

Координаційна рада при Президентові України з питань функціонування ринку цінних паперів в Україні протягом свого існування сприяє забезпеченню належних умов для розбудови фондового ринку України, створенню сприятливого інвестиційного клімату, підвищенню захисту прав власності громадян та юридичних осіб, забезпеченню рівного доступу на ринок капіталів усіх його учасників як важливої умови реалізації економічних реформ в Україні.

Отже, Координаційна рада при Президентові України з питань функціонування ринку цінних паперів і надалі буде відігравати значну роль у процесах подальшої розбудови вітчизняного фондового ринку, залученні капіталів та повернення довіри населення до фінансових інструментів, сприянню реалізації напрямів, визначених Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України».

Діяльність Консультаційно-експертної ради Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Консультаційно-експертна рада Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі - КЕР) утворена рішеннями Комісії від 10.09.02 №248 та від 29.10.02 №340 та розпочала свою роботу відповідно до її основних завдань.

Головою КЕР призначений член Комісії М.О. Бурмака.

Порядок роботи Консультаційно-експертної ради Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, її органів та посадових осіб визначається Законом України “Про Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, Положенням про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затвердженого Указом Президента України №142/97 від 14 лютого 1997 року, Положенням про Консультаційно-експертну раду Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, затвердженого рішенням від 10 вересня 2002 року №248 Комісії. Оновлений склад КЕР затверджено відповідним рішенням Комісії від 29 жовтня 2002 року №340.

Ефективність роботи КЕР залежить від виконавської дисципліни, зацікавленості її членів у вирішенні тих чи інших питань та позитивного сприйняття державними органами запропонованих пропозицій.

Новим Указом Президента “Про додаткові заходи щодо вдосконалення роботи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку” збільшилася кількість функцій, покладених на Комісію, а також навантаження щодо регламентації діяльності на фондовому ринку. У таких умовах робота КЕР виявляється досить доречною.

Завданням КЕР є інтеграція зусиль бізнесу та регуляторів ринку. Основними напрямками роботи мають стати розвиток інститутів спільного інвестування, проведення корпоративної та пенсійної реформ, запровадження на ринку інститутів андеррайтингу тощо.

У складі КЕР працюють такі секції: правового забезпечення функціонування фондового ринку; методології розвитку фондового ринку; розвитку інфраструктури фондового ринку; розвитку корпоративного управління; інституціональних інвесторів; інформатизації, проблем глобалізації та прогнозування фондового ринку; фахової підготовки спеціалістів фондового ринку; зв'язків з державними органами та громадськими установами.

Працюють також робочі та експертні групи з розгляду документів за окремими напрямками і кожний член КЕР може брати в них участь.

Протягом 2002 року КЕР проведено 4 засідання, на яких основна увага була приділена визначенню концептуальних засад діяльності КЕР, забезпеченню конструктивної і ефективної співпраці з Комісією, консолідації зусиль учасників ринку над розв'язанням актуальних проблем розвитку фондового ринку і корпоративного управління в Україні.

Члени КЕР запропонували розглянути на своїх засіданнях у 2003 році проекти Законів “Про акціонерні товариства”, “Про емісійні цінні папери та фондовий ринок”, “Про строкові фінансові інструменти”, “Про холдингові компанії”, “Про недержавне пенсійне

забезпечення”, “Про іпотечні цінні папери”, “Про складські свідоцтва”, проект Податкового кодексу.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку прийняла рішення щодо розгляду на засіданнях КЕР нових нормативно-правових документів: Порядок та умови виконання і обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів (нова редакція Положення про депозитарну діяльність, затвердженого рішенням Комісії від 26.05.98р. №61), Порядок та умови ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (нова редакція Положення про порядок ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 26.05.98р. №60) і Порядок та умови здійснення клірингу і розрахунків за угодами щодо цінних паперів (нова редакція Положення про розрахунково-клірингову діяльність, затвердженого рішенням Комісії від 27.01.98р. №11-а).

Не менш важливим питанням для подальшого розвитку фондового ринку є врегулювання випуску та обігу корпоративних облігацій. На розгляд КЕР було винесено Положення про порядок випуску в обіг облігацій підприємств, реєстрації випуску облігацій підприємств та інформації про їх випуск, яке було прийняте Комісією у першому читанні. Необхідність такого документа пов’язана з тим, що у 2002 році спостерігалася тенденція до збільшення обсягів випусків облігацій підприємств. При чому, все частіше емітентами облігацій стають товариства з обмеженою відповідальністю. Згідно з новим Положенням облігації зможе випускати будь-який емітент, але за умови повної сплати статутного фонду на момент прийняття рішення про випуск. Поряд з цим вводяться поняття забезпечених облігацій, облігацій з обмеженим колом обігу, короткострокових облігацій. Призупинення розміщення облігацій може здійснюватися Комісією у разі порушення емітентом умов їх випуску.

Першим документом, винесеним на розгляд оновленого складу КЕР, став проект Положення про функціонування організаційно оформлених ринків цінних паперів, розроблений фахівцями Комісії.

Адже сьогодні існує необхідність чіткого визначення організаційно оформлених ринків цінних паперів, які мають включати закінчений цикл укладання та реалізації угод. При цьому потрібно вирішити питання щодо регламентації діяльності організаторів торгівлі та їх ліцензування. Але в Україні відсутні важелі, які роблять організований ринок більш привабливим перед неорганізованим. Деякі організатори торгівлі мають відповідні ліцензії, проте не здійснюють торгівлю цінними паперами. З іншого боку, існує можливість проведення торгівлі без ліцензії. Непоодинокі випадки так званого адресного продажу, який суперечить конкурентним ринковим механізмам.

Потрібні більш жорсткі вимоги до капіталу організаторів торгівлі та технологіям їхньої роботи, а не до організаційно-правової форми. Накопичені проблеми, у першу чергу, необхідно вирішувати на законодавчому рівні. Після детального обговорення на засіданні КЕР було схвалено проект Положення функціонування організаційно оформлених ринків цінних паперів в Україні.

Розділ 2. Розвиток фондового ринку України

1. Місце та стан розвитку фондового ринку в економічному просторі України

Створення ефективно діючих товарних та фінансових ринків є найважливішими завданнями реформування економіки країни. Будь-які масштабні економічні перетворення залишаються незавершеними без створення конкурентноспроможного фінансового сектора, здатного мобілізувати, перерозподіляти та надавати реформованій економіці інвестиційні ресурси. Тому розвиток фондового ринку як невід'ємної частини фінансового ринку та важливого сегмента національної економіки набуває першочергового значення.

Розвиток економіки України створив умови для зростання попиту на гроші, зниження ставок за кредитами, підвищення довіри суб'єктів господарювання і населення до банківської системи та використання фінансових інструментів ринку цінних паперів.

За попередніми оцінками Держкомстату реальний приріст ВВП у 2002 році становив 4,1% (у минулому році – 9,1%).

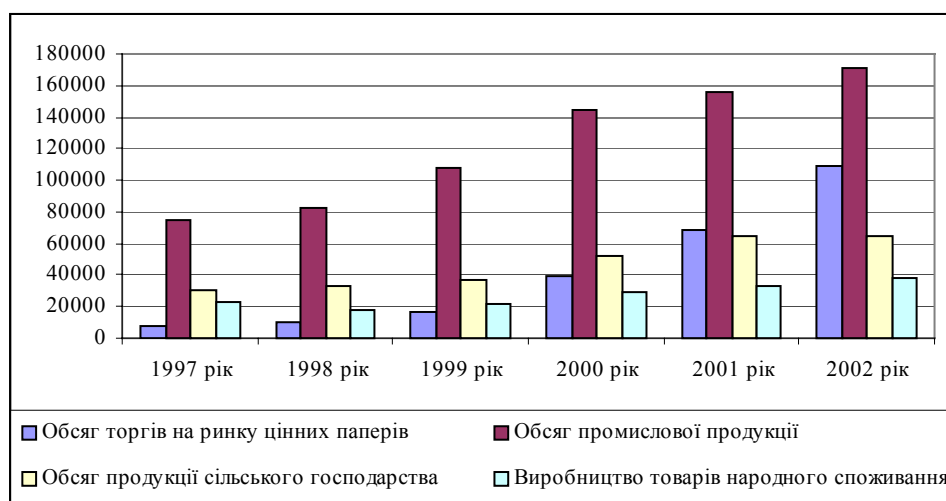
Стабільність обмінного курсу гривні, дотримання темпів зростання грошових агрегатів та прогнозоване зростання цін виробників дозволило зберегти цінову стабільність на споживчому ринку. Переважно у 2002 році відмінною рисою розвитку фінансової сфери був дефляційний характер динаміки споживчих цін, індекс споживчих цін за рік становив 99,4%. Це є одним із факторів стабілізації економіки України.

Певною мірою дефляції сприяла активізація процесів заощадження населенням коштів у банках. Так, за даними НБУ депозити фізичних осіб зросли протягом року на 70,1% і становлять 19 млрд.грн. При цьому депозити в національній валюті зросли на 76,5%, а в іноземній – на 62,1%.

Ситуація на валютному ринку протягом минулого року була стабільною та прогнозованою. Помірна номінальна девальвація гривні, з одного боку, сприяла активізації економічних процесів, в першу чергу, в секторах, орієнтованих на експорт, з іншого боку, не спричинила тиску на цінову стабільність на внутрішньому ринку України. У реальному вимірі гривня девальвувала на 1,22%.

Протягом 2002 року найважливішим джерелом залучення фінансових ресурсів на ринку цінних паперів був випуск акцій та облігацій. Порівняно з іншими галузями ринок цінних паперів за підсумком 2002 року зайняв друге місце після промисловості. Обсяг торгів на ринку цінних паперів перевищує обсяги як виробництва продукції сільського господарства, так і товарів народного споживання.

Діаграма 7. Співвідношення показників діяльності галузей народного господарства та фондового ринку (млн. грн.)

Вже не одне десятиліття налічує історія фондових індексів. У 1884 році у США Ч.Доу почав розраховувати середній показник зміни курсової вартості акцій 11 найбільших на той час промислових компаній. Починаючи з 1995 року, в Україні розраховувався L-індекс, який спочатку розраховувався за акціями десяти акціонерних товариств. Понад 5 років в Україні розраховуються фондові індекси ProU-50, КАС-20, Сократ-індекс.

З метою подальшого розвитку ринку цінних паперів, забезпечення інформування громадськості про тенденції розвитку ринку корпоративних прав Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку затвердила Методику розрахунку інтегрального індексу фондового ринку (рішення Комісії від 20.12.2000 р. № 237).

Виходячи з Методики розрахунку інтегрального індексу, до бази розрахунку щоквартально залучались акції різних емітентів (таблиця 11).

Таблиця 11. Кількість емітентів та угод з їх акціями, які увійшли до розрахунку інтегрального індексу

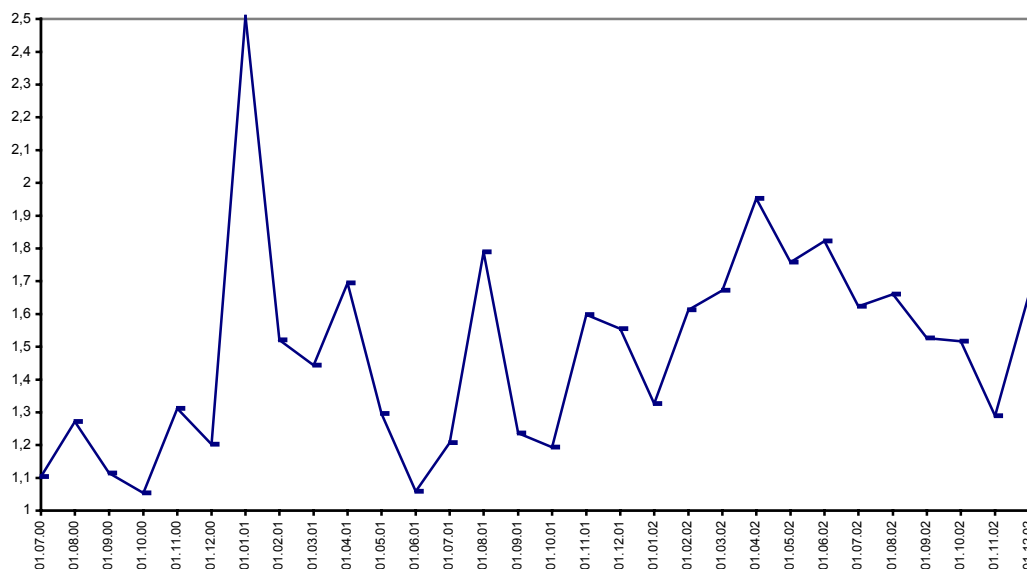
Період	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
Кількість включених угод до розрахунку (тис.)	26,09	32,84	24,13	36,36
Кількість емітентів, угоди яких включені до розрахунку	214	189	193	232
Обсяг угод з акціями емітентів, які включені до розрахунку (млрд.грн.)	2,439	4,71	6,082	9,7

Протягом перших двох кварталів 2002 року найбільші обсяги угод було зафіксовано щодо емітентів з найбільш економічно розвинутих регіонів України – Київської, Донецької областей та Автономної Республіки Крим.

Протягом III-IV кварталів 2002 року найбільші обсяги угод з акціями емітентів, які увійшли до вибірки, зафіксовано щодо емітентів, які розташовані у Луганській області. Це пояснюється активним попитом на акції ВАТ “Краситель”, загальний обсяг угод з акціями якого за друге півріччя 2002 року склав 3192,5 млн. грн.

Значення індексу було розраховано за даними звітності торговців цінними паперами про їх діяльність протягом 2002 року (згідно з Методикою розрахунку індексу, якою передбачено розрахунок на останній день місяця) (діаграма 8).

Діаграма 8. Інтегральний індекс фондового ринку

Як свідчить графік, інтегральний індекс протягом 2002 року зріс на 6,7% (з 1,56 до 1,66). Максимального значення індекс досяг у квітні, після чого почав “падати”, що свідчить про зменшення ліквідності ринку та падіння ціни акцій підприємств, що викликано зміною уряду країни та зменшенням довіри іноземних інвесторів після низки політичних скандалів.

Як і в минулі роки, інвестиційна привабливість України, в цілому, залежить від багатьох факторів – політичного середовища, інвестиційної політики, приватизаційної політики, впливу податкової політики, інформаційної політики.

Подальший розвиток фінансового сектора значною мірою буде залежати від вирішення низки проблем та факторів, які здійснюють вплив:

- низької ліквідності ринку цінних паперів (компанії здебільшого займаються злиттям та поглинанням вітчизняних виробничих підприємств для себе чи на замовлення клієнтів);
- нестабільності світових фінансових ринків (у зв'язку з політичною та фінансовою нестабільністю, яка виникла у зв'язку з банкрутствами найбільших корпорацій, іракською кризою та зниженням темпів росту світової та американської економіки);
- політичних подій (уведення санкцій FATF, боротьба за авторські права та з виробниками неліцензійних CD).

Незважаючи на таку ситуацію, інвестиційні процеси в Україні не припиняються, існує багато проектів для ефективного вкладення капіталу.

На сьогодні найбільш привабливими об'єктами інвестування вважаються підприємства харчової, переробної промисловості, пивні компанії, нерухомість, підприємства електроніки, машинобудівні заводи.

За інформацією Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України за 9 місяців 2002 року інвестиції в основний капітал зросли на 6,2% порівняно з минулим роком (за 9 місяців 2001 року – на 25,2%) і склали 19838,9 млн.грн. Їх обсяги збільшилися у 21 регіоні України.

Основним джерелом надходження інвестицій до основного капіталу за січень-вересень 2002 року, як і у попередні роки, залишаються власні кошти підприємств та організацій – 66,6% від загального обсягу інвестування, кредити банків та інші позики – 5,1%, на кошти Державного бюджету припадає – 5,0%, кошти населення у будівництво власного житла – 4,6%, кошти іноземних інвесторів – 4,5%, кошти місцевих бюджетів складають 3,3%, інші джерела фінансування – 8,4%.

Підприємствами та організаціями усіх форм власності за 9 місяців 2002 року освоєно 22749,4 млн.грн. капітальних інвестицій, найбільша частка (54,7%) припадає на підприємства колективної, (32,4%) державної форм власності та (6,0%) комунальної власності. У приватному секторі використано 5,5% усіх вкладень.

Залученню коштів та розвитку системи портфельного інвестування буде сприяти становлення нових інститутів спільного інвестування, які вже почали формуватись наприкінці цього року.

Український фондовий ринок сформувався як молодий та перспективний. Сьогодні можна без перебільшення стверджувати, що в Україні створилась нова формація власників-підприємців, особисті інтереси яких тісно пов'язані з розвитком підприємств, вирішенням соціальних питань, підвищенням добробуту працівників.

За роки приватизації (за даними ФДМУ) роздержавлено більше 81 тисячі об'єктів. До колективної форми власності перейшло понад 59 тисяч об'єктів, приватними стали майже 22 тисячі підприємств.

Сьогодні фондовий ринок України представляють близько 35 тисяч акціонерних товариств, з яких понад 12 тисяч - відкритих, майже 23 тисячі - закритих.

За даними аналізу, проведеного ФДМУ, невиправдано великою залишається сьогодні кількість акціонерних товариств, в яких велика частка у статутному капіталі закріплена у державній власності. Аналіз ефективності діяльності акціонерних товариств свідчить, що найгірші фінансово-економічні показники мають акціонерні товариства з державною часткою понад 75 та менше 25% статутного капіталу. Структура цього сектора державних корпоративних прав вимагає оптимізації, особливо в частині удосконалення управління державними корпоративними правами і скорочення кількості пакетів акцій, закріплених за державою.

Зареєстрували випуски цінних паперів 21398 акціонерних товариств або 61,7% від загальної кількості акціонерних товариств. Порівняно з минулим роком кількість акціонерних товариств, які зареєстрували випуск цінних паперів, зросла на 5,0%.

За станом на 01.01.03 загальний обсяг випусків цінних паперів, зареєстрованих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, становить 86,79 млрд. грн.

У 2002 році Комісією зареєстровано випусків акцій на суму близько 12,8 млрд. грн, а у 2001 році на загальну суму 21,9 млрд. грн.

Незважаючи на те, що загальний обсяг зареєстрованих випусків акцій у 2002 році до показника минулого року зменшився на 9 млрд.грн., спостерігається позитивна тенденція збільшення питомої ваги сумарної вартості акцій, випущених з метою реального залучення коштів, з 41% у 2001 році до 55% у 2002 році.

Не менш важливим джерелом залучення фінансових ресурсів є випуск облігацій підприємств. Протягом 2002 року Комісією зареєстровано 108 випусків облігацій підприємств на суму 4,3 млрд. грн., що перевищує загальні обсяги випуску облігацій підприємств за усі попередні роки більше ніж у 4 рази (за 1996-2001 обсяг випуску облігацій становив 1,03 млрд. грн.).

За станом на 01.01.03 Комісією було зареєстровано 5 випусків опціонів на суму 98,53 млн. грн. Протягом 2002 року було зареєстровано 2 випуски опціонів на суму 17,7 млн. грн.

За станом на 01.01.03 на ринку цінних паперів здійснювали діяльність:

- 860 торговців цінними паперами;
- 106 зберігачів цінних паперів;
- 365 реєстраторів власників іменних цінних паперів;
- 129 інститутів спільного інвестування;
- 7 бірж та 2 торговельно-інформаційні системи;
- 11 саморегулювальних організацій ринку цінних паперів.

Найбільш розвинутим інститутом інфраструктури фондового ринку на сьогоднішній день є інститут реєстраторів. Ця складова фондового ринку розвивалася в процесі приватизації з метою ведення обліку переходу прав власності на цінні папери, що випущені в документарній формі, при обслуговуванні емітентів цінних паперів. Цей інститут відіграв свою позитивну роль на певному етапі формування фондового ринку і продовжує забезпечувати функціонування облікової системи (на 01.01.03 кількість власників іменних цінних паперів у реєстрах склала 16,658 млн., з них 16,566 – фізичних осіб). Цей етап характеризується переважно первинним накопиченням та концентрацією капіталу, що виражається в первинному розміщенні та перерозподілі переважно значних пакетів акцій, які дозволяють здебільшого контролювати активи акціонерних товариств.

Для нинішнього етапу розвитку фондового ринку не є характерними вторинні, спекулятивні операції, тому що власники великих пакетів ще не готові до таких дій, оскільки саме спекулятивні операції ще не стали прибутковими. Цій системі відносин власності і відповідає адекватна (реєстраторська) система обліку цієї власності.

Тобто “масовий” перехід до більш розвинутої системи депозитарного обліку на цінні папери можливий лише за умови формування потреби власників, що володіють найбільшою часткою реальних фондових активів, у створенні та функціонуванні системи обліку, що дозволяє працювати не тільки з бездокументарними випусками, але й працювати досить швидко, на відміну від реєстраторів, які сьогодні вже стали гальмувати процеси переходу прав власності, оскільки це не в повній мірі відповідає їх власним комерційним інтересам (доходи реєстраторів переважно залежать від емітента, якого він обслуговує, а не від власника).

Інститут зберігачів, що почав формуватися після прийняття Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”, і які здійснюють обслуговування саме бездокументарної форми цінних паперів, що в більшій мірі відповідає розвинутому фондовому ринку, потенційно можуть виконувати ці функції більш ефективно, безпосередньо працюючи через депозитарну установу. Так, кількість випусків цінних паперів, які обслуговуються депозитарними установами, за станом на 01.01.03 становила 12474.

Тобто на нинішньому етапі питома вага таких операцій ще не стала домінуючою на ринку. А тому і потреба в формуванні на ринку попиту на більш дорогі депозитарні послуги ще не є сталою тенденцією.

У 2002 році загальний обсяг торгів на фондовому ринку України становив 108,608 млрд.грн., тобто значно збільшився порівняно з минулими роками. Обсяг торгів на неорганізованому ринку цінних паперів склав 102,07 млрд. грн.

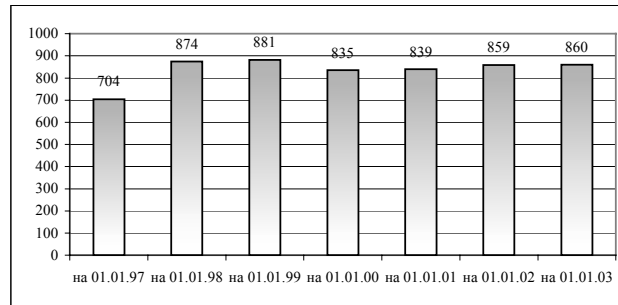
2.3. Обіг цінних паперів

Діяльність з торгівлі цінними паперами

Торговці цінними паперами забезпечують обіг цінних паперів в Україні.

За станом на 01.01.03 в Україні діяло 860 торговців цінними паперами. Порівняно з 2001 роком кількість діючих торговців суттєво не змінилась (діаграма 20).

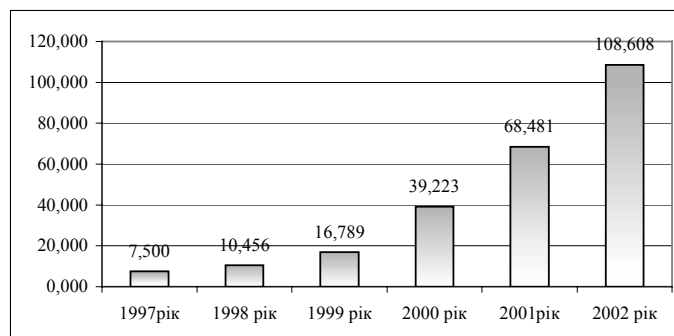
Діаграма 20. Кількість торговців цінними паперами, які здійснювали професійну діяльність протягом 1996-2002 років

Як і в попередні роки, продовжилось збільшення загального обсягу торгів на ринку цінних паперів.

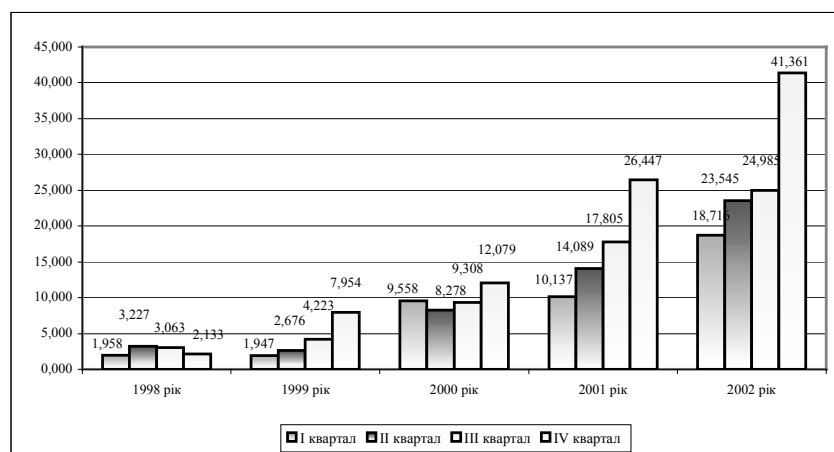
У 2002 році загальний обсяг торгів на фондовому ринку України склав 108,608 млрд.грн., що на 0,9 млрд. грн. більше ніж загальний обсяг торгів з 2000 по 2001 роки (діаграма 21).

Діаграма 21. Обсяги торгів на фондовому ринку у 1997-2002 роках (млрд.грн.)

Протягом останніх двох років на ринку цінних паперів склалася тенденція збільшення обсягів виконаних угод протягом року, а найбільші обсяги фіксуються у IV кварталі (діаграма 22).

Діаграма 22. Обсяги торгів на фондовому ринку у 1998-2002 роках за кварталами (млрд.грн.)

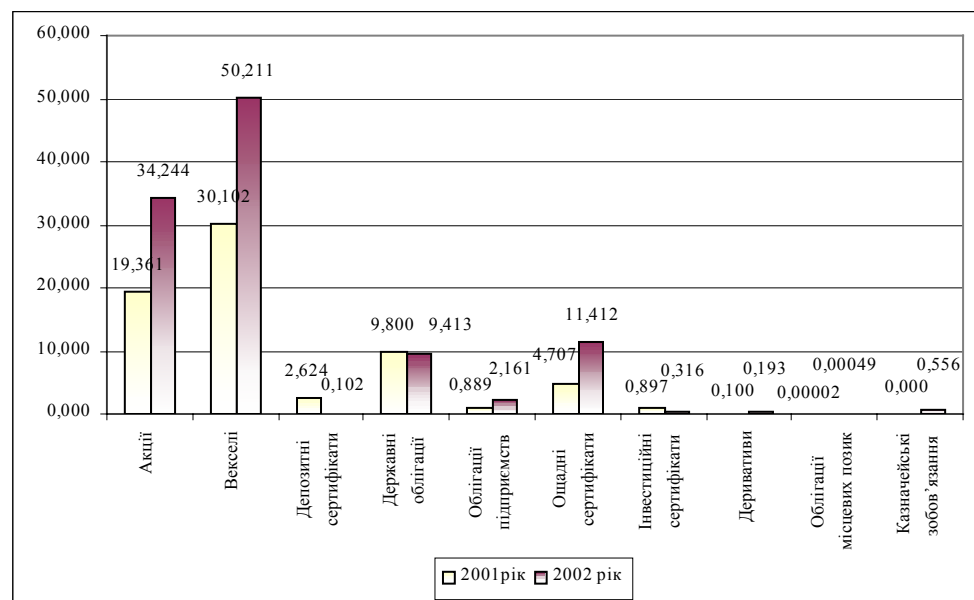
Протягом 1998-2000 років найбільш популярними інструментами за обсягами купівлі-продажу були:

- у 1998 році - операції з облігаціями внутрішньої державної позики, друге місце займали векселі, третє – корпоративні цінні папери;
- у 1999 році переважала торгівля векселями, на другому місці за обсягами торгів були акції підприємств;
- у 2000 році вексель продовжує займати позицію лідера з питомою вагою 55% від загального обсягу торгів на ринку України, друге місце за обсягами торгів займають акції підприємств;
- 2001 рік відзначився збільшенням обсягів торгів усіма фінансовими інструментами, вексель продовжує займати провідне місце на фондовому ринку України з питомою вагою 44% від загального обсягу торгів, друге місце за обсягами торгівлі займали акції підприємств, обсяг яких порівняно з минулим роком значно збільшився (на 7,82 млрд. грн.) і питома вага яких склала 28,3% до загального обсягу торгів на фондовому ринку, третє місце за обсягами торгівлі у 2001 році займали операції з державними облігаціями – 9,8 млрд. грн., а порівняно з минулим роком приріст обсягів торгів депозитними та ощадними сертифікатами у 2001 році виявився однаковим та склав більше 2 млрд. грн., також збільшився інтерес до таких фінансових інструментів як інвестиційні сертифікати та облігації підприємств.

Як і в минулому році, у 2002 році найбільше було виконано угод з купівлі-продажу векселів – більше 50 млрд. грн. та акцій – більше 34 млрд. грн.

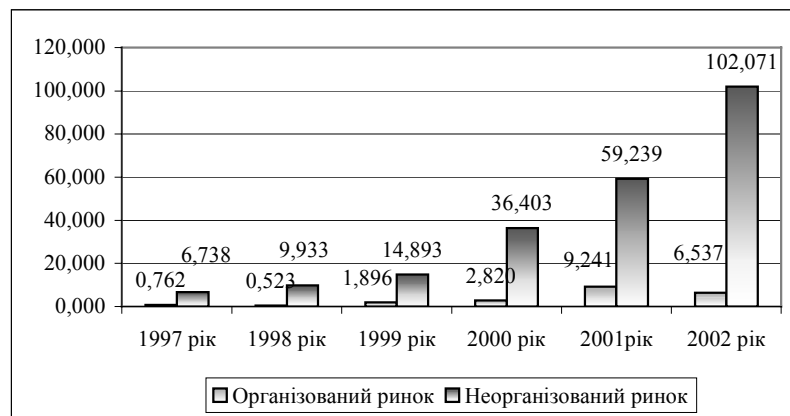
Основною тенденцією у 2002 році стало збільшення виконаних угод на ринку цінних паперів з облігаціями місцевої позики - у 24,5 раз, з облігаціями підприємств та ощадними сертифікатами у 2,4 рази, з деривативами - у 1,9, з векселями та акціями - у 1,8. Тобто почався процес трансформації ринку пайових паперів у ринок боргових (діаграма 23).

Діаграма 23. Обсяги торгів на ринку цінних паперів за інструментами у 2001-2002 роках (млрд.грн.)

Протягом 1997-2002 років простежується тенденція зростання обсягів торгів на ринку цінних паперів (діаграма 24).

Діаграма 24. Обсяги торгів на організованому та неорганізованому ринках у 1997-2002 роках (млрд.грн.)

У 2002 році обсяг укладених угод на організованому ринку (біржі та торговельно-інформаційні системи) зменшився порівняно з минулим роком у 1,4 рази, а на неорганізованому - зріс майже у 1,7 рази.

Питома вага обсягу торгів на неорганізованому ринку цінних паперів у загальному обсязі торгів становить 94%.

Головною причиною зниження кількості та обсягів укладених угод на організованому ринку у 2001 році порівняно з 2002 роком було зниження кількості та обсягів укладених угод з облігаціями внутрішньої державної позики, тому що державні облігації складають більше 72% від загального обсягу укладених угод на організованому ринку.

У 2001 році Національний банк України, крім УМВБ, почав розміщувати облігації внутрішньої державної позики на ПФТС.

У 2002 році 99,9% від загального обсягу укладених угод на вторинному організованому ринку було укладено на ПФТС.

На відміну від бірж на торгово-інформаційних системах не існує системи гарантування розрахунків за угодами з цінними паперами; на першому етапі ПФТС задекларовано відсутність комісійних за угодами з державними облігаціями та було надано безкоштовне підключення до системи організованої торгівлі; коло учасників угод заздалегідь відомо (уповноважені банки), тому додаткове гарантування виконання угод (заздалегідь блокувати кошти) не мало сенсу.

Зменшення питомої ваги обсягу укладених угод на організованому ринку порівняно з 2001 роком на майже 7,5% також було пов'язано з перенесенням продажу найбільш інвестиційно привабливих пакетів акцій підприємств на майбутні періоди; продажем у 2002 році пакетів акцій підприємств з низькою інвестиційною привабливістю; невизначеністю щодо пакетів акцій підприємств, державна частка яких становить менше 25%.

Аналіз показників **таблиці 18** свідчить про те, що у 2002 році, як і в попередні роки, позитивне співвідношення кількості торговців цінними паперами, які надають звіти, до обсягу виконаних ними угод спостерігалось у м. Києві та Київській області, Дніпропетровській, Донецькій, Харківській, Одеській та Запорізькій областях. За обсягами виконаних угод у 2002 році торговці цінними паперами, що здійснювали діяльність, зосереджені у шести регіонах України. На їх долю припадає майже 96% обсягів усіх виконаних угод.

Таблиця 18. Обсяги торгівлі у 1997-2002 роках (за областями)

Області	1997 рік		1998 рік		1999 рік		2000 рік		2001 рік		2002 рік	
	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості	Обсяг виконаних угод, млн.грн.	Частка від загальної кількості
АРК	60,62	0,81	113,14	1,07	217,77	1,29	191,70	0,49	310,19	0,45	453,23	0,42
Вінницька	2,86	0,04	5,34	0,05	6,01	0,03	78,37	0,20	67,39	0,10	41,78	0,04
Волинська	16,54	0,22	32,07	0,30	43,83	0,26	81,94	0,21	274,70	0,40	771,05	0,71
Дніпропетровська	1813,21	24,18	1308,72	12,42	2418,59	14,41	8803,56	22,44	11981,32	17,50	12146,17	11,18
Донецька	85,18	1,14	817,70	7,76	881,15	5,25	2872,10	7,32	6409,82	9,36	18295,76	16,85
Житомирська	1,15	0,02	1,81	0,02	0,47	0,00	19,79	0,05	4,92	0,01	18,78	0,02
Закарпатська	0,24	0,00	0,27	0,00	0,46	0,00	71,15	0,18	6,95	0,01	1,11	0,001
Запорізька	1615,08	21,53	878,07	8,33	2339,66	13,94	1912,09	4,87	2429,79	3,55	2631,79	2,42
Івано-Франківська	2,76	0,04	90,00	0,85	72,46	0,43	165,61	0,42	410,40	0,60	428,55	0,40
Київська	2959,21	39,45	6084,08	57,74	8748,87	52,11	21103,60	53,80	40096,90	58,55	59835,64	55,09
Кіровоградська	1,99	0,03	2,06	0,02	7,20	0,04	33,94	0,09	14,60	0,02	14,63	0,01
Луганська	4,15	0,06	6,90	0,07	16,62	0,09	150,81	0,38	151,73	0,22	820,65	0,76
Львівська	95,67	1,28	157,94	1,50	172,97	1,03	489,43	1,25	313,53	0,46	738,67	0,68
Миколаївська	4,53	0,06	7,31	0,07	175,79	1,05	263,70	0,67	286,91	0,42	225,39	0,21
Одеська	432,18	5,76	206,67	1,96	219,84	1,31	759,18	1,94	1802,52	2,63	3174,16	2,92
Полтавська	11,07	0,15	74,93	0,71	204,65	1,22	240,88	0,61	564,16	0,82	625,83	0,58
Рівненська	7,67	0,10	57,65	0,55	170,72	1,02	95,61	0,24	57,75	0,08	159,34	0,15
Сумська	18,33	0,24	4,27	0,04	2,76	0,02	9,52	0,02	28,03	0,04	223,70	0,21
Тернопільська	0,36	0,01	0,18	0,00	0,70	0,00	25,50	0,07	34,11	0,05	1,61	0,001
Харківська	277,53	3,70	584,15	5,54	879,18	5,24	1781,97	4,54	3069,45	4,48	7761,21	7,15
Херсонська	13,51	0,18	8,19	0,08	12,19	0,07	21,76	0,06	22,04	0,03	29,91	0,03
Хмельницька	7,80	0,10	8,56	0,08	11,15	0,06	12,26	0,03	11,73	0,02	10,88	0,01
Черкаська	7,87	0,11	1,82	0,02	37,36	0,22	19,74	0,05	23,97	0,04	50,33	0,05
Чернівецька	0,00	0,00	0,00	0,00	2,91	0,02	2,96	0,01	36,48	0,05	0	0
Чернігівська	60,88	0,81	85,49	0,81	145,76	0,87	32,43	0,08	69,91	0,10	146,69	0,14
Усього	7500,39	100	10537,3	100	16789,10	100	39223,00	100	68481,30	100	108607,86	100

Відповідно до чинного законодавства торгівці цінними паперами можуть здійснювати наступні види діяльності: комерційну, комісійну, діяльність з розміщення цінних паперів та діяльність з управління активами.

Переважаю більшість операцій на фондовому ринку України у 2002 році, як і в попередні роки, становили комерційна та комісійна діяльності, частка яких становила 43% та 56% відповідно (таблиця 19).

3. Стан розвитку ринку цінних паперів у регіональному розрізі

Автономна Республіка Крим та місто Севастополь

Площа: 27,0 тис. км.кв.

Чисельність населення: 2394,9 тис. осіб

Дебіторська заборгованість: 3975,3 млн.грн. (з неї прострочена - 955,6 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 5521,8 млн.грн. (з неї прострочена – 1406,4 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 950,7 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 320,5 млн.грн. (що складає 64,9 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 86,4 млн.грн. (що складає 24,8 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 74 об'єкти.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 366 об'єктів.

За станом на 01.01.03 у регіоні 1550 акціонерних товариств, з них 540 відкритих, 1010 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 1032 акціонерних товариства, з них 505 відкритих, 527 закритих.

Протягом 2002 року у регіоні зареєстровано 56 випусків акцій на суму 145,08 млн. грн. або 1,1% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. У регіоні діє Кримська фондова біржа.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	На 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	936	1019	1032
Торговців цінними паперами	41	28	31
Зберігачів	2	2	3
Реєстраторів	11	11	13
Емітентів, які ведуть власний реєстр	36	23	23
Інвестиційних компаній	4	4	4
Інвестиційних фондів	12	11	10
Організаторів торгівлі	1	1	1

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	4,52	2,04
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	1,74	1,28
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	12,51	14,56
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	3,73	2,21

Протягом 2002 року територіальним управлінням Автономної Республіки Крим та м. Севастополя було виявлено 441 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 315 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 126 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 306 актів про правопорушення, складено 2 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 293 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 463,9 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, сплачено 463,5 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 118 звернень.

У 2002 році серед 53 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 36 при перевірці були виявлені порушення.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	38	27
Реєстратори	14	9
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	1	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

Вінницька область

Площа: 26,5 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1751,6 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 2350,1 млн.грн. (з неї прострочена – 601,2 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 3671,5 млн.грн. (з неї прострочена – 14706,0 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 277,4 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 78,2 млн.грн. (що складає 28,2 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 14,3 млн.грн. (що складає 5,2 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 90 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 44 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 869 акціонерних товариств, з них 559 відкритих, 310 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 675 акціонерних товариств, з них 537 відкритих, 138 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 31 випуск акцій на суму 47,145 млн. грн. або 0,37% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Унаслідок зниження темпів приватизації, починаючи з 1999 року, спостерігається тенденція до зменшення загальної кількості акціонерних товариств, що здійснювали випуск акцій. Переважна більшість закритих акціонерних товариств були створені у 1992 - 1996 роках та перетворились у товариства з обмеженою відповідальністю, деякі - у приватні підприємства. Крім того, частина з них припинила свою виробничу діяльність або знаходиться у стадії банкрутства.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	640	663	675
Торговців цінними паперами	6	7	6
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	9	10	11
Емітентів, які ведуть власний реєстр	79	61	42
Інвестиційних компаній	2	2	1
Інвестиційних фондів	2	1	1

Відбувається зниження кількості емітентів, які ведуть власний реєстр самостійно, внаслідок концентрації акцій або неспроможні самостійно вести власний реєстр відповідно до чинного законодавства.

У 2002 році в області мала місце позитивна тенденція збільшення щодо здійснення філіями банків діяльності з торгівлі цінними паперами.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	5,86	5,89
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	3,87	3,87
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	37,09	1,19
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	6,42	6,73

Протягом 2002 року Вінницьким територіальним управлінням було виявлено 243 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 211 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 93 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 204 акти про правопорушення, складено 2 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 206 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 101,7 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 70,1 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 128 звернень.

У 2002 році серед 30 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 26 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	17	17
Реєстратори	11	8
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	2	1
Торговці цінними паперами	0	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

Волинська область

Площа: 20,2 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1054,1 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 2435,2 млн.грн. (з неї прострочена – 321,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 3396,8 млн.грн. (з неї прострочена – 531,4 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 371,0 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 142,5 млн.грн. (що складає 38,4 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 17,2 млн.грн. (що складає 4,6 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 55 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 115 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 413 акціонерних товариств, з них 258 відкритих, 155 закритих. Переважна більшість їх була створена в процесі приватизації державних підприємств в період 1993-1998 роки. Збільшення кількості акціонерних товариств у цей час відбувається за рахунок створення нових закритих акціонерних товариств.

Зареєстрували випуски цінних паперів 360 акціонерних товариств, з них 258 відкритих, 102 закритих. З них 309 акціонерних товариств передали ведення реєстру власників іменних цінних паперів реєстраторам, 29 здійснювали самостійне ведення реєстру на основі виданих ліцензій, 2 здійснили випуск акцій на пред'явника, 2 здійснили випуск у бездокументарній формі, 18 діють без ліцензій. Серед цих 18 емітентів: 9 визнані банкрутами, 9 вже декілька років не працюють і встановити зв'язок з посадовими особами цих товариств неможливо.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 13 випусків акцій на суму 38,82 млн. грн. або 0,3% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Починаючи з 1998 року, кількість випусків акцій, здійснених акціонерними товариствами, зменшується, що пов'язано з завершенням масової приватизації та корпоратизації державних підприємств, а також свідчить про недостатню роботу керівних органів акціонерних товариств щодо залучення додаткових інвестицій для подальшого розвитку підприємств. Так, жодне з підприємств області не використовує для розвитку такий вид цінних паперів як облігації підприємств.

За останні роки переважну частку в обсягах емісій становлять випуски цінних паперів закритих акціонерних товариств, що обумовлено реструктуризацією окремих відкритих акціонерних товариств та здійсненням додаткових випусків цінних паперів закритих акціонерних товариств.

Щодо розподілу акціонерних товариств за видами діяльності, то згідно з їх установчими документами, найбільша кількість, а саме – 122 акціонерних товариства здійснювали свою діяльність у сфері виробництва, 50 – у торгівлі та громадському харчуванні, 43 - у будівництві, 27 - у постачанні та збуту.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	358	363	360
Торговців цінними паперами	7	5	5
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	3	4	4
Емітентів, які ведуть власний реєстр	51	38	33
Інвестиційних компаній	1	1	1
Інвестиційних фондів	1	1	1

В області зареєстрована філія УФБ, яка протягом останніх 3 років взагалі не здійснювала діяльності на ринку цінних паперів.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,21	0
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,13	0
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,67	0
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,19	0

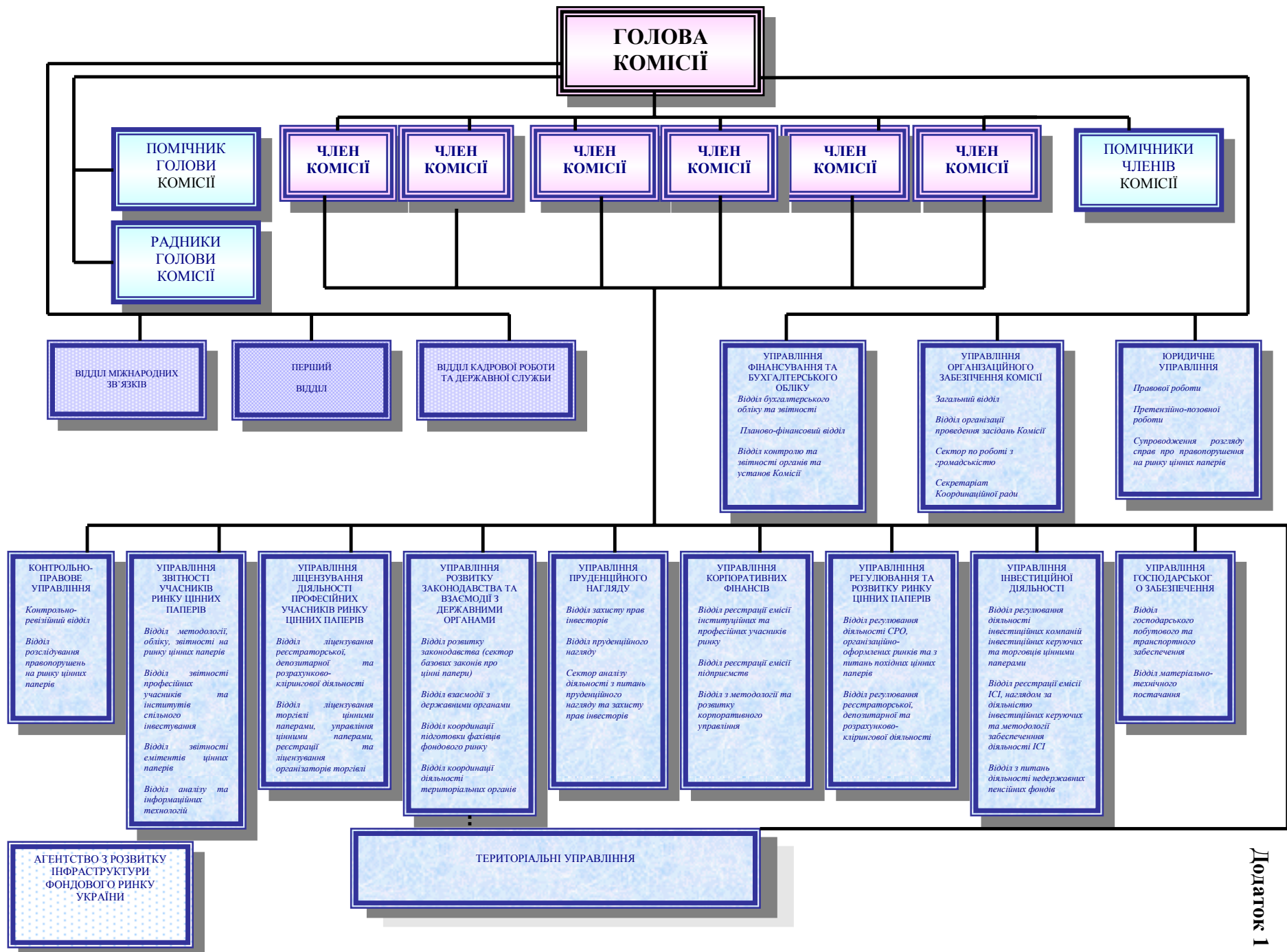
Протягом 2002 року Волинським територіальним управлінням було виявлено 129 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 124 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 146 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 126 актів про правопорушення, складено 1 протокол про адміністративні правопорушення та було накладено всього 122 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 17,1 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 7,7 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 123 звернення.

У 2002 році серед 35 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 27 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	28	25
Реєстратори	5	2
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	0
Торговці цінними паперами	1	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

Порівняно з минулими роками у 2002 році відбулись зміни у структурі учасників ринку цінних паперів, які перевірялись. Так, рівень дотримання торговцями цінних паперів вимог законодавства про цінні папери значно зріс, а враховуючи те, що кількість договорів, які укладались торговцями протягом року, зменшилась, було скорочено кількість перевірок. Аналіз перевірок показав, що у регіоні протягом 2001-2002 років, одночасно з появою нових інвесторів відбуваються процеси концентрації пакетів акцій. У першу чергу, це пов'язано з тим, що у більшості випадків інвестори здійснюють придбання пакетів акцій емітентів з метою їх контролю, а не для отримання дивидендів чи перепродажу акцій за більш високими цінами іншим учасникам ринку цінних паперів.

З метою підвищення знань населення з питань функціонування фондового ринку територіальне управління регулярно інформує громадськість щодо своєї діяльності, а також висвітлює окремі питання корпоративного управління у засобах масової інформації. Крім того, працівники територіального управління приймали участь у проведенні семінарів для працівників органів державної влади, а також учасників фондового ринку, що проводяться в області на базі центру підвищення кваліфікації державних службовців Волинської обласної державної адміністрації.

Дніпропетровська область

Площа: 31,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 3529,3 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 31797,7 млн.грн. (з неї прострочена – 7324,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 40950,4 млн.грн. (з неї прострочена – 9601,0 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 1621,3 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 436,0 млн.грн. (що складає 26,9 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 56,8 млн.грн. (що складає 3,5 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 37 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 320 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 2804 акціонерних товариства, з них 643 відкритих, 2161 закриті. Кількість акціонерних товариств, що реально працюють, вже 3 роки залишається стабільною, не враховуючи ті акціонерні товариства, які припиняють діяльність та змінюють організаційно-правову форму.

Зареєстрували випуски цінних паперів 1123 акціонерних товариства, з них 578 відкритих, 545 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 118 випусків акцій на суму 984,65 млн. грн. або 7,7% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	679	684	1123
Торговців цінними паперами	72	40	84
Зберігачів	9	6	11
Рєстраторів	28	26	30
Емітентів, які ведуть власний реєстр	40	40	40
Інвестиційних компаній	7	7	7
Інвестиційних фондів	9	9	9
Організаторів торгівлі	1	1	1
Саморегулювних організацій ринку цінних паперів	1	1	1

У 2002 році на території області діє Придніпровська фондова біржа, яка ще у 1998 році отримала свідоцтво про реєстрацію фондової біржі та налічує 34 члени біржі.

За станом на 01.01.03 в області діє саморегулювна організація ЗАТ “Придніпровська фондова біржа”, яка отримала цей статус у 1999 році. Також в області працює представництво Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	8,75	9,5
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	14,00	5,94
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	27,5	4,36
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	14,00	11,39

Обіг цінних паперів в регіоні забезпечують торговці цінними паперами, представлені суб'єктами підприємницької діяльності, для яких цей вид діяльності є виключним (81%), комерційними банками (10,7%), інвестиційними компаніями (8,3%).

Протягом 2002 року Дніпропетровським територіальним управлінням було виявлено 86 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 154 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 84 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 171 акт про правопорушення та було накладено всього 131 санкцію за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 164,4 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 19,0 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 272 звернення.

У 2002 році серед 76 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 42 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	26	19
Реєстратори	26	13
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	1
Торговці цінними паперами	15	8
Зберігачі та депозитарії	8	1

Донецька область

Площа: 26,5 тис. км.кв.

Чисельність населення: 4768,5 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 31475,5 млн.грн. (з неї прострочена – 9762,9 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 42959,9 млн.грн. (з неї прострочена – 14847,5 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 2404,2 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 694,4 млн.грн. (що складає 28,9 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 100,5 млн.грн. (що складає 4,2 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 204 об'єкти.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 496 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 2913 акціонерних товариств, з них 919 відкритих, 1994 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 1511 акціонерних товариств, з них 754 відкритих, 757 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 93 випуски акцій на суму 815,76 млн. грн. або 6,4% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Окремі акціонерні товариства змінили свою організаційно-правову форму шляхом перетворення у товариства з обмеженою відповідальністю, приватні підприємства або ліквідувались. Реєстрація новостворених акціонерних товариств не перевищує кількість акціонерних товариств, що ліквідуються (у тому числі товариств, які реорганізувались). Враховуючи цю тенденцію, надалі не прогнозується збільшення кількості емітентів Донецького регіону.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	1357	1436	1511
Торговців цінними паперами	62	64	72
Зберігачів	4	6	9
Реєстраторів	21	21	19
Емітентів, які ведуть власний реєстр	48	34	29
Інвестиційних компаній	13	10	9
Інвестиційних фондів	11	10	8
Організаторів торгівлі	1	1	1
Саморегулівних організацій ринку цінних паперів	1	1	1

Кількісний склад реєстраторів був незмінним практично з 1997 року. Це свідчить про те, що інститут реєстраторів в області сформувався. За рейтингами, які регулярно публікуються різними рейтинговими агентствами, реєстратори Донецької області займають лідируючі позиції разом з великими комерційними банками України (за кількістю укладених договорів, проведених трансфертів, відкритих особових рахунків тощо).

Протилежна тенденція - зменшується кількість емітентів, що самостійно здійснювали ведення реєстру своїх акціонерів.

У звітному періоді порівняно з попередніми роками кількість професійних учасників, які отримали ліцензію єдиного зразка на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів — депозитарної діяльності зберігача, постійно зростає, що пояснюється більш

спрощеним порядком ліцензування, а також свідчить про підвищення інтересу емітентів і власників до даної форми обслуговування емісії або певного пакета цінних паперів. Тільки в 2002 році зберігачі Донецької області становили 4-5 % від загальної їх кількості в Україні. Надалі намічається тенденція до збільшення кількості даних професійних учасників.

У порівнянні з минулим роком загальна кількість діючих торговців цінними паперами збільшилась на 12%.

Крім того, 29 філій банків-торговців цінними паперами, розташованим на території області, надані повноваження щодо проведення вказаної діяльності.

На цей час фактично працюють два взаємних і три інвестиційних фонди, але діяльність щодо спільного інвестування ними практично не здійснюється. У стадії закриття знаходяться два інвестиційних фонди і три взаємних фонди інвесткомпаній. Решта фондів і компаній або ще не визначилась у подальшій своїй діяльності, або знаходиться у розшуку.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	9,60	6,74
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	9,60	6,67
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	92,07	82,53
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	10,80	7,46

Організаційно оформлений ринок цінних паперів в області представляє Донецька фондова біржа, яка має статус саморегулювальної організації (СРО). Членами СРО "Донецька фондова біржа" є переважна кількість торговців цінними паперами, що здійснюють свою діяльність на території Донецької області.

У минулому році створена Асоціація українських фондових бірж, до якої увійшли Донецька, Кримська, Придніпровська та Українська міжнародна фондова біржа.

Протягом 2002 року Донецьким територіальним управлінням було виявлено 997 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 701 справу про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 684 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 685 актів про правопорушення, складено 24 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 688 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 400,2 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 98,6 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 1414 звернень

У 2002 році серед 66 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 52 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	16	14
Реєстратори	19	14
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	2	2
Торговці цінними паперами	27	21
Зберігачі та депозитарії	2	1

Фахівцями територіального управління проводиться робота щодо інформування населення та учасників фондового ринку про діяльність територіального управління - здійснюються відповідні публікації у засобах масової інформації через обласні газети та журнали. Надаються роз'яснення з питань проведення інвестиційними фондами та компаніями розрахунків зі своїми учасниками, публікуються інформаційно-аналітичні матеріали, присвячені проблемам захисту прав акціонерів, інформація з питань щодо місцезнаходження окремих акціонерних та довірчих товариств, а також заходів, які вживаються щодо розшуку тих, що не знаходяться за юридичною адресою.

Житомирська область

Площа: 29,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1372,5 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1013,2 млн.грн. (з неї прострочена – 394,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 1588,6 млн.грн. (з неї прострочена – 794,5 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 225,8 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 645,0 млн.грн. (що складає 28,7 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 11,4 млн.грн. (що складає 5,0 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 96 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 63 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 716 акціонерних товариств, з них 425 відкритих, 291 закриті. Зареєстрували випуски цінних паперів 571 акціонерне товариство, з них 413 відкритих, 158 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 27 випусків акцій на суму 54,77 млн. грн. або 0,43% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Протягом 2000 – 2002 роках 112 акціонерних товариств вибрали документарну форму випуску акцій, а 7 емітентів - бездокументарну.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	534	562	571
Торговців цінними паперами	3	3	3
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	4	4	4
Емітентів, які ведуть власний реєстр	51	41	36
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	1	1	1

На ринку цінних паперів регіону не представлена діяльність організаторів торгівлі та інститутів спільного інвестування.

Протягом 2002 року Житомирським територіальним управлінням було виявлено 626 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 385 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 245 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 371 акт про правопорушення, складено 5 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 361 санкцію за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 156,4 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 53,0 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 218 звернень.

Протягом 2000 - 2002 років учасниками ринку цінних паперів області було добровільно сплачено майже 150 тис. грн. до Державного бюджету України штрафних санкцій, що накладались на них за вчинені правопорушення на ринку цінних паперів.

У 2002 році серед 30 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 23 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	16	16
Реєстратори	12	6
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	2	1
Зберігачі та депозитарії	0	0

На ринку цінних паперів області відбувались, зокрема, тенденції укрупнення пакетів акцій акціонерних товариств, концентрація власності, поліпшується корпоративна культура управління. Слід зазначити, що акціонерні товариства, які не знайшли свого місця на ринку, в процесі санації та реорганізації знаходять нових власників.

Закарпатська область

Площа: 12,8 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1253,3 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 806,9 млн.грн. (з неї прострочена – 195,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: всього – 1202,7 млн.грн. (з неї прострочена – 236,9 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 377,2 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 171,8 млн.грн. (що складає 45,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 8,3 млн.грн. (що складає 2,2 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 20 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 150 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 404 акціонерних товариства, з них 224 відкритих, 180 закритих. Кількість зареєстрованих акціонерних товариств вже 2 роки залишається стабільною. Зареєстрували випуски цінних паперів 326 акціонерних товариств, з них 208 відкритих, 118 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 12 випусків акцій на суму 19,134 млн. грн. або 0,15% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Спостерігається тенденція зменшення реєстрації випусків акцій акціонерними товариствами, створеними в процесі приватизації та корпоратизації, що пояснюється завершенням процесу приватизації та корпоратизації державного майна. Також зменшились обсяги випусків акцій відкритими акціонерними товариствами та збільшення обсягів випусків акцій закритих акціонерних товариств. Але з метою залучення додаткового капіталу у 2002 року майже в два рази збільшився обсяг випуску акцій порівняно з минулим роком.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	319	327	326
Торговців цінними паперами	2	2	1
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	3	3	3
Емітентів, які ведуть власний реєстр	12	10	4
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	0	0	0

На ринку цінних паперів у регіоні не представлено діяльність фондових бірж, торговельно-інформаційних систем та інститутів спільного інвестування.

У 2002 році на ринку цінних паперів області працював 1 торговець цінними паперами, який є учасником СРО АТ “КМФБ”.

Протягом 2002 року Закарпатським територіальним управлінням було виявлено 121 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 130 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 93 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 123 акти про правопорушення, складено 2 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 117 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 52,0 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 40,6 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 115 звернень.

У 2002 році серед 28 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 26 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	23	22
Реєстратори	4	3
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0

Торговці цінними паперами	1	1
Зберігачі та депозитарії	0	0

Протягом 2002 року проводилась освітньо-роз'яснювальна робота через засоби масової інформації (газети, радіо, телебачення) щодо особливостей функціонування фондового ринку, методів вирішення корпоративних конфліктів та захисту прав громадян-акціонерів і інвесторів регіону. Також проводилось навчання працівників місцевих органів влади і самоврядування, керівників акціонерних товариств регіону з актуальних питань фондового ринку та корпоративного управління.

Запорізька область

Площа: 27,2 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1907,6 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 7377,9 млн.грн. (з неї прострочена – 2128,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 10795,9 млн.грн. (з неї прострочена – 4433,8 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 751,0 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 133,9 млн.грн. (що складає 17,8 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 18,6 млн.грн. (що складає 2,5 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 92 об'єкти.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 197 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 1370 акціонерних товариств, з них 466 відкритих, 904 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 951 акціонерне товариство, з них 434 відкритих, 517 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 44 випуски акцій на суму 1031,192 млн. грн. або 8,06% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Загальний обсяг випусків акцій у 2002 році порівняно з 2001 зменшився на 17%. 97% відсотків від загального випуску акцій складає обсяг випусків акцій закритих акціонерних товариств. Незначна питома вага обсягу випусків акцій відкритих акціонерних товариств у загальному обсязі зареєстрованих емісій пов'язана, в першу чергу, із завершенням масової приватизації та корпоратизації, перші реєстрації випусків яких здійснювались територіальними управліннями.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	921	939	951
Торговців цінними паперами	33	31	31
Зберігачів	3	2	3
Реєстраторів	17	16	17
Емітентів, які ведуть власний реєстр	32	27	27
Інвестиційних компаній	6	6	6
Інвестиційних фондів	5	5	4

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	8,51	8,38
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	9,32	3,5
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	12,60	3,17
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	11,02	5,36

Протягом 2002 року Запорізьким територіальним управлінням було виявлено 102 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 149 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 149 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 218 актів про правопорушення, складено 14 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 101 санкцію за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 62,0 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 32,9 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників.

За 2002 рік надійшло на розгляд 232 звернення. У письмовій формі надійшло 114 звернень, було надано 109 відповідей. Порівняно з минулими роками зменшилась кількість звернень фізичних та юридичних осіб із заявами та скаргами у зв'язку із збільшенням виступів працівників територіального управління з питань захисту прав інвесторів у засобах масової інформації та кількості проведених семінарів для учасників фондового ринку.

У 2002 році серед 71 учасника ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 29 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	18	15
Реєстратори	22	9
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	2	1
Торговці цінними паперами	9	4
Зберігачі та депозитарії	2	0

Івано-Франківська область

Площа: 13,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1402,8 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1864,9 млн.грн. (з неї прострочена – 491,2 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2361,7 млн.грн. (з неї прострочена – 764,1 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 519,2 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 144,6 млн.грн. (що складає 27,8 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 9,9 млн.грн. (що складає 1,98 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 21 об'єкт.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 242 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 569 акціонерних товариств, з них 329 відкритих, 240 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 459 акціонерних товариств, з них 317 відкритих, 142 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 25 випусків акцій на суму 67,44 млн. грн. або 0,53% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Спостерігається збільшення кількості та обсягів випусків відносно показників минулого року та збільшення їх обсягу закритими акціонерними товариствами.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	445	446	459
Торговців цінними паперами	7	8	8
Зберігачів	1	1	3
Реєстраторів	6	6	6
Емітентів, які ведуть власний реєстр	16	13	11
Інвестиційних компаній	1	1	1
Інвестиційних фондів	1	1	1

За станом на 01.01.2003 реєстраторами області послуги з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів надаються 295 акціонерним товариствам. 128 емітентів передали ведення реєстру власників іменних цінних паперів реєстраторам, які працюють в інших регіонах України. У 2002 році збереглась тенденція щодо зменшення кількості особових рахунків, які обслуговуються реєстраторами, що пов'язано, насамперед, з концентрацією пакетів акцій.

Серед 317 відкритих акціонерних товариств, які зареєстрували випуск цінних паперів, уклали угоду з незалежним реєстратором – 299, самостійно ведуть власний реєстр – 8, уклали угоду із зберігачами – 1.

В області започатковано випуск боргових цінних паперів – облігацій підприємств. Залучені кошти було використано на реконструкцію готельного комплексу.

У 2002 році мережа професійних учасників фондового ринку області розширилась завдяки отриманню ліцензій двома зберігачами.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,70	0,63
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,65	0,65
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	4,90	0,45
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,89	0,85

Протягом 2002 року Івано-Франківським територіальним управлінням було виявлено 111 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 129 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 79 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 128 актів про правопорушення та було накладено всього 111 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 35,2 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 53,8 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників.

За 2002 рік надійшло на розгляд 130 звернень. Їх аналіз свідчить, що порушення прав інвесторів належить до найпоширеніших правопорушень, що допускають у своїй діяльності акціонерні товариства та професійні учасники ринку цінних паперів.

У 2002 році серед 38 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 32 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	20	20
Реєстратори	12	9
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	0
Торговці цінними паперами	5	3
Зберігачі та депозитарії	0	0

В області проводилась освітньо-роз'яснювальна робота серед населення, налагоджено взаємодію територіального управління з обласною та районними державними адміністраціями, міськими Радами, народними депутатами України, регіональним відділенням Фонду державного майна України та правоохоронними органами.

Місто Київ та Київська область

Площа: 28,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 4428,5 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 99277,6 млн.грн. (з неї прострочена – 50694 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 111574,3 млн.грн. (з неї прострочена – 52800,7 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 3612,6 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 821,5 млн.грн. (що складає 60,4 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 577,9 млн.грн. (що складає 22,1 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 80 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 590 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 8997 акціонерних товариств, з них 1385 відкритих, 7612 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 4086 акціонерних товариств, з них 1258 відкритих, 2828 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 438 випусків акцій на суму 21,596 млн. грн. або 0,17% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. У 2002 році порівняно з минулими роками збільшились обсяги зареєстрованих випусків цінних паперів та зменшилась їх кількість. Збереглась тенденція щодо зменшення кількості реєстрацій випусків акцій відкритих акціонерних товариств, створених в процесі приватизації та

корпоратизації, так як масова приватизація цих підприємств відбувалась у 1997-1998 роках. Кількість зареєстрованих випусків акцій відкритих акціонерних товариств у 2002 році зменшилась майже в 2 рази порівняно з 2000 роком. В області зареєстровано 404 випуски акцій закритих акціонерних товариств, їх частка в загальному обсязі становила 97,6%.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	2678	3728	4086
Торговців цінними паперами	389	398	377
Зберігачів	34	53	66
Реєстраторів	133	114	121
Емітентів, які ведуть власний реєстр	321	233	256
Інвестиційних компаній	38	19	17
Інвестиційних фондів	64	58	51
Організаторів торгівлі	5	5	5
Саморегулюючих організацій ринку цінних паперів	7	8	8

У 2002 році на території області діяли Київська міжнародна фондова біржа, Українська міжбанківська валютна біржа, Українська міжнародна фондова біржа, Українська фондова біржа, дочірнє підприємство Асоціації “Перша фондова торговельна система” – “Технічний центр “ПФТС”.

На території області зареєстровано такі СРО: Перша фондова торговельна система, Київська міжнародна фондова біржа, Українська фондова біржа, , Українська міжбанківська валютна біржа, Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв, Українська асоціація інвестиційного бізнесу, Асоціація учасників фондового ринку України, Українська асоціація торговців цінними паперами.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	219,89	223,67
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	59,80	50,29
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	112,17	102,3
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	243,87	246,99

Протягом 2002 року територіальним управлінням в м. Києві та Київській області було виявлено 884 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 622 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 1320 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 586 актів про правопорушення та було накладено всього 523 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 174,1 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 59,6 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 607 звернень.

У 2002 році серед 145 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 86 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	55	32
Реєстратори	58	31
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	3	2
Торговці цінними паперами	21	16
Зберігачі та депозитарії	8	5

З метою інформування населення з питань особливостей діяльності фінансових посередників, прав та обов'язків акціонерів та учасників товариств, порядку виплати дивідендів управління звернулось до 25 державних адміністрацій Київської області стосовно сприяння в опублікуванні інформації з вищезазначених питань в місцевій пресі. Зазначена інформація була опублікована в 17 районних газетах Київської області.

Кіровоградська область

Площа: 24,6 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1114,0 тис. осіб; Міське – 672,6 тис. осіб; Сільське – 441,4 тис. осіб.

Дебіторська заборгованість: 1483,1 млн.грн. (з неї прострочена – 381,4 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2941,6 млн.грн. (з неї прострочена – 1704,8 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 245,3 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 91,5 млн.грн. (що складає 37,3 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 4,6 млн.грн. (що складає 1,9 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 12 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 59 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 734 акціонерних товариства, з них 313 відкритих, 421 закритих. В останні роки спостерігається уповільнення темпів приватизації, внаслідок чого кількість акціонерних товариств протягом 2000-2003 років залишається відносно постійною. Зареєстрували випуски цінних паперів 474 акціонерних товариства, з них 299 відкритих, 175 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 15 випусків акцій (4 - відкритих акціонерних товариств, 11 - закритих акціонерних товариств) на суму 31,915 млн. грн. або 0,25% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	477	465	474
Торговців цінними паперами	2	2	2
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	6	4	4
Емітентів, які ведуть власний реєстр	31	24	22
Інвестиційних компаній	1	1	1
Інвестиційних фондів	1	1	1

Протягом останніх двох років інфраструктура ринку цінних паперів має стабільний склад. У 2002 році до учасників, що здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, приєдналися філії банків з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів та торгівлі цінними паперами. Але зменшилась кількість емітентів, що самостійно здійснюють ведення власного реєстру.

Протягом 2002 року Кіровоградським територіальним управлінням було виявлено 252 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 135 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 90 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 122 акти про правопорушення, складено 4 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 133 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 36,3 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 20,3 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 87 звернень.

У 2002 році серед 42 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 45 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	31	36
Реєстратори	10	8
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	1	1
Зберігачі та депозитарії	0	0

Продовжується робота з інформування населення щодо захисту прав інвесторів, запобігання правопорушень на ринку цінних паперів, також налагоджено зв'язок з обласними засобами масової інформації: радіо, телебачення та 4 друкованими виданнями. На базі територіального управління постійно діє консультативний пункт, який надає роз'яснення з окремих питань діяльності учасників фондового ринку та консультує з питань застосування законодавства про цінні папери.

Луганська область

Площа: 26,7 тис. км.кв.

Чисельність населення: 2503,7 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 10888,4 млн.грн. (з неї прострочена – 5655,2 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 16509,4 млн.грн. (з неї прострочена – 9683,9 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 880,6 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 548,8 млн.грн. (що складає 62,3 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 49,7 млн.грн. (що складає 5,6 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 147 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 173 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 1269 акціонерних товариств, з них 606 відкритих, 663 закритих. Протягом останніх років спостерігається тенденція зменшення кількості акціонерних товариств, в першу чергу, закритих акціонерних товариств у зв'язку з реорганізацією в товариства з обмеженою відповідальністю та ліквідацією.

Зареєстрували випуски цінних паперів 803 акціонерних товариства, з них 478 відкритих, 325 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 74 випуски акцій на суму 263,11 млн. грн. або 2,06% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. З них відкритих акціонерних товариств – 36, на загальну суму 90,9 млн.грн., закритих акціонерних товариств – 38 на загальну суму 172 193 тис. грн. Позитивним у процесі емісії акцій звітного періоду є те, що акціонерні товариства здійснювали випуск акцій з метою реального залучення коштів у виробництво.

У 2002 році сумарна вартість акцій, випущених з метою залучення коштів, склала 153 686 тис. грн., що складає 58% від загального обсягу зареєстрованих випусків.

Однак викликає тривогу стан справ на підприємствах вугільної промисловості, які до цього часу не визначились з формою власності. У червні-липні 2002 року спостерігалась активізація процесу корпоратизації підприємств, що входять до складу холдингових компаній Міністерства палива та енергетики, в результаті чого кількість відкритих акціонерних товариств, які зареєстрували випуск акцій, збільшилось на 27, а загальний розмір випусків акцій склав 59,84 млн.грн. Але цей показник міг би бути значно вище за умови активної участі в цьому процесі Мінпаливенерго як єдиного засновника більшості державних акціонерних товариств вугільної галузі.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	701	740	803
Торговців цінними паперами	11	14	12
Зберігачів	1	2	2
Ресстраторів	8	8	7
Емітентів, які ведуть власний реєстр	32	32	28
Інвестиційних компаній	3	3	1
Інвестиційних фондів	0	0	0

Наприкінці 2002 року кількість так званих «чистих» торговців в області склала 12 суб'єктів (це ті товариства, для яких торгівля цінними паперами є виключним видом діяльності). Філій торговців, а це філії комерційних банків, в області нараховується 7. При чому, їх кількість постійно зростає. Проте переважна частина від загального обсягу торгових

операцій приходить саме на «чистих» торговців. Серед видів цінних паперів, за якими найбільш активно укладаються угоди, у «чистих» торговців лідируючу позицію займають акції підприємств, у філій банків – векселі.

Для організації цієї важливої справи велику роль може мати поновлення роботи філії фондової біржі. На жаль, Луганська філія ЗАТ «Українська фондова біржа» була закрита кілька років тому у зв'язку з її нерентабельністю. Слід зазначити, що акції підприємств області виставлялися на Донецькій фондовій біржі, Українській міжбанківській валютній біржі та Першій фондовій торговельній системі.

Емітенти Луганської області віддають перевагу реєстроутримувачам, створеним на території області, серед інших, які розташовані за її межами. Послугами реєстраторських установ користуються біля 77% від загальної кількості емітентів області.

Як показує порівняльний аналіз ліцензування реєстраторських установ, інститут незалежних реєстраторів та їх філій в області переважно сформований, тенденцій до збільшення їх кількості за роками не спостерігається. Одночасно кількісний склад емітентів, що самостійно здійснюють ведення власних реєстрів за наявності відповідної ліцензії, зменшується у зв'язку з передачею ведення реєстрів професійним реєстраторам. Що стосується інституту зберігачів, то він знаходиться в процесі становлення.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,22	0
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,33	0
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,33	0
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,17	0

Протягом 2002 року Луганським територіальним управлінням було виявлено 407 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 366 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 327 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 387 актів про правопорушення, складено 3 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 349 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 340,7 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 120,5 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 100 звернень.

У 2002 році серед 46 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 27 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	24	18
Реєстратори	11	4
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	5	3
Зберігачі та депозитарії	6	2

Луганським теруправлінням проводилась інформаційно-роз'яснювальна робота з населенням, представниками суб'єктів фондового ринку, розташованих на території Луганської області, з питань функціонування фондового ринку та роз'яснення норм діючого законодавства про цінні папери. Велась робота щодо надання роз'яснень та консультацій на усні та письмові запити громадян з питань захисту прав інвесторів, щодо відповідності операцій купівлі-продажу цінних паперів діючому законодавству України та переоформленню прав власності на цінні папери за результатами таких операцій, з питань підготовки річної звітності відкритими та закритими акціонерними товариствами.

Львівська область

Площа: 21,8 тис. км.кв.

Чисельність населення: 2608,9 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 6255,6 млн.грн. (з неї прострочена – 2147,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 9273,4 млн.грн. (з неї прострочена – 3347,4 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 945,3 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 354,8 млн.грн. (що складає 37,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 38,0 млн.грн. (що складає 4,0 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 83 об'єкти.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 496 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 1122 акціонерних товариств, з них 670 відкритих, 452 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 919 акціонерних товариств, з них 623 відкритих, 296 закритих. За станом на 01.01.03 не зареєстрували випуски цінних паперів 47 відкритих та 156 закритих акціонерних товариств, більшість з яких є недіючі (за інформацією, наданою Державною податковою адміністрацією у Львівській області) або взагалі не перебувають на податковому обліку, або не сплачували податки у 2001 році.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 46 випусків акцій на суму 124,18 млн. грн. або 0,97% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Майже всі випуски були у документарній формі. Емітенти області починають здійснювати додаткові випуски цінних паперів як інструмент залучення реальних коштів.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	849	897	919
Торговців цінними паперами	11	13	13
Зберігачів	2	2	3
Реєстраторів	14	14	13
Емітентів, які ведуть власний реєстр	83	59	59
Інвестиційних компаній	8	8	8
Інвестиційних фондів	5	5	5

Порівняно з 2001 роком кількість реєстраторів у 2002 році майже не змінювалась. Філії реєстраторів, які діють у Львівській області, – це філії комерційних банків, які мають відповідні ліцензії. За станом на 01.01.03 більшість акціонерних товариств уклали угоди на ведення реєстру власників іменних цінних паперів з реєстраторами. Лише незначна частина – 59 акціонерних товариств веде реєстр самостійно на підставі ліцензій.

У зв'язку із закінченням сертифікатної приватизації більшість з них переорієнтувались на роботу щодо розрахунків з учасниками з наступною ліквідацією інвестиційних фондів та компаній. Відповідно до вимог чинного законодавства в інвестиційних фондах та компаніях триває процес розрахунку з учасниками цінними паперами або грошовими коштами.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	6,31	6,58
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	5,92	3,72
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	44,72	7,98
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	8,06	5,79

Протягом 2002 року Львівським територіальним управлінням було виявлено 145 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 133 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 117 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 146 актів про правопорушення та було накладено всього 121 санкцію за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 15,3 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 16,0 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 119 звернень.

У 2002 році серед 53 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 39 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	31	26
Реєстратори	14	6
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	3	2
Торговці цінними паперами	5	5
Зберігачі та депозитарії	0	0

Протягом 2002 року територіальне управління продовжило здійснювати просвітницьку роботу - проводились семінари, наради та було надруковано статті у засобах масової інформації.

Миколаївська область

Площа: 24,6 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1250,2 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 2588,0 млн.грн. (з неї прострочена – 642,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 3405,2 млн.грн. (з неї прострочена – 695,9 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 539,8 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 192,9 млн.грн. (що складає 35,7 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 9,6 млн.грн. (що складає 1,8 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 78 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 89 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 945 акціонерних товариств, з них 361 відкрите, 584 закритих. Процеси зростання та зменшення кількості утворених акціонерних товариств пов'язані з інтенсивним процесом приватизації у 1995-1998 роках, частковою ліквідацією або зміною форми господарювання акціонерних товариств, повторним зростанням їх кількості, обумовленим реформуванням у сільському господарстві, та наступним зменшенням внаслідок ліквідації або реформування акціонерних товариств. Зареєстрували випуски цінних паперів 757 акціонерних товариств, з них 360 відкритих, 397 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 43 випуски акцій на суму 146,805 млн. грн. або 1,15% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	596	770	757
Торговців цінними паперами	13	14	12
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	11	12	13
Емітентів, які ведуть власний реєстр	50	44	37
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	4	4	4
Організаторів торгівлі	1	1	1
Саморегулюючих організацій ринку цінних паперів	1	1	1

У 2002 році на території області діяло дочірнє підприємство Асоціації “Південноукраїнська торговельно-інформаційна система” – “Південь-Сервер”. Статус СРО має Південноукраїнська торговельно-інформаційна система.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	1,86	1,21
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	1,54	1,53
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	5,31	3,28
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	2,82	1,72

Протягом 2002 року Миколаївським територіальним управлінням було виявлено 312 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 175 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 133 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 179 актів про правопорушення та було накладено всього 165 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 158,2 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 133,6 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 379 звернень.

У 2002 році серед 66 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 27 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	21	7
Реєстратори	36	15
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	1
Торговці цінними паперами	8	4
Зберігачі та депозитарії	0	0

Територіальне управління з метою підвищення рівня знань як керівників та посадових осіб акціонерних товариств, професійних учасників фондового ринку, так і пересічних громадян, активно використовуються різноманітні навчальні та просвітницькі заходи, такі як семінари, навчальні курси, бесіди, консультації. Протягом 2002 року на базі дочірнього підприємства Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України “Миколаївське” територіальним управлінням організовано та проведено 6 консультативних семінарів з циклу “Акціонерне товариство”. Крім того, було проведено спільно з Центром підвищення кваліфікації державних службовців і керівників державних підприємств та установ й організацій при Миколаївській обласній державній адміністрації 2 семінари з навчання фахівців з питань торгівлі цінними паперами та 2 семінари з навчання фахівців з питань ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Одеська область

Площа: 33,3 тис. км.кв.

Чисельність населення: 2445,9 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 5049,0 млн.грн. (з неї прострочена – 1567,7 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 7016,7 млн.грн. (з неї прострочена – 2148,3 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 1099,0 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми

власності – 432,4 млн.грн. (що складає 39,4 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 79,8 млн.грн. (що складає 7,3 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 80 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 108 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 1416 акціонерних товариств, з них 549 відкритих, 867 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 916 акціонерних товариств, з них 526 відкритих, 390 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 42 випуски акцій на суму 91,047 млн. грн. або 0,71% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. У 2002 році було зареєстровано 27 випусків акцій у документарній формі та 15 випусків у бездокументарній формі.

Залучення інвестицій до підприємств області у 2002 році здійснювалось шляхом проведення додаткових випусків акцій, які склали 405,84 млн.грн.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	841	978	916
Торговців цінними паперами	32	28	34

Зберігачів	4	4	6
Реєстраторів	16	18	17
Емітентів, які ведуть власний реєстр	67	56	55
Інвестиційних компаній	4	14	4
Інвестиційних фондів	4	13	1

У 2002 році збільшилась кількість торговців цінними паперами, що обумовлено підвищенням попиту на послуги, що надаються суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють професійну діяльність з випуску та обігу цінних паперів, а також зростанням активності руху цінних паперів на вторинному ринку.

Протягом 2002 року кількість юридичних осіб, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, а саме, депозитарну діяльність зберігача цінних паперів у порівнянні з минулим роком збільшилась. Зміни, що відбувались, насамперед, пов'язані з поступовим розвитком інститутів зберігачів, депозитаріїв та створенням сприятливих умов для обігу цінних паперів у бездокументарній формі.

У 2002 році на ринку цінних паперів області торгівля цінними паперами здійснювалась на Південно-Українській філії ЗАТ "УФБ". Характерною тенденцією на ринку приватизації зараз є поступове зменшення запропонованих пакетів акцій відкритих акціонерних товариств у зв'язку з тим, що сьогодні біржовий ринок приватизації переважно складається з пакетів розміром 25% статутного фонду та більше.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	1,92	0,63
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	1,22	0,27
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	1,14	0
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	2,38	0,28

Протягом 2002 року Одеським територіальним управлінням було виявлено 493 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 667 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 181 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 685 актів про правопорушення, складено 6 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 541 санкцію за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 290,4 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 115,8 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників.

Незважаючи на збільшення кількості публікацій та виступів працівників територіального управління з питань захисту прав інвесторів у засобах масової інформації (у 2001 році 25 виступів, у 2002 році 46 виступів), кількість звернень громадян продовжує зростати. У першу чергу, це пов'язано з підвищенням рівня правової освіти населення з питань функціонування фондового ринку та намаганням захистити свої інтереси через важелі впливу державного регулятивного органу. У 2002 році надійшло на розгляд 519 звернень.

У 2002 році серед 82 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 71 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	43	41
Реєстратори	28	22
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	9	7
Зберігачі та депозитарії	2	1

Полтавська область

Площа: 28,8 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1607,5 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 3788,1 млн.грн. (з неї прострочена – 891,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 4220,9 млн.грн. (з неї прострочена – 1144,1 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 1232,5 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 554,7 млн.грн. (що складає 45,0 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 31,8 млн.грн. (що складає 2,6 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 60 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 119 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 890 акціонерних товариств, з них 435 відкритих, 455 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 736 акціонерних товариств, з них 421 відкрите, 315 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 46 випусків акцій на суму 151,191 млн. грн. або 1,18% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	693	716	736
Торговців цінними паперами	13	10	11
Зберігачів	1	1	1
Реєстраторів	11	11	10
Емітентів, які ведуть власний реєстр	92	46	43
Інвестиційних компаній	3	3	2
Інвестиційних фондів	3	3	1

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	2,51	0
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,52	0
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,51	0
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	3,04	0

Протягом 2002 року Полтавським територіальним управлінням було виявлено 173 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 172 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 98 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 172 акти про правопорушення, складено 1 протокол про адміністративні правопорушення та було накладено всього 168 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 80,8 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 51,2 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 218 звернень.

У 2002 році серед 42 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 37 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	21	20
Реєстратори	11	11
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	3	3
Торговці цінними паперами	7	3
Зберігачі та депозитарії	0	0

Рівненська область

Площа: 20,1 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1167,8 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1711,8 млн.грн. (з неї прострочена – 402,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2369,7 млн.грн. (з неї прострочена – 584,1 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 330,4 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 213,0 млн.грн. (що складає 64,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 10,6 млн.грн. (що складає 3,2 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 36 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 54 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 640 акціонерних товариств, з них 356 відкритих, 284 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 532 акціонерних товариства, з них 341 відкрите, 191 закрите. Водночас, є значна кількість акціонерних товариств (108), які ще не зареєстрували випуск акцій, з них 15 – відкритих та 93 – закритих акціонерних товариств. Така кількість акціонерних товариств, що не зареєстрували випуск акцій, обумовлена відсутністю переважної більшості цих товариств за їх юридичною адресою. Для сприяння у вирішенні цього питання управління систематично звертається до органів прокуратури, податкової міліції.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 19 випусків акцій на суму 19,738 млн. грн. або 0,15% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	510	521	532
Торговців цінними паперами	4	4	3
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	6	8	10
Емітентів, які ведуть власний реєстр	41	31	20
Інвестиційних компаній	1	1	1
Інвестиційних фондів	2	1	1

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,11	0,27
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,09	0,23
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,45	0,45
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,12	0,32

Протягом 2002 року Рівненським територіальним управлінням було виявлено 230 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 129 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 101 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 128 актів про правопорушення, складено 1 протокол про адміністративні правопорушення та було накладено всього 125 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 56,4 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 34,2 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 104 звернення.

У 2002 році серед 36 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 27 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	32	26
Реєстратори	4	1
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	0	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

У 2002 році працівниками територіального управління проводилась роз'яснювальна робота з питань захисту прав інвесторів, в засобах масової інформації здійснено 6 публікацій та виступів, проведено 6 обласних семінарів з питань функціонування ринку цінних паперів та змін до норм чинного законодавства.

Сумська область

Площа: 23,8 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1278,0 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1989,8 млн.грн. (з неї прострочена – 441,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2796,1 млн.грн. (з неї прострочена – 783,8 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 561,5 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 81,4 млн.грн. (що складає 14,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 7,2 млн.грн. (що складає 1,3 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 49 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 65 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 689 акціонерних товариств, з них 362 відкритих, 327 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 542 акціонерних товариства, з них 343 відкритих, 199 закритих. Головними причинами ненадання звітів є: банкрутство – 39 акціонерних товариств, підприємства протягом тривалого часу не ведуть виробничої діяльності – 64, перереєстровано в інші організаційно-правові форми та скасовано державну реєстрацію – 12 акціонерних товариств.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 17 випусків акцій на суму 34,156 млн. грн. або 0,27% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

На підставі річних звітів відкритих акціонерних товариств в територіальному управлінні щорічно здійснюється аналіз їх діяльності, а з 2001 року – також аналіз діяльності закритих акціонерних товариств.

Проведені аналізи висвітлили такі основні тенденції розвитку акціонерних товариств регіону.

Перша з них - це прибуткова діяльність підприємств. У результаті своєї діяльності отримали прибутки відкриті акціонерні товариства: у 1996 році - 80%; у 1997 році - 40%; у 1998 році - 48%; у 1999 році - 42%; у 2000 році – 33%, а у 2001 році – 36% відкритих акціонерних товариств та 54% закритих акціонерних товариств.

Друга – дивідендна політика акціонерних товариств.

Динаміка виплати дивідендів за роками мала тенденцію до зменшення кількості відкритих акціонерних товариств, що їх виплачували. Так, протягом 1996 року дивіденди сплатили 16 акціонерних товариств; 1997 року - 56; 1998 року - 27, 1999 року - 21, 2000 року – 4, 2001 року намітилась тенденція до збільшення – 14 відкритих акціонерних товариств та 13 закритих акціонерних товариств.

Зростання в 1996-1999 роках кількості власників з пакетами акцій більше 5% статутного фонду акціонерних товариств, а саме: у 1996 році 101 особа; у 1997 році 217 осіб; у 1998 році 319 осіб; у 1999 році 357 осіб. Починаючи з 2000 року, процес збільшення кількості власників уповільнився і спостерігається концентрація великих пакетів акцій у цих власників. У 2002 році ця тенденція продовжується.

Аналіз діяльності акціонерних товариств свідчить, що фондовий ринок Сумської області функціонує та розвивається.

Занепокоєння викликає процес розміщення акцій приватизованих підприємств. За станом на 01.01.03 майже 41 акціонерне товариство має державну частку до 10%, у т.ч. у 32 відкритих акціонерних товариств державна частка до 1%, 35 відкритих акціонерних товариств мають державну частку понад 10%.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	518	536	542

Торговців цінними паперами	5	4	4
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	3	3	3
Емітентів, які ведуть власний реєстр	30	21	19
Інвестиційних компаній	2	2	2
Інвестиційних фондів	0	0	0

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,31	0,32
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,38	0,35
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,42	0
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,33	0,37

Протягом 2002 року Сумським територіальним управлінням було виявлено 144 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 86 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 55 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 84 акти про правопорушення, складено 5 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 713 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 12,6 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 8,7 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 382 звернення.

У 2002 році серед 71 учасника ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 29 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	31	25
Реєстратори	7	1
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	1
Торговці цінними паперами	0	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

Сумське територіальне управління приділяє значну увагу питанням щодо інформування та підвищення знань населення з питань фондового ринку та корпоративного управління. З метою захисту прав інвесторів та запобігання порушень на ринку цінних паперів територіальним управлінням у 2002 році проведено та прийнято участь у 20 семінарах та навчаннях. Територіальним управлінням спільно з Агентством розвитку інфраструктури фондового ринку України «Сумське» та з залученням фахівців представництв в області ФДМУ, Антимонопольного комітету України, Податкової адміністрації, Спілки аудиторів України, реєстраторів, торговців проведено вісім 4-х денних та два 2-х денних навчань керівних посадових осіб акціонерних товариств згідно з Типовою програмою навчань керівних посадових осіб акціонерних товариств з питань фондового ринку та корпоративного управління, затвердженою рішенням Комісії №215 від 21.11.2000 р.

Протягом року проведено наради:

- з аудиторами області;
- з арбітражними керуючими та представником агентства з питань банкрутства в Сумській області.

Протягом 2002 року управлінням здійснено 21 виступ на обласному радіо та телебаченні, з яких - два брифінги, два “круглих столи” та прямі ефіри. Було здійснено 22 публікації в пресі.

Тернопільська область

Площа: 13,8 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1133,2 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 753,2 млн.грн. (з неї прострочена – 346,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 1271,8 млн.грн. (з неї прострочена – 611,1 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 178,4 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 40,3 млн.грн. (що складає 22,6 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 9,5 млн.грн. (що складає 5,3 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 40 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 190 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 433 акціонерних товариства, з них 311 відкритих, 122 закритих. Кількість акціонерних товариств постійно змінюється: збільшення відбувається, головним чином, за рахунок приватизації шляхом перетворення державних підприємств у відкриті акціонерні товариства; зменшення – в результаті перетворення відкритих акціонерних товариств у товариства з обмеженою відповідальністю, приєднання, зміни місцезнаходження та ліквідації товариств. Так, протягом 1999-2002 років пройшла реорганізація 6 відкритих акціонерних товариств шляхом перетворення їх у товариства з обмеженою відповідальністю.

Протягом 2002 року в області мали місце факти формування статутного фонду нової юридичної особи – закритого акціонерного товариства акціями відкритого акціонерного товариства (28% від зареєстрованих випусків новостворених акціонерних товариств).

У 2002 році значно збільшилась кількість акціонерних товариств, які визнані господарським судом банкрутами.

Зареєстрували випуски цінних паперів 369 акціонерних товариств, з них 304 відкритих, 65 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 15 випусків акцій на суму 18,472 млн. грн. або 0,14% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Обсяги випуску цінних паперів у 2001-2002 роках зменшились через уповільнення темпів масової приватизації, а також через невисокий рівень використання інструментів ринку цінних паперів при залученні інвестицій суб'єктами господарської діяльності.

Фондовий ринок Тернопільської області залишався в звітному році, як і в попередніх роках, ринком акцій, в основному, приватизованих підприємств. Серед 7 новостворених акціонерних товариств, які зареєстрували випуск у 2002 році у територіальному управлінні, 57% становлять відкриті акціонерні товариства, перетворені шляхом приватизації та корпоратизації.

Жоден з емітентів регіону не реєстрував і не випускав облігацій підприємств в поточному році.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	355	302	369
Торговців цінними паперами	6	7	5
Зберігачів	1	0	0
Реєстраторів	4	4	4
Емітентів, які ведуть власний реєстр	7	3	1
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	0	1	1

Серед учасників ринку цінних паперів Тернопільської області спостерігається стала тенденція передачі ведення системи реєстру власників іменних цінних паперів незалежним реєстраторам як професійним учасникам фондового ринку, що підтверджує довіру з виконання цієї ділянки роботи їх фахівцями.

За станом на 01.01.03 року на підставі ліцензії, виданої Тернопільським територіальним управлінням Комісії, професійну діяльність на ринку цінних паперів з ведення власного реєстру власників іменних цінних паперів здійснює лише один емітент.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,25	0,28
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,25	0,25
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,56	0,59
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,35	0,33

Протягом 2002 року Тернопільським територіальним управлінням було виявлено 237 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 111 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 124 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 108 актів про правопорушення, складено 6 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 109 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 111,5 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 36,2 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 207 звернень.

До територіального управління й надалі поступають непоодинокі звернення за консультаціями з питання про реорганізацію ВАТ шляхом перетворення у ТОВ. Складний фінансовий стан багатьох відкритих акціонерних товариств позбавляє можливості вчасно розкривати інформацію, тим самим додержуватись вимог законодавства на ринку цінних паперів, а саме: проводити аудиторські перевірки, робити публікації в пресі про діяльність та про зміни, що входять до складу особливої інформації, якісно готувати та своєчасно подавати в електронній та паперовій формах регулярну інформацію (звіт), а з поточного року - додатково щоквартальну інформацію тощо.

У 2002 році серед 18 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 13 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	7	6
Реєстратори	5	3
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	0
Торговці цінними паперами	5	4
Зберігачі та депозитарії	0	0

Харківська область

Площа: 31,4 тис. км.кв.

Чисельність населення: 2885,0 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 10348,3 млн.грн. (з неї прострочена – 2327,8 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 13532,2 млн.грн. (з неї прострочена – 2897,7 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 1378,9 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 558,6 млн.грн. (що складає 40,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 48,1 млн.грн. (що складає 3,5 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 84 об'єкти.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 323 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 2861 акціонерне товариство, з них 588 відкритих, 2273 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 1741 акціонерне товариство, з них 562 відкритих, 1179 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 143 випуски акцій на суму 497,941 млн. грн. або 3,89% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Порівняно з минулим роком у 2002 році майже в 4 рази зменшилась кількість зареєстрованих відкритими акціонерними товариствами випусків акцій, що пояснюється значним зменшенням кількості створення відкритих акціонерних товариств в ході приватизації та корпоратизації, а також неготовністю емітентів до залучення додаткових

коштів шляхом відкритої підписки серед невизначеного кола осіб. Порівняно з минулим роком у 2002 році співвідношення емітентів, що зареєстрували перший випуск акцій (з 96% у 2001 році до 68% у 2002 році), та емітентів, що здійснили додатковий випуск акцій (з 31% у 2001 році до 32% у 2002 році), суттєво не змінилось.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	1244	1814	1741
Торговців цінними паперами	82	69	76
Зберігачів	3	4	4
Реєстраторів	32	28	29
Емітентів, які ведуть власний реєстр	94	71	67
Інвестиційних компаній	18	14	13
Інвестиційних фондів	18	13	10

До складу суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють професійну торгівлю цінними паперами в області, входять 76 торговців цінними паперами та 10 філій, які представлені 12 комерційними банками та 10 філіями комерційних банків, 10 інвестиційними компаніями, 54 торговцями цінними паперами, для яких цей вид діяльності є виключним, а також "Східно-Українською філією УФБ".

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	30,27	27,00
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	10,74	15,77
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	25,59	7,42
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	31,21	35,85

Протягом 2002 року Харківським територіальним управлінням було виявлено 261 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 247 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 124 розпорядження про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 251 акт про правопорушення, складено 12 протоколів про адміністративні правопорушення та було накладено всього 238 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 125,7 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 54,9 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 199 звернень.

У 2002 році серед 75 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 56 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	22	18
Реєстратори	23	16
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	9	7
Торговці цінними паперами	21	15
Зберігачі та депозитарії	0	0

У 2002 році територіальне управління приймало участь у проведенні 18 семінарів. Здійснило 107 публікацій в регіональних засобах масової інформації з питань захисту прав інвесторів та проблем фондового ринку. На професійних курсах за програмами Комісії забезпечена підготовка та перепідготовка 183 працівників реєстраторів, 231 працівника торговців цінними паперами, 6 працівників зберігачів. Спільно з Головним управлінням науки та освіти обласної державної адміністрації здійснено аналіз викладання у вищих навчальних закладах регіону таких дисциплін: "Фондовий ринок", "Цінні папери", "Корпоративне управління". Також надано пропозиції 11 вищим навчальним закладам щодо підвищення якості навчального процесу за рахунок раціональної організації практики студентів, поновлення бібліотек літературою з питань фондового ринку.

Херсонська область

Площа: 28,5 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1160,1 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1632,3 млн.грн. (з неї прострочена – 289,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2181,4 млн.грн. (з неї прострочена – 654,5 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 186,7 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 31,9 млн.грн. (що складає 17,1 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 13,1 млн.грн. (що складає 7,0 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 28 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 33 об'єкти.

За станом на 01.01.03 в області існує 789 акціонерних товариств, з них 423 відкритих, 366 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 520 акціонерних товариств, з них 365 відкритих, 155 закритих. В області спостерігається тенденція зменшення акціонерних товариств у зв'язку з прийняттям рішення про ліквідацію та банкрутство. Так, на цей час справи про банкрутство та ліквідацію ведуться щодо 10 закритих та 47 відкритих акціонерних товариств.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 26 випусків акцій на суму 58,502 млн. грн. або 0,46% від загального обсягу випуску, акцій зареєстрованого в Україні. Активність ринку корпоративних цінних паперів визначається поки що процесами реорганізації форми власності суб'єктів господарювання, пов'язаними, в першу чергу, з процесами приватизації та корпоратизації, далі - створенням нових та змінами організаційно-правової форми існуючих підприємств, а також дооцінкою основних фондів.

На підставі річних звітів відкритих та закритих акціонерних товариств за 2000-2001 роки в управлінні здійснено аналіз діяльності відкритих та закритих акціонерних товариств регіону, який висвітлив три основні тенденції в їх розвитку:

- прибутковість підприємств, які надали звіти зростає: балансовий прибуток відкритих акціонерних товариств за 2000 рік склав 21,2% від числа тих, що надали звіти, а щодо звітів за 2001 рік цей показник склав 42,8%. Тридцять два відкриті акціонерні товариства мали балансовий прибуток протягом двох останніх років;
- важливим чинником діяльності акціонерного товариства є дивідендна політика його керівництва. Шість відкритих акціонерних товариств сплачують дивіденди протягом двох останніх років. Динаміка виплати дивідендів за роками має тенденцію до збільшення кількості акціонерних товариств, що виплачують дивіденди. Так, за 2000 рік дивіденди сплатили 9 відкритих акціонерних товариств (3% від тих, що надали звіти); за 2001 рік – 15 ВАТ (6%).
- у наданих звітах за 2000 - 2001 роки кількість власників, що володіють пакетами акцій більш ніж 5% статутного фонду, складає у 2000 році 76% акціонерних товариств (686 юридичних та фізичних осіб), у 2001 році 68% акціонерних товариств (685 юридичних та фізичних осіб). Кількість власників, які володіють пакетами акцій більш як 10% відсотків від статутного фонду, у 2000 році складає 68,%, а у 2001 році до 55%. Збільшився відсоток володіння пакетами акцій більш ніж 25% акцій. Так, у 2000 році він склав 46%, а у 2001 році 54% з тих, що надали звіти.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	505	514	520
Торговців цінними паперами	9	9	9
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	14	13	8
Емітентів, які ведуть власний реєстр	26	19	17
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	2	2	0

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	6,40	2,76
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	1,87	0
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	8,10	7,80
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	8,56	2,35

Протягом 2002 року Херсонським територіальним управлінням було виявлено 199 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 196 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 135 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 213 актів про правопорушення, складено 3 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 176 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 38,9 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 10,7 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 122 звернення.

У 2002 році серед 32 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 13 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	5	5
Реєстратори	19	4
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	1	0
Торговці цінними паперами	7	4
Зберігачі та депозитарії	0	0

Хмельницька область

Площа: 20,6 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1413,3 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1504,0 млн.грн. (з неї прострочена – 358,2 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 2221,5 млн.грн. (з неї прострочена – 753,6 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 359,3 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 143,9 млн.грн. (що складає 40,1 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 31,5 млн.грн. (що складає 8,8 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 21 об'єкт.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 69 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 611 акціонерних товариств, з них 306 відкритих, 305 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 477 акціонерних товариств, з них 301 відкрите, 176 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 30 випусків акцій на суму 56,728 млн. грн. або 0,44% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Порівняно з минулим роком у 2002 році кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуск цінних паперів, збільшилась на 15.

Відкритими акціонерними товариствами з метою залучення додаткового капіталу здійснено емісію на суму 37,5 тис.грн. У 2002 році порівняно з 2001 роком сумарна вартість акцій, випущених відкритими акціонерними товариствами з метою реального залучення коштів, збільшилась на 19,1 тис.грн. та складала 5,4 млн.грн., а закритими акціонерними товариствами зменшилась на 2,947 млн.грн. Частка випусків акцій, зареєстрованих в процесі приватизації та корпоратизації, зменшилась на 8,8 тис.грн. порівняно з минулим роком.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	437	462	477

Торговців цінними паперами	6	4	4
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	10	11	10
Емітентів, які ведуть власний реєстр	9	9	10
Інвестиційних компаній	0	0	0
Інвестиційних фондів	0	0	0

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,070	0
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,50	0
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,03	0,01
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,064	0

Протягом 2002 року Хмельницьким територіальним управлінням було виявлено 581 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 193 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 319 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 205 актів про правопорушення та було накладено 205 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 138,9 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 35,1 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 74 звернення.

У 2002 році серед 31 учасника ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 20 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	21	18
Реєстратори	6	0
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	4	2
Зберігачі та депозитарії	0	0

Черкаська область

Площа: 20,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1385,0 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 2068,3 млн.грн. (з неї прострочена – 548,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 3216,5 млн.грн. (з неї прострочена – 841,3 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 296,7 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 43,0 млн.грн. (що складає 14,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 5,7 млн.грн. (що складає 1,9 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 47 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 71 об'єкт.

За станом на 01.01.03 в області існує 695 акціонерних товариств, з них 409 відкритих, 286 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 621 акціонерне товариство, з них 404 відкритих, 217 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 36 випусків акцій на суму 38,498 млн. грн. або 0,3% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. Порівняно з 2001 роком у 2002 році обсяг випусків зменшився на 21,3 млн.грн. Зменшення обсягів випусків цінних паперів пов'язано із завершенням масової приватизації. Так, у звітному році зареєстрували випуски акцій лише 7 відкритих акціонерних товариств, створених в процесі приватизації, на загальну суму 8,6 млн.грн. Закритими акціонерними товариствами здійснено 26 емісій на загальну суму 29,1 млн.грн.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	593	609	621
Торговців цінними паперами	6	7	8
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	8	8	7
Емітентів, які ведуть власний реєстр	84	63	67
Інвестиційних компаній	4	4	5
Інвестиційних фондів	2	2	2

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	3,85	0,44
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	2,64	0,34
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	9,03	0,67
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	4,36	0,62

Протягом 2002 року Черкаським територіальним управлінням було виявлено 386 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 214 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 208 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 203 акти про правопорушення, складено 2 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 194 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 26,1 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 31,9 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 350 звернень.

У 2002 році серед 42 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 36 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	27	28
Реєстратори	11	6
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	4	2
Зберігачі та депозитарії	0	0

Для підвищення рівня кваліфікації учасників ринку цінних паперів проведено 10 практичних семінарів, конференції та наради.

Чернівецька область

Площа: 20,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1385,0 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 2068,3 млн.грн. (з неї прострочена – 548,3 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 3216,5 млн.грн. (з неї прострочена – 841,3 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал – 296,7 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 43,0 млн.грн. (що складає 14,5 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 5,7 млн.грн. (що складає 1,9 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 47 об'єктів.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 71 об'єкт.

За станом на 01.01.03 в області існує 300 акціонерних товариств, з них 224 відкритих, 76 закритих. Зареєстрували випуски цінних паперів 270 акціонерних товариств, з них 225 відкритих, 45 закритих.

У звітному періоді територіальним управлінням проводилась реєстрація випуску акцій, в основному, за рішеннями засновників, за рішеннями вищого органу товариства щодо додаткової емісії цінних паперів та зменшення розміру статутного фонду.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 17 випусків акцій на суму 28,11 млн. грн. або 0,22% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні.

Характерною для регіону є реалізація інвестицій шляхом додаткової емісії акцій, в основному, підприємствами легкої та переробної промисловості. Практично всі випуски здійснювались в документарній формі.

Протягом останніх років спостерігається тенденція придбання великих (більше 25%) пакетів акцій деяких підприємств регіону, як правило, легкої, харчової та переробної промисловості, при чому, в цих процесах приймає участь як місцевий капітал, так й інвестори інших регіонів України та країн Європи.

Так, наприклад, макроекономічний стан акціонерних товариств регіону можна охарактеризувати прибутковою або збитковою діяльністю підприємств. У 2000 році майже 18% акціонерних товариств були прибутковими, а у 2001 році - майже 23%.

Іншим суттєвим параметром, який характеризує тенденції в акціонерних товариствах, є акумуляція великих пакетів акцій окремими акціонерами. В області відбуваються процеси концентрації акціонерного капіталу. Поряд з позитивністю цього процесу існує конфлікт інтересів у двох або декількох груп власників таких пакетів.

Серед невеликої кількості прибуткових підприємств незначна їх частина (8%) виплачує дивіденди, що, в свою чергу, є причиною частих звернень акціонерів до територіального управління з приводу, на їх думку, неправильного розподілу прибутку.

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	264	265	270
Торговців цінними паперами	0	1	1
Зберігачів	0	0	0
Реєстраторів	3	2	2
Емітентів, які ведуть власний реєстр	6	2	1
Інвестиційних компаній	1	1	1
Інвестиційних фондів	0	0	0

Невелику кількість професійних учасників фондового ринку в області можна пояснити, по-перше, найменшою порівняно з іншими регіонами кількістю акціонерних товариств та, як наслідок, відсутністю необхідності існування розповсюдженої мережі професійних учасників. По-друге, активним розвитком позабіржової торгівлі цінними паперами товариств області - за останні роки обсяги переходів прав власності збільшуються в 2-3 рази щорічно. Крім того, більше половини акціонерних товариств регіону обслуговують незалежні реєстратори інших областей, що негативно впливає на здійснення повноважень територіальним управлінням щодо контролю за правомірністю переходу прав власності на іменні цінні папери.

Протягом 2002 року Чернівецьким територіальним управлінням було виявлено 168 правопорушень. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 112 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 45 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 115 актів про правопорушення та було накладено всього 102 санкції за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 23,1 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 7,1 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 99 звернень.

У 2002 році серед 24 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 20 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	21	19
Реєстратори	3	1
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	0	0
Зберігачі та депозитарії	0	0

З метою висвітлення питань, які порушуються інвесторами, управлінням здійснюється певна інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення та учасників ринку цінних паперів.

За звітний період було здійснено ряд заходів щодо інформування населення Чернівецької області. Розглядались можливі конфліктні ситуації між акціонерами та виконавчими органами товариства, шляхи виходу з них. З цією метою було прийнято участь в засіданні Чернівецького прес-клубу ринкових реформ на тему: "Чи потрібно захищати буковинського товаровиробника від переходу в "чужі руки"?". За результатами цього обговорення всі засоби масової інформації області зробили повідомлення, у тому числі з питань інвестування в цінні папери та корпоративного управління. В газеті обласної державної адміністрації опублікована інформація: "Де шукати фінансових посередників?", "Звітувати для свого блага", в газеті "Буковинське віче" – "Що стоїть за приватизацією".

Відповідно до програми курсів підвищення кваліфікації навчально-методичного Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій започатковано курс лекцій "Основні напрями розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки".

Співробітниками управління прочитано цикл лекцій з основ корпоративного управління на семінарах з підвищення кваліфікації апаратних працівників Чернівецького міськвиконкому.

Розроблено навчальні програми курсів "Корпоративне управління", "Цінні папери та фондовий ринок" для економічних спеціальностей, які запропоновано як типові для вищих навчальних закладів області.

Працівники управління приймали участь в радіо - і телепередачах в прямому ефірі обласної телерадіокомпанії на тему: "Захист прав інвесторів", а також надавали інтерв'ю телекомпанії та обласному радіо з питань інвестування в цінні папери та корпоративного управління.

Чернігівська область

Площа: 31,9 тис. км.кв.

Чисельність населення: 1223,0 тис. осіб;

Дебіторська заборгованість: 1055,8 млн.грн. (з неї прострочена – 408,4 млн.грн.)

Кредиторська заборгованість: 1535,3 млн.грн. (з неї прострочена – 575,0 млн.грн.)

Інвестиції в основний капітал: освоєно (використано) інвестицій в основний капітал - 319,5 млн.грн. У тому числі підприємствами та організаціями державної форми власності – 59,3 млн.грн. (що складає 18,6 % до загального обсягу), комунальної форми власності – 16,2 млн.грн. (що складає 5,1 % до загального обсягу).

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності: 41 об'єкт.

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності: 27 об'єктів.

За станом на 01.01.03 в області існує 710 акціонерних товариств, з них 349 відкритих, 361 закриті. Зареєстрували випуски цінних паперів 627 акціонерних товариств, з них 347 відкритих, 280 закритих.

Протягом 2002 року в області зареєстровано 28 випусків акцій на суму 14,565 млн. грн. або 0,11% від загального обсягу випуску акцій, зареєстрованого в Україні. При додаткових

емісіях випущено акцій на загальну суму 1,37 млн. грн., з яких закритими акціонерними товариствами – 1,1 млн. грн., відкритими – 0,26 млн. грн.

Сума зареєстрованих випусків акцій з реально залученими коштами у 2002 році становить 85,26% від загального обсягу емісій або 12,418 млн.грн. У 2000 році цей показник склав 10,3% (8 млн. грн.), у 2001 - 36,9% (11,7 млн.грн.).

Кількість учасників ринку цінних паперів області	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість акціонерних товариств, що зареєстрували випуски цінних паперів	609	618	627
Торговців цінними паперами	8	13	8
Зберігачів	2	2	2
Реєстраторів	7	7	8
Емітентів, які ведуть власний реєстр	18	16	16
Інвестиційних компаній	2	2	2
Інвестиційних фондів	4	4	0

Аналіз наданих річних звітів відкритих акціонерних товариств за 2001 рік щодо їх економічного стану та дивідендної політики показав, що серед 281 товариства, які звітували до територіального управління, прибутково працювали 84 відкритих акціонерних товариства, загальна сума чистого прибутку склала 47,62 млн.грн., інші 193 відкритих акціонерних товариства зазнали збитків, при цьому сума збитку становить 54,038 млн.грн. Переважна більшість акціонерних товариств області, діяльність яких є прибутковою, на загальних зборах прийняли рішення направляти одержаний прибуток на розвиток виробництва. Так, чистий прибуток для подальшого розподілу (нерозподілений прибуток) отримали 84 відкритих акціонерних товариства, з них тільки сім на загальних зборах акціонерів прийняли рішення про виплату дивідендів. Це пояснюється кількома причинами: наявністю фізично і морально застарілої матеріально-технічної бази, недосконалістю податкового законодавства та високими податковими ставками, високими відсотковими ставками за кредити та хронічною нестачею вільних фінансових ресурсів.

Результати діяльності інститутів спільного інвестування регіону наведено у таблиці:

	на 01.01.02	на 01.01.03
Загальна балансова вартість фінансових інвестицій (млн.грн.)	0,25	0,25
Загальна балансова вартість інвестиційних сертифікатів, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	0,27	0,28
Загальна кількість інвестиційних сертифікатів в обігу (млн. шт.)	0,47	0,06
Загальна вартість чистих активів (млн.грн.)	0,36	0,38

Протягом 2002 року Чернігівським територіальним управлінням було виявлено 261 правопорушення. Уповноваженими особами територіального управління Комісії було розглянуто 235 справ про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 195 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 223 акти про правопорушення, складено 3 протоколи про адміністративні правопорушення та було накладено всього 212 санкцій за порушення законодавства на ринку цінних паперів. Накладено 115,8 тис.грн. штрафів за правопорушення на ринку цінних паперів, було сплачено 20,0 тис.грн. штрафів, накладених на правопорушників. За 2002 рік надійшло на розгляд 169 звернень.

У 2002 році серед 33 учасників ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії, у 17 були виявлені порушення при перевірці.

Учасники ринку цінних паперів	Учасники ринку цінних паперів, які перевірялись територіальним управлінням Комісії	Учасники фондового ринку, при перевірці яких були виявлені порушення
Емітенти цінних паперів	16	15
Реєстратори	15	1
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0	0
Торговці цінними паперами	2	1
Зберігачі та депозитарії	0	0

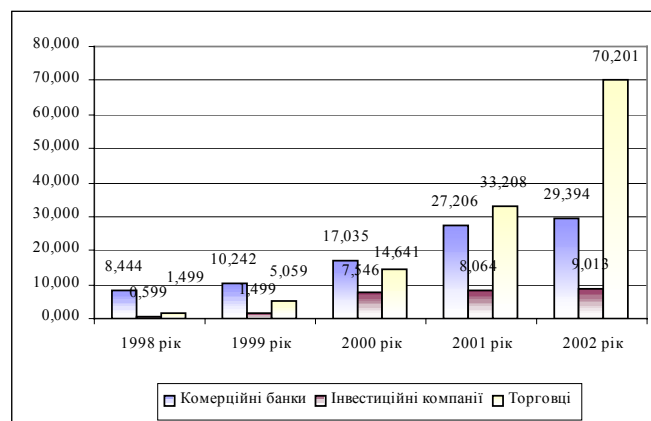
Таблиця 19. Обсяг виконаних угод у 2002 році за видами діяльності (млн.грн.)

Вид діяльності	I квартал	Частка у загальному обсязі %	II квартал	Частка у загальному обсязі %	III квартал	Частка у загальному обсязі %	IV квартал	Частка у загальному обсязі %	Усього за рік	Частка у загальному обсязі %
Комерційна	8589,78	45,9	8730,73	37,1	11245,84	45,0	18265,17	44,2	46831,52	43,1
Комісійна	10023,96	53,6	14559,74	61,8	13596,66	54,4	22723,49	54,9	60903,85	56,1
Розміщення	39,79	0,2	212,64	0,9	91,47	0,4	324,35	0,8	668,25	0,6
Управління	62,76	0,3	41,90	0,2	51,16	0,2	48,42	0,1	204,24	0,2
Усього	18716,29	100	23545,01	100	24985,13	100	41361,43	100	108607,86	100

У 2002 році порівняно з минулими 2000-2001 роками обсяг виконаних угод комісійних операцій перевищив обсяг комерційних операцій на 14 млрд.грн.

У 2002 році порівняно з попередніми роками значно збільшився загальний обсяг виконаних угод "чистими торговцями", хоча збереглась тенденція збільшення обсягів виконаних угод усіма видами юридичних осіб, що виконали угоди з купівлі-продажу (діаграма 25).

Діаграма 25. Структура обсягів торгів за видами торговців у 1997–2002 роках (млрд.грн.)

Протягом 2000-2002 років простежується тенденція зменшення частки виконаних операцій комерційними банками та інвестиційними компаніями до загального обсягу виконаних операцій. Так, частка виконаних операцій комерційними банками з 2001 по 2002 роки зменшилась з 40% до 27% та відповідно інвестиційних компаній з 12% до 8%, у той час як частка "чистих торговців" зросла з 49% до 65%.

Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів

Організований ринок цінних паперів в Україні представлений фондовими біржами та торговельно-інформаційними системами.

У 2002 році в Україні діяло сім фондових бірж:

- Донецька фондова біржа;
- Київська міжнародна фондова біржа;
- Кримська фондова біржа;
- Придніпровська фондова біржа;
- Українська міжбанківська валютна біржа;
- Українська міжнародна фондова біржа;
- Українська фондова біржа

та дві торговельно-інформаційні системи:

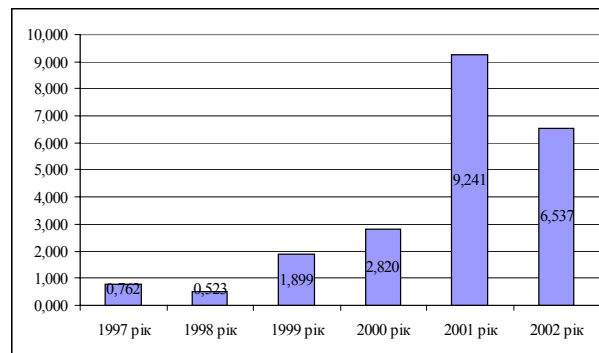
- Дочірнє підприємство Асоціації “Перша фондова торговельна система” – “Технічний центр “ПФТС”;
- Дочірнє підприємство Асоціації “Південноукраїнська торговельно-інформаційна система” – “Південь-Сервер”.

Зосередження обігу цінних паперів на організаторах торгівлі має суттєве значення для функціонування фондового ринку, зокрема, для підвищення його відкритості, прозорості, ліквідності, інвестиційної ефективності, збільшенню кількості укладених угод, визначенню справедливої ціни на цінні папери, що, в свою чергу, призведе до збільшення податкових надходжень до Державного бюджету.

Вирішення проблеми регулювання попиту та пропозиції історично привело до необхідності зосередження угод купівлі-продажу цінних паперів на організаційно оформлених ринках з метою зменшення ризиків, пов'язаних з непередбачуваним коливанням цін.

Протягом 2002 року на організаторах торгівлі було укладено угод з купівлі-продажу цінних паперів на суму 6,537 млрд. грн., що перевищує обсяги укладених угод на організованому ринку за 1996-2000 роки (обсяг торгів становив 6,004 млрд. грн.), але менше обсягів укладених угод у 2001 році (діаграма 26).

Діаграма 26. Обсяги торгів на організованому ринку України у 1997–2002 роках (млрд.грн.)

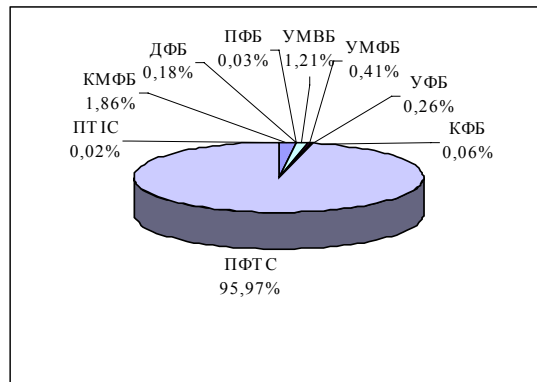
Протягом 2002 року зафіксовано найбільші обсяги укладених угод у січні та грудні, які становили 37% від загального обсягу укладених угод на організованому ринку.

Таблиця 20. Обсяги торгів на організаторах торгівлі у 2002 році (млн. грн.)

Період	Організатор торгівлі										Усього біржі та ТІС
	КМФБ	ДФБ	ПФБ	УМВБ	УМФБ	УФБ	КФБ	Усього біржі	ПФТС	ПТІС	
З початку року	121,646	11,741	2,263	78,790	26,944	16,875	4,216	262,475	6 272,972	1,255	6 536,702
Січень	0,560	0,000	0,000	0,018	6,477	0,771	0,014	7,841	1 102,228	0,000	1 110,069
Лютий	0,032	0,414	0,001	1,045	1,744	0,906	0,056	4,198	340,020	0,113	344,331
Березень	0,050	4,591	1,914	60,541	0,000	1,755	0,059	68,911	298,064	0,113	367,087
Квітень	102,361	0,395	0,000	0,035	0,000	3,629	0,401	106,820	612,832	0,113	719,766
Травень	8,327	1,027	0,035	0,011	7,792	1,426	0,433	19,050	79,435	0,125	98,609
Червень	0,378	0,240	0,117	0,020	4,633	1,012	0,068	6,469	130,349	0,121	136,939
Липень	0,444	0,840	0,014	12,380	2,590	0,488	0,000	16,757	343,569	0,103	360,429
Серпень	1,513	0,953	0,000	0,030	0,696	0,447	0,000	3,640	657,271	0,095	661,006
Вересень	0,022	0,289	0,039	0,869	0,000	1,362	0,000	2,581	447,807	0,081	450,470
Жовтень	0,011	0,350	0,120	0,018	0,011	1,857	0,451	2,818	230,191	0,066	233,074
Листопад	7,022	1,499	0,018	3,801	0,066	0,343	2,407	15,156	725,980	0,175	741,311
Грудень	0,924	1,143	0,004	0,024	2,935	2,878	0,327	8,235	1 305,225	0,151	1 313,610

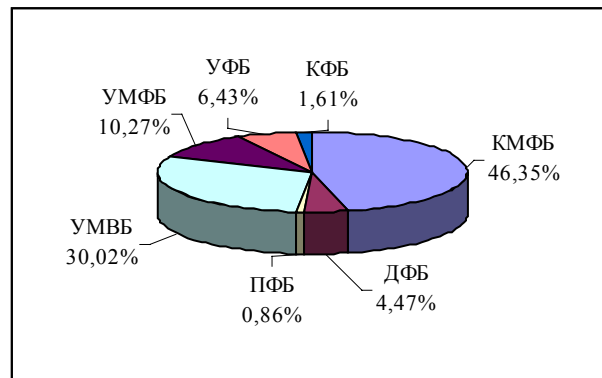
У 2002 році провідні позиції за обсягами укладених угод на організованому ринку займали ПФТС та КМФБ (діаграма 27).

Діаграма 27 Обсяги укладених угод на організованому ринку протягом 2002 року

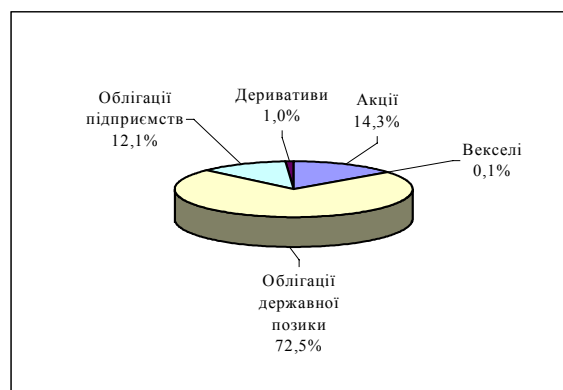
Провідну позицію за обсягами укладених угод на біржовому ринку у 2002 році займала КМФБ – 46,4% від загального обсягу (діаграма 28).

Діаграма 28. Обсяги укладених угод на біржовому ринку за 2002 рік

Як і в минулому році, у 2002 серед фінансових інструментів за обсягами укладених угод на організованому ринку переважну позицію займали операції з облігаціями державної позики – 73%. У 2002 році питома вага укладених угод з акціями залишилась такою, як і в минулому році, і становила 14%. Порівняно з 2001 роком у 2002 році обсяг укладених угод з облігаціями підприємств збільшився з 1% від загального обсягу укладених угод на організованому ринку у 2001 році до 12,1% у 2002 році, при чому угоди з облігаціями підприємств було укладено тільки на ПФТС (діаграма 29).

Діаграма 29. Обсяг торгів на ринку за інструментами у 2002 році

Як і в минулому році, більший обсяг укладених угод зафіксовано на вторинному ринку.

У таблиці 21 наведено розподіл обсягів укладених угод на первинному ринку за видами фінансових інструментів на організаційно оформленому ринку.

Таблиця 21. Обсяги укладених угод за 2002 рік на первинному ринку за фінансовими інструментами (млн. грн.)

Організатори торгівлі	Первинний				
	Акції	Векселі	Облігації підприємств	Деривативи	Усього первинний
УФБ	13,110	2,750	0,000	0,000	15,861
КМФБ	114,003	0,000	0,000	0,000	114,003
ДФБ	1,897	0,000	0,000	0,000	1,897
ПФБ	1,878	0,000	0,000	0,000	1,878
УМВБ	75,662	0,000	0,000	0,000	75,662
УМФБ	10,961	0,000	0,000	0,000	10,961
КФБ	4,216	0,000	0,000	0,000	4,216
ПФТС	47,760	0,000	40,983	68,378	157,121
ПТІС	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Усього	269,487	2,750	40,983	68,378	381,598

У 2002 році обсяг укладених угод на первинному організованому ринку збільшився порівняно з минулим роком на 151,5 млн. грн. Це пов'язано із збільшенням обсягів укладених угод з акціями, облігаціями підприємств та деривативами. На первинному організованому ринку переважну позицію за обсягами укладених угод займали операції з акціями, при цьому найбільший обсяг зафіксовано на КМФБ. Протягом 2002 року сім з дев'яти організаторів торгівлі торгували виключно акціями.

У зв'язку з тим, що з 1995 по 2001 роки відбувалось зниження доходності за процентними державними облігаціями з 140% до 18% річних, активність на первинному ринку ОВДП була мінімальною.

У 2002 році найбільші обсяги укладених угод на первинному організованому ринку були зафіксовані на ПФТС та КМФБ, питома вага яких становила 71% до загального обсягу укладених угод на первинному ринку.

У таблиці 22 наведено розподіл обсягів укладених угод на вторинному ринку за видами фінансових інструментів на організаційно оформленому ринку.

Таблиця 22. Обсяги укладених угод за 2002 рік на вторинному ринку за фінансовими інструментами (млн. грн.)

Організатори торгівлі	Вторинний					
	Акції	Векселі	Облігації державної позики	Облігації підприємств	Деривативи	Усього вторинний
УФБ	0,316	0,699	0,000	0,000	0,000	1,015
КМФБ	7,643	0,000	0,000	0,000	0,000	7,643
ДФБ	9,844	0,000	0,000	0,000	0,000	9,844
ПФБ	0,345	0,040	0,000	0,000	0,000	0,385
УМВБ	2,878	0,000	0,002	0,000	0,249	3,129
УМФБ	15,983	0,000	0,000	0,000	0,000	15,983
КФБ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ПФТС	628,365	1,254	4736,485	749,747	0,000	6115,851
ПТІС	1,255	0,000	0,000	0,000	0,000	1,255
Усього	666,628	1,993	4736,487	749,747	0,249	6155,103

Порівняно з 2001 роком у 2002 році обсяг укладених угод на вторинному ринку скоротився на 32% та становив 6,2 млрд. грн.

Це пов'язано із зменшенням у 2002 році порівняно з 2001 роком обсягів укладених угод з облігаціями внутрішньої державної позики, акціями та деривативами. Але, незважаючи на зменшення обсягів, переважну позицію за обсягами укладених угод на вторинному організованому ринку два роки поспіль займали операції з облігаціями внутрішньої державної позики.

Після кризи 1998 року та обміну ОВДП на конверсійні облігації внутрішньої державної позики та в зв'язку з тим, що борг по ОВДП за 1998-1999 роки накопичився, були наявні чисельні податкові пільги та пільги при розрахунку банківських нормативів та наблизився термін погашення облігацій, доходність почала відповідати ринковим нормам.

Протягом 2002 року чотири з дев'яти організаторів торгівлі торгували виключно акціями.

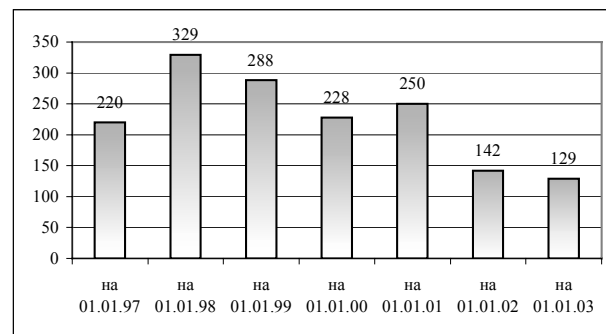
У 2002 році найбільші обсяги укладених угод на вторинному організованому ринку було зафіксовано на ПФТС, питома вага якої становила 99% до загального обсягу укладених угод на вторинному ринку.

2.4. Діяльність інститутів спільного інвестування

Інститути спільного інвестування (далі - ІСІ) протягом 1996-2002 років відігравали важливу роль у розвитку інвестиційних процесів та забезпеченні функціонування механізму проведення приватизації державного майна, здійснюючи виключну діяльність із спільного інвестування.

За станом на 01.01.03 налічувалось 129 інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній.

Діаграма 30. Кількість інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній, які здійснювали професійну діяльність протягом 1996-2002 років

Діючі інвестиційні фонди та компанії були створені свого часу відповідно до вимог Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії, затвердженого Указом Президента України від 19.02.94 №55/94, та здійснювали здебільшого операції з акумулювання приватизаційних коштів населення, наступного інвестування у цінні папери інших емітентів та формування і управління єдиним портфелем цінних паперів.

Законом України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" інвестиційні фонди та інвестиційні компанії, створені до набрання чинності цим Законом, повинні ліквідуватися або привести свою діяльність у відповідність до вимог цього Закону.

За станом на 01.01.03 було:

- зареєстровано випуск інвестиційних сертифікатів (далі - ІС) у зв'язку з перетворенням 9 інвестиційним фондам та 6 інвестиційним компаніям на суму 37,1 млн. грн.;
- видало 140 свідоцтв про випуск ІС інвестиційним компаніям та 97 свідоцтв - інвестиційним фондам у зв'язку з визначенням емітентами форми випуску ІС;
- скасовано випуск ІС у зв'язку:
 - з ліквідацією 33 інвестиційним фондам та 40 інвестиційним компаніям на суму 452,622 млн. грн.;
 - з перетворенням 9 інвестиційним фондам та 5 інвестиційним компаніям на суму 230,998 млн. грн.;

За станом на 01.01.03 в обігу на ринку цінних паперів знаходилось 221,06 млн. шт. ІС, загальна балансова вартість яких становила 94,94 млн. грн. Порівняно з минулими періодами значення показників діяльності ІСІ погіршується (**таблиця 23**).

Таблиця 23. Показники діяльності ІСІ

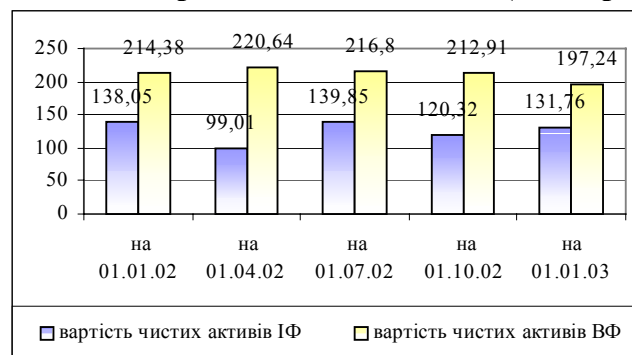
Показники діяльності ІСІ	на 01.04.01	на 01.07.01	на 01.10.01	на 01.01.02	на 01.04.02	на 01.07.02	на 01.10.02	на 01.01.03
Загальна вартість чистих активів (млн. грн.)	351,83	355,66	361,57	352,43	319,65	356,64	333,23	329,01
Загальна балансова вартість фінансових вкладень (млн. грн.)	300,06	316,95	321,05	314,79	298,22	313,70	300,67	296,59
Загальна балансова вартість ІС, що розміщені серед учасників (млн. грн.)	137,80	133,18	135,62	127,69	100,86	114,05	106,18	94,94
Загальна кількість ІС в обігу (млн. шт.)	410,78	431,76	433,24	400,04	380,99	373,82	371,76	221,06

Аналіз **таблиці 23** свідчить, що за станом на 01.01.03 спостерігається зменшення загальної вартості фінансових вкладень ІСІ на 18,2 млн. грн., порівняно з розміром цього показника за станом на 01.01.02. А вартість чистих активів інститутів спільного інвестування зменшилась на 23,42 млн. грн.

Загальна балансова вартість активів ІСІ за станом на 01.01.03 складала 350,25 млн. грн. Обсяги цінних паперів, що входять до активів інститутів спільного інвестування, склали 296,59 млн. грн. або 84,6 % від загального обсягу активів ІСІ. Обсяг зобов'язань перед учасниками поступово зменшується та за станом на 01.01.03 складав 94,94 млн. грн.

Протягом 2001-2002 років співвідношення вартостей чистих активів інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній залишилось майже без змін (**діаграма 31**).

Діаграма 31. Динаміка вартості чистих активів (млн. грн.)

Змін у співвідношенні вартостей фінансових вкладень інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній також не відбулось (**діаграма 32**).

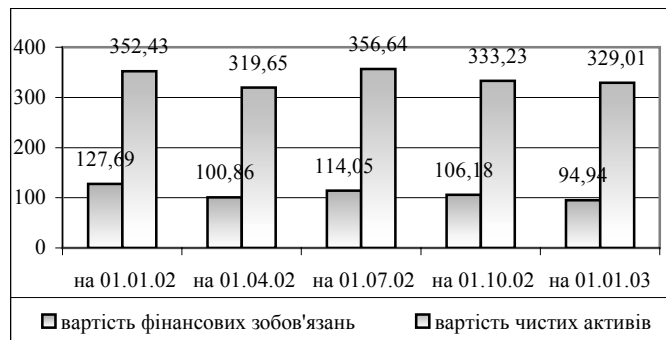
Діаграма 32. Динаміка вартості фінансових вкладень (млн. грн.)

У зв'язку з необхідністю здійснення розрахунків з учасниками за розміщеними інвестиційними сертифікатами ІСІ, які ліквідуються, обов'язковою умовою є перевищення

вартості чистих активів над вартістю зобов'язань за розміщеними ІС. За станом на 01.01.03 сукупна вартість чистих активів ІСІ перевищувала сукупні фінансові зобов'язання в 3,5 рази, що свідчить про можливість ІСІ розрахуватись за зобов'язаннями (діаграма 33).

Діаграма 33. Співвідношення вартості чистих активів та вартості фінансових зобов'язань за розміщеними інвестиційними сертифікатами (млн. грн.)

2.5. Діяльність СРО

З метою створення ефективної системи регулювання та контролю на ринку цінних паперів за ініціативою Комісії були утворені саморегулювні організації ринку цінних паперів, які об'єднують професійних учасників ринку цінних паперів за видами діяльності, а саме: реєстраторів, торговців, зберігачів та депозитаріїв, а також інвестиційних керуючих.

Основними завданнями саморегулювних організацій є установлення правил, стандартів та вимог до здійснення діяльності з цінними паперами, норм та правил поведінки, вимог до професійної кваліфікації фахівців – членів саморегулювних організацій та здійснення контролю за їх дотриманням членами організації; сприяння здійсненню професійної діяльності членами саморегулювної організації; розробка та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегулювної організації.

Сьогодні в Україні зареєстровано 11 саморегулювних організацій ринку цінних паперів, які об'єднують професійних учасників за видами діяльності, серед яких: 5 бірж, 4 асоціації та 2 торговельно-інформаційні системи:

- Асоціація “Перша фондова торговельна система”;
- Асоціація “Південноукраїнська торговельно-інформаційна система”;
- Асоціація учасників фондового ринку України;
- Донецька фондова біржа;
- Київська міжнародна фондова біржа;
- Придніпровська фондова біржа;
- Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв;
- Українська асоціація інвестиційного бізнесу;
- Українська міжбанківська валютна біржа;
- Українська фондова біржа;
- Українська асоціація торговців цінним паперами.

Така кількість саморегулювних організацій, на перший погляд, повинна була б забезпечити жорстку конкуренцію між ними та привести до покращення їх роботи. Але, на жаль, такий підхід привів до створення різних правил та стандартів діяльності (особливо це стосується торгівлі цінними паперами на організованих ринках), вимог щодо їх виконання.

Проведення Комісією послідовної політики щодо встановлення єдиного підходу до створення та функціонування СРО та передачі частини регуляторних повноважень за ринком цінних паперів та діяльністю на ньому професійних учасників до СРО буде сприяти створенню уніфікованої правової бази з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів, яка б забезпечила стабільність ринку та безпеку роботи на ньому як для професійних учасників, так і для інвесторів; посиленню контролю за дотриманням

учасниками фондового ринку регуляторних вимог, уніфікованих правил та стандартів; підвищенню відкритості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами.

Членами СРО є 1414 професійних учасників ринку цінних паперів. Зміни у кількості членів СРО за видами СРО протягом 2002 року відображено у **таблиці 24**.

Таблиця 24. Кількість членів саморегулівних організацій

Найменування СРО	Кількість членів саморегулівних організацій		
	За станом на 01.01.01	За станом на 01.01.02	За станом на 01.01.03
Асоціація учасників фондового ринку	110	131	204
Донецька фондова біржа	43	48	70
Київська міжнародна фондова біржа	168	182	184
Асоціація "Південноукраїнська торговельно-інформаційна система"	153	150	169
Асоціація "Перша фондова торговельна система"	195	169	148
Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв	261	267	312
Придніпровська фондова біржа	61	90	105
Українська асоціація інвестиційного бізнесу	53	48	20
Українська фондова біржа	148	137	136
Українська міжбанківська валютна біржа	15	34	36
Українська асоціація торговців цінними паперами	-	-	30

На цей час відсутні передумови передачі функцій державного контролю СРО у зв'язку з тим, що відсутній механізм державного контролю за самою СРО та відповідальність СРО за невиконання отриманих функцій. Комісією розроблено проект Закону України "Про внесення зміни до Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" щодо визначення саморегулівної організації професійних учасників ринку цінних паперів та яким СРО віднесено до учасників ринку цінних паперів, а також встановлює відповідні вимоги.

Обсяг торгів на організованому ринку у 2002 році становив 6,54 млрд. грн., що менше кількості обсягів укладених угод у 2001 році (9,24 млрд. грн.), але перевищує обсяги укладених угод на організованому ринку за 1996-2000 роки (обсяг торгів становив 6,004 млрд. грн.).

Зменшення питомої ваги обсягу укладених угод на організованому ринку з 13,5% у 2001 році до 6% у 2002 році пов'язано з перенесенням продажу найбільш інвестиційно привабливих державних пакетів акцій підприємств на майбутні періоди; продажем у 2002 році пакетів акцій державних підприємств з низькою інвестиційною привабливістю; невизначеністю щодо пакетів акцій підприємств, державна частка з яких становить менше 25%; зниженням обсягу торгів ОВДП на вторинному ринку, що пов'язано з продовженням строку їх погашення.

Як і в минулому році, у 2002 році найбільше було виконано угод з купівлі-продажу векселів – більше 50 млрд. грн. та акцій – більше 34 млрд. грн.

Головним завданням у 2003 році має стати забезпечення стабільності та прозорості розвитку ринку цінних паперів як передумови сталих темпів економічного розвитку. Досягнення зазначеного повинно здійснюватись шляхом регулювання ринку цінних паперів через усі його сегменти з використанням відповідних механізмів та інструментів.

2. Стан розвитку фондового ринку

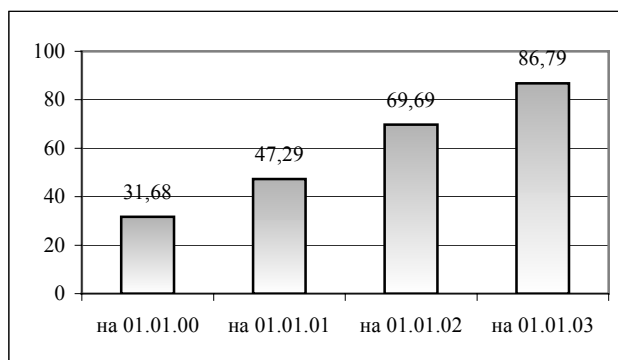
2.1. Емісійна діяльність на ринку цінних паперів

За даними територіальних управлінь Комісії за станом на 01.01.03 в Україні 34709 акціонерних товариств, з них 12010 - відкритих, 22699 - закритих.

Зареєстрували випуски цінних паперів 21398 акціонерних товариств або 61,7% від загальної кількості акціонерних товариств. Порівняно з минулим роком кількість акціонерних товариств, які зареєстрували випуск цінних паперів, зросла на 5,0%.

За станом на 01.01.03 загальний обсяг випусків цінних паперів, зареєстрованих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, становить 86,79 млрд. грн. (Діаграма 9).

Діаграма 9. Динаміка обсягу зареєстрованих випусків цінних паперів (млрд. грн.)

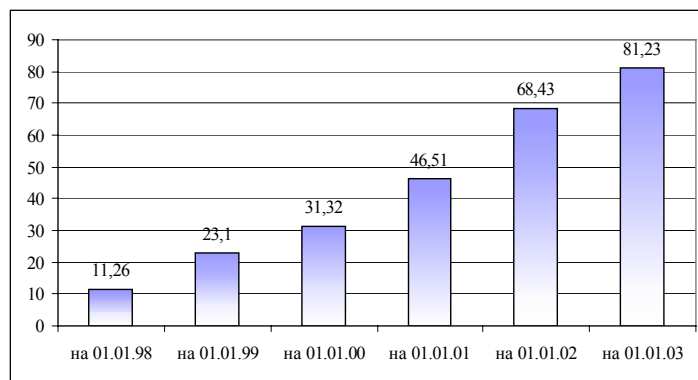

Протягом останніх трьох років спостерігалась тенденція щодо стабілізації обсягів випуску цінних паперів.

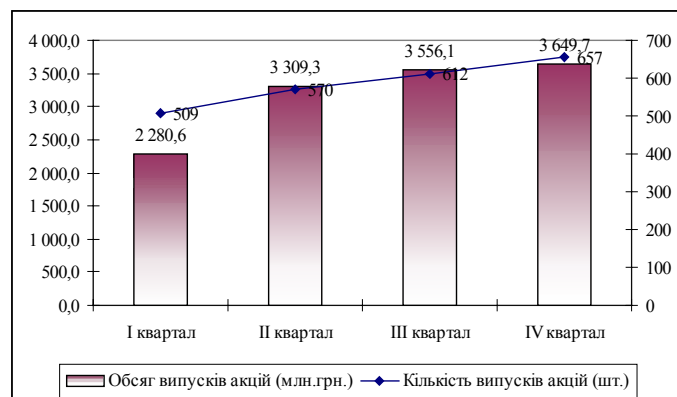
Комісією у 2002 році було зареєстровано випусків цінних паперів на суму 17,1 млрд. грн. з них:

- акцій – на 12,796 млрд. грн. (з вирахуванням скасування випуску акцій у розмірі 305,053 млн. грн.);
- облігацій підприємств – на 4,275 млрд. грн.; облігацій місцевих позик – 0;
- інвестиційних сертифікатів – на 37,1 млн. грн. (за станом на 01.01.03 Комісією зареєстровано випуск інвестиційних сертифікатів у зв'язку з перетворенням 9 інвестиційним фондам та 6 інвестиційним компаніям, що були створені відповідно до Указу Президента від 19.02.94 №55).

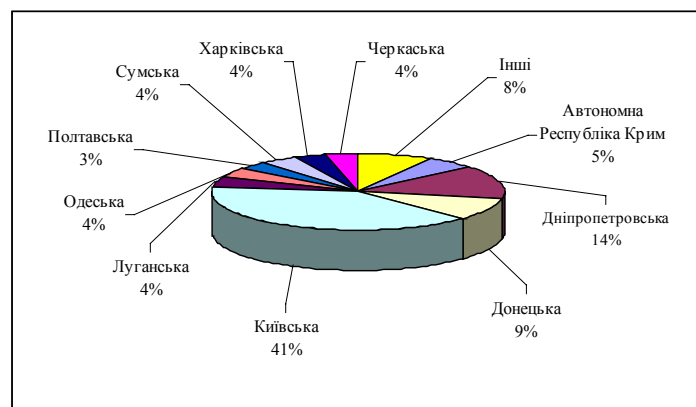
Як і у попередні роки, провідну позицію на фондовому ринку України серед фінансових інструментів за обсягами випуску займають акції (діаграма 10).

Діаграма 10. Динаміка обсягу зареєстрованих випусків акцій (млрд. грн.)

У 2002 році Комісією було зареєстровано 2348 випусків акцій на загальну суму 12,796 млрд. грн. У 2002 році загальний обсяг зареєстрованих випусків акцій порівняно з 2001 роком скоротився на 41,6%, та кількість зареєстрованих випусків скоротилась лише на 6,2%. Це свідчить про те, що поширюється вибір такого інструмента як акції, а це є позитивною рисою.

Діаграма 11. Кількість та обсяг випуску акцій, зареєстрованих у 2002 році

До регіонів з найбільшими обсягами зареєстрованих випусків акцій у цьому році увійшли Одеська, Полтавська, Сумська та Черкаська області. Це може свідчити про зацікавленість інвесторів підприємствами в інших, а не тільки в традиційно передових промислових регіонах України. Традиційно провідні позиції щодо обсягів зареєстрованих випусків акцій займає м. Київ та Київська область, Дніпропетровська та Донецька області (діаграма 12).

Діаграма 12. Структура обсягів зареєстрованих випусків акцій у 2002 році (за областями)

Відкритими акціонерними товариствами з метою залучення додаткового капіталу здійснено 307 випусків акцій на суму 2,072 млрд. грн., що складає 16% від загального обсягу

зареєстрованих випусків акцій. Порівняно з минулим роком загальний обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 0,572 млрд. грн. (таблиця 12).

Таблиця 12. Обсяг зареєстрованих випусків акцій у 2002 році (млн. грн.)

Положення	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	Усього
Положення про порядок реєстрації випуску акцій і облігацій підприємств та інформації про їх випуск (07-01/98)	497,441	399,170	485,263	690,398	2072,272
Положення про порядок збільшення статутного фонду акціонерного товариства у зв'язку з індексацією основних фондів (07-04/98)	486,643	239,333	1032,518	341,474	2099,968
Положення про порядок реєстрації випуску акцій закритими акціонерними товариствами (07-06/98)	858,023	1352,581	1554,639	1353,417	5118,660
Положення про порядок реєстрації випуску акцій та інформації про емісію акцій відкритих акціонерних товариств, які створюються шляхом заснування органом, уповноваженим управляти об'єктами державної власності та холдингових компаній, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації (07-07/99)	0,000	102,077	117,072	0,000	219,149
Положення про порядок реєстрації випуску акцій та інформації про їх емісію під час реорганізації товариств (рішення №221/98)	177,795	244,247	134,437	237,473	793,952
Положення про порядок реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств, створених із державних підприємств у процесі приватизації та корпоратизації (рішення №39/2000)	337,880	1011,989	298,275	1148,684	2796,828
Скасування реєстрації випуску акцій	-77,144	-40,118	-66,055	-121,736	-305,053
Усього	2280,638	3309,279	3556,149	3649,710	12795,776

Закритими акціонерними товариствами здійснено 1342 емісії на суму 5,119 млрд. грн., що складає 40% від загального обсягу зареєстрованого випуску акцій.

Сумарна вартість акцій, випущених з метою реального залучення коштів, у 2002 році склала 7,19 млрд. грн. (діаграма 13). Порівняно з минулим роком сумарна вартість акцій, випущених з метою реального залучення коштів, хоча й не збільшилась, але питома вага до загального обсягу зареєстрованих випусків акцій збільшилась з 41% до 55%.

Діаграма 13. Обсяги зареєстрованих випусків акцій у 1999-2002 роках за напрямками залучення коштів (млрд. грн.)

Частка випусків акцій, зареєстрованих у процесі корпоратизації та приватизації, залишається досить значною і становить 21% від загального обсягу зареєстрованих випусків або 2,797 млрд. грн. Порівняно з минулим роком вона зросла з 17,4% до 21,85%.

Порівняно з попереднім роком у 2002 році при зменшенні загального обсягу випуску акцій частка інституційних учасників фондового ринку (комерційних банків, інвестиційних фондів та компаній, страхових компаній) у загальному обсязі випуску акцій збільшилась з 6% майже до 12 %, а у вартісному значенні - майже на 333 млн. грн. (таблиця 13).

Таблиця 13. Обсяги випуску акцій у 1996-2002 роках (за суб'єктами ринку) (млрд. грн.)

Суб'єкти ринку	1996 рік	1997 рік	1998 рік	1999 рік	2000 рік	2001 рік	2002 рік
Комерційні банки (ЗАТ)	0,006	0,170	0,231	0,215	0,333	0,498	0,3435
Комерційні банки (ВАТ)	0,049	0,269	0,324	0,639	0,755	0,436	0,8749
Страхові компанії	0,002	0,015	0,100	0,165	0,192	0,385	0,4365
Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди	0,001	0,018	-0,030	0,010	-0,002	0,003	0,0005
Підприємства (ЗАТ)	0,068	1,724	6,254	2,516	3,390	6,602	4,4446
Підприємства (ВАТ)	1,696	7,247	4,960	4,374	10,827	13,999	6,6957
Усього	1,821	9,443	11,839	7,919	15,494	21,921	12,7957

Однією з головних подій останніх років на фондовому ринку України стало відновлення використання такого поширеного на світових фінансових ринках інструмента як облігації підприємств. У 2002 році за обсягами зареєстрованих випусків серед фінансових інструментів облігації підприємств зайняли друге місце.

Протягом 2002 року Комісією було зареєстровано 108 випусків облігацій підприємств на суму близько 4,3 млрд. грн., що перевищує загальні обсяги випуску облігацій підприємств за усі попередні роки більше ніж в чотири рази (за 1996-2001 роки обсяг зареєстрованих випусків облігацій становив 1,03 млрд. грн.) (таблиця 14).

Таблиця 14. Обсяги випуску облігацій підприємств в Україні у 1996-2002 роках (млн. грн.)

Вид суб'єкта підприємницької діяльності	1996 рік	1997 рік	1998 рік	1999 рік	2000 рік	2001 рік	2002 рік
Комерційні банки	0,663	0,500	—	—	5,000	73,44	87,38
Державні підприємства	1,946	102,000	3,500	120,000	0	56,5	150
Страхові компанії	—	—	—	—	—	—	25,15
Дочірні підприємства	—	—	—	—	—	—	3510
Інші акціонерні товариства	—	0,035	2,691	—	45,809	168,524	84,92
Товариства з обмеженою відповідальністю	10,200	3,900	2,000	8,000	19,083	352,86	417,17
Об'єднання (концерни)	—	10,000	—	4,188	—	—	—
Орендні підприємства	—	—	—	—	—	43	—
Усього	12,809	116,435	8,191	132,188	69,892	694,3239	4274,62

Порівняно з попередніми роками у 2002 році значно більше юридичних осіб скористалися можливістю залучення додаткових коштів шляхом випуску облігацій підприємств. Позитивною рисою ринку облігацій підприємств у 2002 році було значне підвищення інтересу з боку господарських товариств (у першу чергу, товариств з обмеженою відповідальністю, державних підприємств та акціонерних товариств) до випуску власних облігацій.

Протягом 2003 року наступним емітентам було зареєстровано найбільші за сумою випуски облігацій:

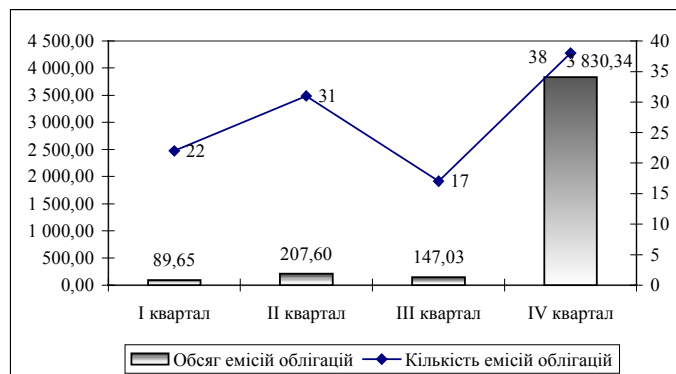
- Дочірня компанія “Газ України” НАК “Нафтогаз України” – 3,5 млрд.грн.;
- Державна компанія з утилізації відходів як вторинної сировини “Укрекокомресурси” – 100 млн. грн.;
- ТОВ Аркада-Фонд – 70 млн. грн.;
- ТОВ Спільне українсько-швейцарське підприємство - товариство з обмеженою відповідальністю “Метален” – 50 млн. грн.;
- Державне акціонерне товариство “Титан” – 50 млн. грн.;
- ТОВ Торговий дім “Запоріжсталь” – 40 млн. грн.;
- ВАТ “Сармат” – 30 млн. грн.

Різке збільшення обсягів випусків облігацій підприємств у IV кварталі 2002 року відбулось за рахунок випуску облігацій Дочірньої компанії “Газ України” НАК “Нафтогаз України” на суму 3,5 млрд. грн. (таблиця 15).

Таблиця 15. Обсяги та кількість випусків облігацій підприємств в Україні за видами суб'єктів господарювання, зареєстрованих протягом 2002 року (млн. грн.)

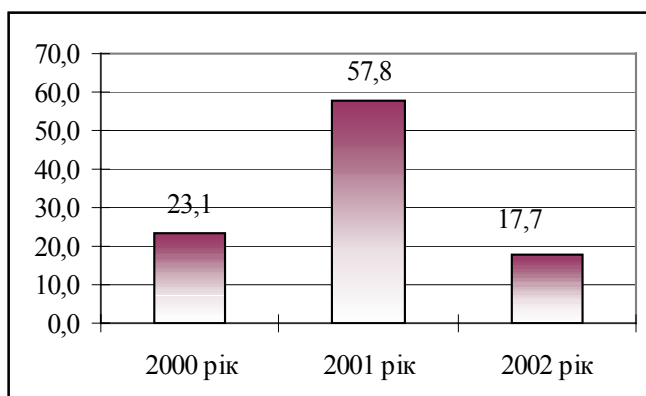
Емітенти	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	Усього
Комерційні банки	16,00	15,88	28,00	27,50	87,38
Державні підприємства	50,00	100,00	0,00	0,00	150,00
Акціонерні товариства	0,00	26,90	13,38	44,64	84,92
Товариства з обмеженою відповідальністю	23,50	64,82	105,65	223,20	417,17
Страхові компанії	0,15	0,00	0,00	25,00	25,15
Дочірні підприємства	0,00	0,00	0,00	3 510,00	3 510,00
Усього	89,65	207,60	147,03	3 830,34	4 274,62

2002 рік відзначився зростанням обсягів випусків облігацій підприємств, емітентами яких є товариства з обмеженою відповідальністю (з 352,86 млн. грн. у 2001 році до 417,7 млн. грн. у 2002 році). Протягом 2002 року спостерігалось також зростання зацікавленості з боку державних підприємств до запозичення коштів шляхом випуску облігацій. Так, обсяг зареєстрованих випусків збільшився з 56,5 у 2001 році до 150 млн. грн. у 2002 році.

Діаграма 14. Обсяги та кількість випусків облігацій підприємств, зареєстрованих протягом 2002 року (млн. грн.)

На жаль, залучення коштів до бюджетів місцевих органів влади шляхом випуску облігацій місцевих позик на сьогодні не має широкого поширення в Україні. Протягом звітнього року в Україні не зареєстровано жодного випуску облігацій місцевих позик.

На відміну від акцій і облігацій, поява яких обумовлена безпосередніми потребами відтворювального процесу, виникнення похідних цінних паперів (деривативів) викликано необхідністю перерозподілу цінових ризиків, та основна їх економічна функція – надання суб'єктам механізму хеджування, тобто страхування від зміни цін на ринку капіталів. Ринок похідних цінних паперів - найбільш динамічний сегмент світових фондових ринків. В Україні процес реєстрації похідних цінних паперів почався у 2000 році. За станом на 01.01.03 Комісією було зареєстровано 5 випусків опціонів на суму 98,53 млн. грн. (діаграма 15).

Діаграма 15. Обсяги зареєстрованих випусків опціонів у 2000-2002 роках (млн. грн.)

Кількість опціонів, які за станом на 01.01.03 знаходяться в обігу, - 502 тисячі, з них було зареєстровано 3 випуски опціонів ВАТ “Укртелеком” у 2000, 2001 та 2002 роках на суму 92,82 млн. грн., що становить 94% від загального обсягу зареєстрованих випусків опціонів з 2000 по 2002 рік. Тобто за станом на 01.01.03 існує 3 емітенти, які здійснили реєстрацію випусків опціонів.

Протягом 2002 року було зареєстровано 2 випуски опціонів на суму 17,7 млн. грн.

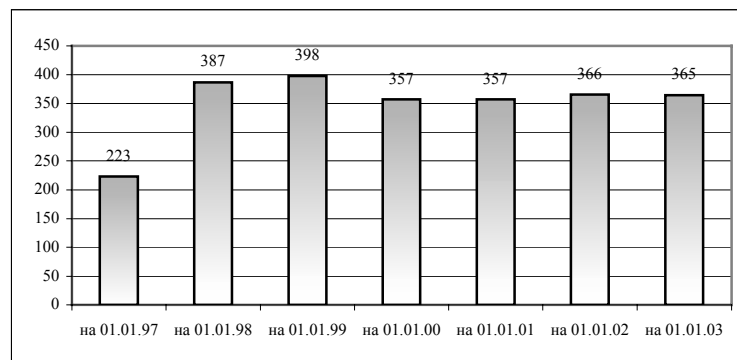
2.2. Інфраструктура ринку цінних паперів

Діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів

Усього за станом на 01.01.03 в Україні діють 365 реєстраторів.

Порівняно з попередніми роками тенденція щодо кількості виданих Комісією дозволів на здійснення діяльності щодо ведення реєстру власників іменних цінних паперів суттєво не змінилась (діаграма 16).

Діаграма 16. Кількість реєстраторів, які здійснювали професійну діяльність у 1996-2002 роках

У 2002 року продовжує спостерігатися тенденція щодо збільшення кількості номінальних утримувачів у системах реєстрів – порівняно з минулим роком в 1,1 рази. Зміни, що відбуваються, насамперед пов’язані з поступовою концентрацією пакетів акцій приватизованих підприємств; з розвитком інститутів зберігачів, депозитаріїв та створенням сприятливих умов для обігу цінних паперів у бездокументарній формі.

Також спостерігається тенденція до поступового скорочення кількості емітентів, які ведуть власний реєстр іменних цінних паперів. Все більше емітентів передають права ведення реєстру “професійним” реєстраторам. Так, за станом на 01.01.03 реєстратори вели реєстри 18111 емітентів цінних паперів.

Динаміка основних показників діяльності реєстраторів іменних цінних паперів протягом останніх років відображена у таблиці 16.

Таблиця 16. Основні показники діяльності реєстраторів

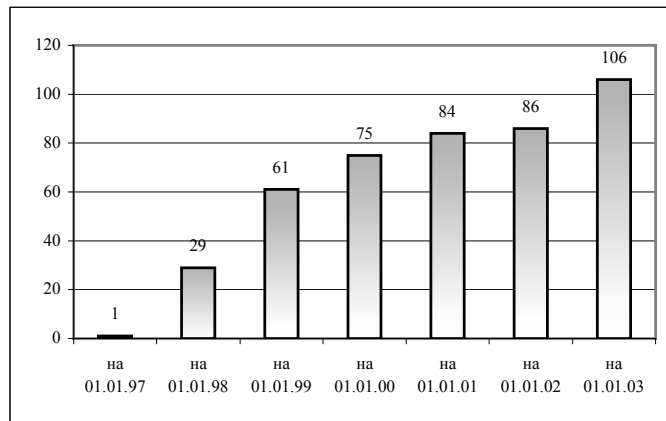
Найменування показника	на 01.01.99	на 01.01.00	на 01.01.01	на 01.01.02	на 01.01.03
Кількість емітентів іменних цінних паперів, реєстри яких ведуть реєстратори	12373	14938	16035	17593	18111
Кількість випусків іменних цінних паперів, які обслуговують реєстратори	12909	15336	16417	17928	18404
Кількість власників іменних цінних паперів у реєстрах (млн.)	18,512	19,123	17,578	17,760	16,658
Кількість номінальних утримувачів у реєстрах	256	2084	4423	5 579	6143

За станом на 01.01.03 в реєстрах налічується 16,658 мільйонів власників іменних цінних паперів. На сьогодні відбувається тенденція щодо зменшення кількості власників іменних цінних паперів у системах реєстру, а процес концентрації капіталу почав поживавлюватись. Це пов'язано з завершенням масової приватизації підприємств та поступовим укрупненням пакетів акцій приватизованих підприємств та формуванням реальних власників цих пакетів.

Діяльність з надання послуг щодо зберігання цінних паперів

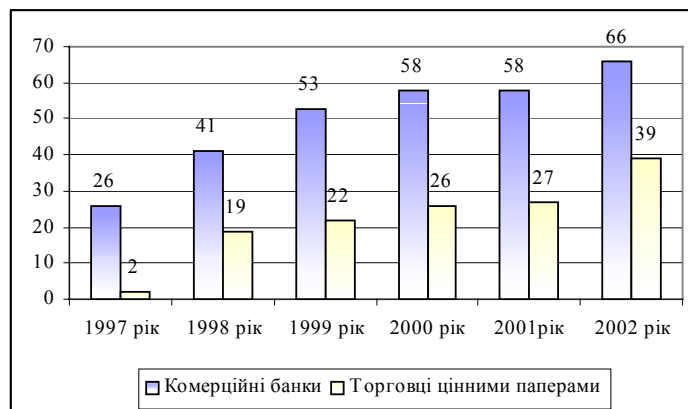
Усього за станом на 01.01.03 в Україні діють 106 зберігачів.

Діаграма 17. Динаміка кількості зберігачів цінних паперів протягом 1997-2002 років

Як і в минулі роки, більшість суб'єктів підприємницької діяльності, що отримали дозвіл на здійснення депозитарної діяльності зберігача, є комерційні банки (**діаграма 18**).

Діаграма 18. Структура зберігачів у 1997-2002 роках

За станом на 01.01.03 за даними зберігачів депозитарними установами обслуговуються майже 1,6 млн. рахунків у цінних паперах та майже 12,5 тис. випусків цінних паперів загальною кількістю 164,4 млрд. шт. (**таблиця 17**).

Таблиця 17. Основні показники діяльності зберігачів

Звітний період	на 01.07.01	на 01.10.01	на 01.01.02	на 01.04.02	на 01.07.02	на 01.10.02	на 01.01.03
Кількість рахунків у цінних паперах, які обслуговуються депозитарними установами (млн. шт.)	0,799	0,850	0,899	0,942	1,491	1,504	1,551
Кількість випусків цінних паперів, які обслуговуються депозитарними установами (шт.)	7 559	7 684	9 447	9 655	10 291	11 394	12 474
Кількість цінних паперів, які обслуговуються депозитарними установами (млрд. шт.)	59,481	83,881	96,142	124,994	124,791	153,538	164,413

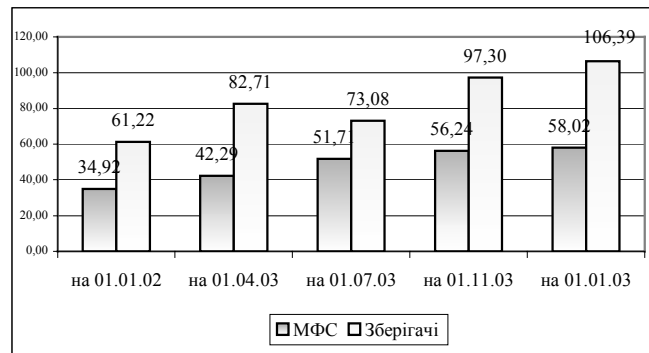
Протягом останніх років відбувається збільшення кількості рахунків відкритих депонентами у зберігачів, збільшення кількості цінних паперів та кількості випусків, що обліковуються у зберігачів, яке обумовлюється реєстрацією нових випусків цінних паперів у бездокументарній формі, процесом знерухомлення цінних паперів.

Діяльність депозитаріїв цінних паперів

Прийняття у 1997 році Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» сприяло зростанню ролі професійних учасників ринку цінних паперів у процесі становлення фондового ринку.

За інформацією, яка надана депозитарієм ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз» (далі - «МФС»), загальна кількість цінних паперів у бездокументарній формі, що обліковувались на рахунках у цінних паперах у цьому депозитарії за станом на 01.01.03, становила більше 58 млрд.шт. (35,29 % від загальної кількості цінних паперів, які обслуговувались депозитарними установами) (діаграма 19).

Діаграма 19. Кількість цінних паперів, які обслуговуються депозитарними установами (млрд. шт.)

За станом на 01.01.03 кількість рахунків у цінних паперах, відкритих у депозитарії, складала 801, а відкритих депозитарієм емітентам бездокументарної форми цінних паперів – 757 рахунків.

Загальна номінальна вартість цінних паперів у бездокументарній формі, оформлених глобальними сертифікатами випуску, які депоновані у «МФС», за станом на 01.01.03 становила майже 10,9 млрд. грн.

Загальна номінальна вартість цінних паперів у бездокументарній формі, оформлених тимчасовими глобальними сертифікатами випуску, які депоновані у «МФС», за станом на 01.01.03 складала 266,03 млн. грн.

За станом на 01.01.03 загальна номінальна вартість цінних паперів, знерухомлених у депозитарії «МФС», складала 7,8 млрд. грн.

Аналіз діяльності депозитарних установ протягом 2002 року дає можливість зробити висновок про те, що спостерігається збільшення кількості рахунків у цінних паперах, які відкривають депоненти у цих установах, та збільшується кількість знерухомлених цінних паперів.

Це обумовлено збільшенням кількості угод з цінними паперами та скороченням терміну оформлення операцій за угодами з цінними паперами і переходом прав власності, що наближає ринок цінних паперів до міжнародних стандартів.

Додаток 2

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ АПАРАТ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

03680, м. Київ, вул. Горького, 51, VIII поверх
Web-адреса: www.ssmc.gov.ua

Голова Комісії	МОЗГОВИЙ Олег Миколайович	227-06-15 227-07-32 ф. 227-75-19 6-32	“10” 71-96
----------------	---------------------------	--	------------

вул. Горького, 51, VIII поверх

Член Комісії	БІРЮК Сергій Олексійович	227-31-81	“10” 20-32
--------------	--------------------------	-----------	------------

вул. Горького, 51, VIII поверх

Член Комісії	БУРМАКА Микола Олексійович	227-04-97	“10” 20-33
--------------	----------------------------	-----------	------------

вул. Горького, 51, V поверх

Член Комісії	ВОЛКОВ Микола Федорович	227-14-75	“10” 25-77
--------------	-------------------------	-----------	------------

вул. Б.Хмельницького, II поверх

Член Комісії	ГОЛОВКО Анатолій Терентійович	229-83-21	“10” 20-31
--------------	-------------------------------	-----------	------------

вул. Б.Хмельницького, 26, III поверх

Член Комісії	ХАРИЦЬКИЙ Володимир Петрович	235-83-92	“10” 25-61
--------------	------------------------------	-----------	------------

вул. Горького, 51, VIII поверх

Член Комісії	ІВЧЕНКО Віктор Анатолійович	220-66-08	“10” 25-86
--------------	-----------------------------	-----------	------------

РАДНИКИ ГОЛОВИ КОМІСІЇ

Радники Голови Комісії	БАСАРГІН Олександр Олександрович	227-10-25	
------------------------	----------------------------------	-----------	--

ПОМІЧНИКИ ГОЛОВИ КОМІСІЇ

Помічник Голови Комісії	РОМАНЕНКО Сергій Анатолійович	227-10-25	
-------------------------	-------------------------------	-----------	--

ПОМІЧНИКИ ЧЛЕНІВ КОМІСІЇ

Помічник члена Комісії Бірюка С.О.	ПОСИПАЙКО Олена Володимирівна	227-31-81 6-85	
Помічник члена Комісії Бурмака М.О.	СВІРІДОВА Зінаїда Ігорівна	227-04-97 4-36	
Помічник члена Комісії Волкова М. Ф.	КОЖЕДУБ Інна Василівна	227-14-75 4-21	
Помічник члена Комісії Головка А.Т.	ГРЕМ'ЯЦЬКА Карина Анатоліївна	229-83-21	
Помічник члена Комісії Івченка В.А.	КЛЮС Сергій Олександрович	220-66-08 6-54	
Помічник члена Комісії Харицького В.П.	САЛЬЧУК Оксана Анатоліївна	235-83-92	

УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМІСІЇ

вул. Горького, 51, VIII поверх

Начальник управління	ПІСКУН Наталія Станіславівна	227-06-09 6-21	“10” 25-48
----------------------	------------------------------	-------------------	------------

Сектор по роботі з громадськістю

вул. Горького, 51, II поверх

Завідувач сектора	АРТАМОНОВА Євгенія Михайлівна	227-03-06 3-28	
Старший інспектор	ШЕВКІНА Людмила Володимирівна	227-03-06	“10” 25-57

Секретаріат Координаційної ради

вул. Б.Хмельницького, II поверх

Головний спеціаліст	ХАРЛАМОВ Петро Петрович	568-59-08	
---------------------	-------------------------	-----------	--

УПРАВЛІННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

вул. Б.Хмельницького, 26, II поверх

Начальник управління	ОТЧЕНАШ Катерина Георгіївна	235-83-93	“10” 25-59
----------------------	-----------------------------	-----------	------------

УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ

вул. Горького, 51, II поверх

Начальник управління	ПЕТРАШКО Олексій Геннадійович	227-05-60	“10” 25-51
----------------------	-------------------------------	-----------	------------

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВЗАЄМОДІЇ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ
вул. Б.Хмельницького, 26, III поверх

Начальник управління	ТАРАСЕНКО Олексій Олександрович	228-24-11	
----------------------	---------------------------------	-----------	--

УПРАВЛІННЯ ПРУДЕНЦІЙНОГО НАГЛЯДУ
вул. Б.Хмельницького, 26, III поверх

Начальник управління	ГРІБЕНКО Інна Олександрівна	229-83-68	
----------------------	-----------------------------	-----------	--

КОНТРОЛЬНО-ПРАВОВЕ УПРАВЛІННЯ
вул. Б.Хмельницького, 26, III поверх

Начальник управління	МАТВІЄНКО Роман Петрович	235-83-91	
----------------------	--------------------------	-----------	--

УПРАВЛІННЯ ЗВІТНОСТІ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ
вул. Б.Хмельницького, 26, IV поверх

Начальник управління	ВЕЛИЧКО Олена Георгіївна	235-20-75	“10” 25-53
----------------------	--------------------------	-----------	------------

УПРАВЛІННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ
вул. Горького, 51, V поверх

Начальник управління	НАУМЕНКО Олег Олексійович	227-23-17 2-84	“10” 25-54
----------------------	---------------------------	-------------------	------------

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
вул. Горького, 51, IV поверх

Начальник управління	РИБАЛЬЧЕНКО Андрій Анатолійович	235-83-89	
----------------------	---------------------------------	-----------	--

ЮРИДИЧНЕ УПРАВЛІННЯ
вул. Горького, 51, VI поверх

Начальник управління	ВОЛОХОВ Леонід Анатолійович	227-61-73	“10” 25-49
----------------------	-----------------------------	-----------	------------

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
вул. Горького, 51, XII поверх

Начальник управління - гол. бухгалтер	МАР'ЄНКО Леся Геннадіївна	536-01-32	“10” 25-52
---------------------------------------	---------------------------	-----------	------------

ВІДДІЛ МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
вул. Б.Хмельницького, 26, II поверх

Начальник відділу	ГУСЄВА Ольга Володимирівна	ф.229-83-44	
-------------------	----------------------------	-------------	--

УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
вул. Б.Хмельницького, 26, I поверх

Начальник управління	КУПІСНКО Іван Дмитрович	235-80-07	“10” 25-64
----------------------	-------------------------	-----------	------------

ПЕРШИЙ ВІДДІЛ
вул. Горького, 51, VIII поверх

Начальник відділу	ПАТКЕВИЧ Володимир Георгійович	227-04-23	“10” 25-56
-------------------	--------------------------------	-----------	------------

ВІДДІЛ КАДРОВОЇ РОБОТИ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
вул. Горького, 51, VIII поверх

Начальник відділу	ОСОВА Ганна Андріївна	246-64-17	“10” 25-55
-------------------	-----------------------	-----------	------------

ІНФОРМАЦІЯ

про діяльність територіальних управлінь Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо взаємодії з місцевими органами виконавчої влади та самоврядування за 2002 рік

№з /п	Найменування територіального управління Комісії	Найменування комітетів, комісій, робочих груп тощо	Документ про створення	Надано дозвіл на входження	Робота, проведена уповноваженими особами в комісіях, комітетах, групах тощо
1	Управління в Автономній республіці Крим та м. Севастополі (ліквідовано наказом Голови Комісії від 01.07.02 №511)	Координаційна рада по взаємодії контролюючих органів в АР Крим		Рішення від 25.12.2001р. №391	Засідання не проводились.
2	Територіальне управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в АР Крим	Не приймав участі			
3	Територіальне управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м.Севастополі	Не приймав участі			
4	Вінницьке територіальне управління	Комісія з питань банкрутства при облдержадміністрації Комісія з питань демонополізації економіки в Вінницькій області	Розпорядження ОДА від 11.06.2001 р. №248 Розпорядження ОДА від 21.05.2001р. №209	Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 17.07.2001р. №226	Проведено 8 засідань, у ході яких здійснювався аналіз результатів роботи цукрових заводів, які через велику заборгованість не змогли організувати процес переробки цукрової сировини в сезон 2002 року і були віддані в оренду іншим юридичним особам, а також обговорювався стан виконання заходів санації щодо ВАТ «Вінницький підшипниковий завод», ВО «Хімпром» та ВАТ «Чечельницький цукровий завод», ВАТ "Ензім" Участь у засіданні робочої групи по підготовці проекту Програми збільшення надходження інвестицій в економіку області.
5	Волинське територіальне управління	Обласна науково-аналітична група по забезпеченню розроблення найважливіших документів щодо стратегії економічного і соціального розвитку області	Розпорядження ОДА від 27.07.2001р. №406	Рішення від 04.09.2001р. №254	Засідання не проводились
6	Дніпропетровське територіальне управління	Обласна комісія з розгляду питань реструктуризації	Розпорядження ОДА від	Рішення від 02.06.2002р.	Відбулося два засідання обласної комісії, на яких розглядались питання щодо посилення контролю за процедурами випуску та обігу векселів

		підприємств, впровадження конкурентної політики та банкрутства	18.04.2002р. №126-р	№130	підприємствами, що належать до комунальної власності
7	Донецьке територіальне управління	Робоча група з питань законодавства та функціонування фондового ринку Донецького регіону	Протокольне рішення наради за участю керівників управлінь і відділів райдержадміністрацій, ОДА, правоохоронних органів, професійних учасників фондового ринку по питанням контролю за діяльністю установ і організацій, діючих на фондовому ринку від 19.12.2001р.	Рішення від 25.02.2002р. №50	Відбулося 8 засідань робочої групи, на яких розглядалися питання: - підготовки пропозицій до проектів Законів України “Про цінні папери та фондовий ринок, “Про акціонерні товариства”, які регулюють операції на фондовому ринку; до “Програми розвитку фондового ринку Донецької області”; - стану виконання заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку України на 2001-2005 роки в Донецькій області; - розробки змісту, структури і методики розрахунку індексу регіонального фондового ринку - індексу ділової активності; - розробки пропозицій по наповненню фондового ринку Донецької області привабливими фінансовими інструментами, які могли б скласти базу для розрахунку індексу регіонального фондового ринку; - створення Державного підприємства “Агенство з розвитку інфраструктури фондового ринку України “Донецьке”, - ефективність співробітництва з регіональними засобами масової інформації щодо висвітлення діяльності робочої групи; - обговорення результатів проведення “круглого столу”: “Стан фондового ринку в регіоні та перспективи його розвитку”; - створення у Донецькій області Координаційної ради з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах; - підведення результатів діяльності робочої групи в 2002 році.
8	Житомирське територіальне управління	Обласна координаційна рада з реалізації заходів щодо розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки Науково-аналітична робоча група по забезпеченню розроблення найважливіших документів щодо стратегії економічного і соціального розвитку в області, галузях та сферах діяльності Обласна виборча комісія по виборах депутатів Житомирської обласної	Розпорядження ОДА від 25.09.2001р. №701 Розпорядження ОДА від 25.07.2001р. №524 Рішення обл. ради від 10.01.2002р.	Рішення від 20.11.2001р. №348 Рішення від 04.09.2001р. №254 Рішення від 25.02.2002р. №49	Засідання не проводились Засідання не проводились Проводилась робота по підготовці та проведенню виборів депутатів Житомирської обласної ради

		ради.	«Про загальний склад обласної ради та обласну виборчу комісію»		
9	Закарпатське територіальне управління	Комісія з питань забезпечення своєчасності і повноти сплати податків та погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат Робоча група з розробки проекту стратегії економічного та соціального розвитку області на 2001-2011 роки як складової частини стратегії економічного та соціального розвитку України на 2001-2011 роки Обласна виборча комісія по виборах депутатів обласної ради.	Розпорядження ОДА від 26.09.2000р. №445 Розпорядження ОДА від 01.02.2002р. №50 Лист обл. ради від 04.01.2002р. №12-6/5	Рішення від 02.03.2001р. №48 Рішення від 02.06.2002р. №130 Рішення від 11.01.2002р. №15	Проводились наради з керівниками підприємств області щодо дотримання своєчасності і повноти сплати податків, виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та погашення заборгованості. Приймав участь у нараді з представниками малоприбуткових та збиткових підприємств області. Надавались пропозиції щодо розвитку фондового ринку на 2003 рік. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2002 р. №1771 підготовлено та подано до облдержадміністрації проект розпорядження щодо складу і роботи Координаційної ради з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах. Як голова виборчої комісії начальник територіального управління очолив роботу по підготовці та проведенню виборів депутатів Закарпатської обл. ради
10	Запорізьке територіальне управління	Науково-аналітична група для забезпечення розроблення пропозицій до найважливіших документів щодо стратегії економічного та соціального розвитку держави, галузі сфери діяльності, регіону Комісія з питань неплатоспроможності	Розпорядження ОДА від 01.08.2001р. №351 Розпорядження ОДА від 27.11.2001р. №537	Рішення від 04.09.2001р. №254 Рішення від 25.12.2001р. №392	Приймав участь у діяльності регіонального відділення УСПП “Потенціал” у якості асоційованого члена. Протягом року брали участь у обговоренні низки питань щодо соціально-економічного розвитку регіону. У грудні 2002 року Запорізьке територіальне управління ініціювало проведення розширеного засідання президії УСПП “Потенціал”, на якому було прийнято рішення щодо звернення до Верховної Ради України про надання підтримки у прийнятті Закону України “Про акціонерні товариства” Відповідно до прийнятих рішень на засіданнях комісії з питань неплатоспроможності у Запорізькому територіальному управлінні створена відповідна база даних, яка щоквартально оновлюється за відомостями Запорізької філії Агенства з банкрутства. У серпні 2002 року комісія проводила засідання, на якому обговорювалося питання про зміни у структурі територіальних органів Міністерства з питань економіки та власності України з питань банкрутства

11	Івано-Франківське територіальне управління	Постійно діюча робоча група для здійснення аналізу приватизації та його соціально-економічних наслідків в області Комісія з питань санації та банкрутства підприємств Консультативна рада з питань визначення тенденцій на фондовому ринку області	Розпорядження ОДА від 23.06.2001р. №455 Розпорядження ОДА від 23.06.2001 р. №455	Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 25.02.2002р. №49	Теруправління постійно надавало інформаційні матеріали щодо діяльності акціонерних товариств, проводився аналіз звітів відкритих акціонерних товариств і готувались матеріали щодо проблем корпоративного управління, концентрації власності, фінансових можливостей та стану фондового ринку. Надано доповідну записку “Про вплив фондового ринку і корпоративного управління на поліпшення інвестиційного клімату в області”. На засіданні 29.04.2002 р. розглядалось питання “Про стан обліку та ефективність управління майном, яке не включено до статутного фонду акціонерних товариств: “Надвірнянський лісокомбінат”, “Прикарпатський меблевий комбінат”, “Агропромтехніка” та інших під час їх приватизації (корпоратизації). Розпорядженням ОДА №57 від 02.08.2002р. “Про робочу групу обласної державної адміністрації з питань приватизації та корпоративного управління” затверджено нове положення, визначено основні завдання групи. Засідання не проводилось Постійно здійснюється участь в засіданнях ради шляхом надання роз’яснень з питань функціонування фондового ринку у регіоні керівникам райдержадміністрацій та міських Рад, участі у формуванні плану економічного і соціального розвитку та бюджету області на 2003 рік. Економічним службам запропоновано ряд можливостей щодо залучення у виробництво коштів шляхом акціювання та випуску в обіг облігацій. Постійно здійснюється аналіз стану виконання “Основних напрямів щодо розвитку фондового ринку Івано-Франківської області на 2001-2005 роки.” Робота теруправління щодо взаємодії з обласною адміністрацією з питань поточної діяльності проводиться через раду, а також всі проблемні питання, пов’язані із розвитком фондового ринку, погоджуються з членами Ради
12	Управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в місті Києві та Київській області	Робоча група з питань реалізації в м.Києві Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки	Розпорядження Київської міської ДА від 09.10.2001р. №2114	Рішення від 25.02.2002р. №49	Участь у робочих нарадах, на яких розглядались питання корпоративного управління та стану виконання плану заходів Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2001-2005 роки. Начальник теруправління прийняв участь у серії нарад з міжнародними організаціями «Технології залучення міжнародного фінансування і стандарти корпоративного управління», що проходили в березні 2002 року в м. Лондон.
13	Кіровоградське територіальне управління	Комісія з питань санації, реструктуризації та банкрутства підприємств, обласного		Рішення від 12.12.2000р. №230	На засіданнях комісії аналізувалася ситуація, що склалася навколо ВАТ “Кіровоградський чавунно-ливарний завод”, здійснювався контроль за діяльністю акціонерних товариств області: в ІІІ кварталі 2002 року проводилась перевірка фактів відповідності законодавству про цінні

		координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю			папери придбання СВ ЗАТ “РосАгро” пакету акцій ВАТ “Новоукраїнський цукровий завод”
14	Луганське територіальне управління	Обласна рада з питань залучення іноземних інвестицій	Розпорядження ОДА від 23.07.2002р. №443	Рішення від 24.09.2002р. №300	В жовтні 2002 року проведена нарада з питань поліпшення інвестиційного клімату в Луганській області та активізації функціонування територій пріоритетного розвитку, забезпечення зайнятості населення. Участь у розробці плану роботи ради на 2003 рік, надання пропозицій до програми розвитку корпоративного управління, розробка заходів щодо збільшення обсягів іноземних інвестицій в економіку області, створення привабливого інвестиційного іміджу області.
15	Львівське територіальне управління	Комісія з питань монополізації економіки Рада з питань координації діяльності контролюючих та інспектуючих органів у Львівській області Робоча група з питань розробки проекту Стратегії економічного та соціального розвитку області на 2002-2011 роки	Розпорядження ОДА від 30.11.2001р. №1396 Розпорядження ОДА від 04.10.2001р. №1124 Розпорядження від 18.02.2002 р. №123	Рішення від 25.02.2002 р. №49 Рішення від 20.11.2001 р. №348 Рішення від 18.03.2002р. №98	Розглядалися питання щодо плану роботи комісії на 1-й квартал 2003 року, подання виконавчого комітету Львівської міської Ради щодо підвищення розміру квартирної плати для споживачів на 2003 рік, тарифів та порядку взаєморозрахунків за надані послуги з теплопостачання для споживачів м.Львова Засідання не проводились Львівським теруправлінням надавались пропозиції щодо розвитку регіонального сегменту фондового ринку
16	Миколаївське територіальне управління	Не брав участі			
17	Одеське територіальне управління	Обласна Координаційна рада з питань інвестицій Обласна комісія з питань аналізу ефективності діяльності приватизованих підприємств		Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 12.12.2000р. №230	На засіданнях ради було розглянуто Постанову КМУ від 29.01.2002р. №101 “Про затвердження Порядку конкурсного відбору інвестиційних проектів, що реалізуються за рахунок кредитів комерційних банків з частковим відшкодуванням відсоткових ставок”, питання щодо створення дослідно-виробничої бази для реалізації проекту “Альтернативні енергоносії. Енергогенеруючі регенеративні технології та обладнання”. Участь у нараді з питань залучення інвестицій до Одеського регіону. Участь у науково-практичній конференції “Кадрове супроводження регіональних перетворень” де розглядалися питання формулювання управлінської еліти. Проведено семінар за участю закритих акціонерних товариств, розташованих в м.Одесі на тему: “Звітність емітентів та захист прав інвесторів”. 18 вересня 2002 року начальник теуправління прийняв участь у розширеному засіданні із Президентом Румунії щодо двостороннього

		Обласна Координаційна рада з питань санації та відновлення платоспроможності підприємств і організацій Координаційна рада з питань розвитку та підтримки підприємництва при Одеській облдержадміністрації		Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 02.03.2001р. №48	економічного та культурного співробітництва. Спільно з Головою ради директорів Агенства з розвитку інфраструктури фондового ринку України проведено семінар на тему: “Акціонерні товариства в Одеському регіоні. Практичні аспекти роботи”. Участь в “круглому столі” за участю представників об’єднань підприємців щодо обговорення результатів, рішень, прийнятих на Всеукраїнській нараді з питань малого і середнього бізнесу Участь у засіданні координаційної ради з питань підсумків виконання програми з розвитку та підтримки підприємництва на 2001-2002 роки. Участь в засіданні комісії для вивчення питання щодо удосконалення механізмів та процедур започаткування та припинення підприємницької діяльності
18	Полтавське територіальне управління	Координаційна рада з питань інвестиційної діяльності Консультативна рада з питань розвитку фондового ринку в області	Розпорядження ОДА від 14.11.02 №343	Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 02.06.2002р. №130	Засідання не проводились Начальник територіально управління обраний та призначений заступником голови Консультативної ради. На засіданнях ради розглядались питання аналізу стану справ з іноземного інвестування економіки області; концепція нової редакції Програми залучення інвестицій в економіку області та шляхи розв’язання пов’язаних з цим проблем
19	Рівненське територіальне управління				Залучався до опрацювання проекту Стратегії економічного та соціального розвитку України до 2011 року
20	Сумське територіальне управління	Консультативна рада з питань фондового ринку і діяльності акціонерних товариств при облдержадміністрації; Комісія з питань аналізу фінансово-економічного та виробничого стану промислових підприємств, експертизи проектів та заходів щодо його стабілізації	Розпорядження ОДА від 06.10.97р. №439	Рішення від 12.12.2000р. №230 Рішення від 11.01.2002р. №16	Приймав участь у трьох засіданнях, на яких розглядались питання щодо діяльності відкритих акціонерних товариств: “Конотопський завод по ремонту дизель-потягів”, “Гумотехніка”, “Нафтопромаш”, “Кролевецьпромарматура”, “Конотопський завод “Червоний металіст””; заслухано звіт про роботу відповідальних представників, призначених управляти державною часткою у СФ ВАТ, переданих в корпоративне управління ОДА; стан виконання Заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку Сумської області на 2001-2005 роки Приймав участь у 14-ти засіданнях, на яких розглядались питання щодо покращення діяльності відкритих акціонерних товариств: “Білопільський машзавод”, “НДІАЕН” м.Суми, “Сейм” м.Путівль, “СЕЛІМІ” м.Суми, “Свема” м.Шостка, “Роменський завод АТС”; можливості повернення державі пакету акцій ВАТ “Сумивтормет”, який був проданий емітентом з порушенням законодавства в процесі приватизації.

		Рада з питань залучення іноземних інвестицій	Розпорядження ОДА від 18.04.2002р. №125	Рішення від 02.06.2002р. №130	Засідання не проводились
21	Тернопільське територіальне управління	Комісія з питань санації та банкрутства Консультативна рада з питань розвитку і контролю за інфраструктурою фондового ринку	Розпорядження від 10.07.2001р. №298 Розпорядження від 10.07.2001р. №298	Рішення від 24.07.2001р. №270 Рішення від 24.07.2001р. №270	Приймав участь в 5 засіданнях комісії, на яких розглядалися питання щодо стану виконання Указу Президента України від 26.03.2001р. у 198/2001 “Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України на 2001-2005 роки” в області; погашення заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах Борщівського, Лановецького, Шумського районів, ВАТ “Кремзвент”, ВАТ “Теребовлянський КХП”, ВАТ “Теребовлянський Міжрайагропостач”, ВАТ “Агропромтехніка”, ВАТ “Теребовлянський “Агрохімкомплекс”, ЗАТ “Кременецький тютюно-ферментаційний завод”; заслухано інформацію підприємств Збаразького і Зборівського районів відносно ініціювання їх банкрутства. Проведено 5 засідань, на яких розглядалися питання щодо стану розвитку фондового ринку області, корпоративного в акціонерних товариствах, додаткові заходи щодо вдосконалення діяльності ДКЦПФР; захист прав дрібних акціонерів – власників іменних акцій, стан виконання Указу Президента України від 26.03.2001 №198/2001 “Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України”. Начальником теруправління – заступником голови Консультативної ради було підготовлено матеріали для проведення тематичного навчання з питань корпоративного управління з представниками Тернопільської облдержадміністрації, яким доручено управляти державними частками в акціонерних товариствах та матеріали щодо правового регулювання державної реєстрації суб’єктів підприємницької діяльності в особі акціонерних товариств і реєстрації випуску цінних паперів цих суб’єктів
22	Харківське територіальне управління	Координаційна рада з питань розвитку фондового ринку та корпоративного управління Рада з питань залучення іноземних інвестицій при ОДА	Розпорядження ОДА від 14.08.2001р. №523 Розпорядження ОДА від 23.05.2002р. №213	Рішення від 11.01.2002р. №14 Рішення від 11.06.2002р. №184	В межах завдань Координаційної ради Харківське територіальне управління здійснювало обмін інформацією з обласним управлінням статистики, галузевими управліннями облдержадміністрації щодо діяльності акціонерних товариств, приймало участь в регіональному семінарі для суддів з питань корпоративного управління, здійснювався моніторинг викладання курсу “корпоративне управління” в Харківських вищих учбових закладах та надавались пропозиції щодо підвищення якості учбового процесу та організації практики за цим курсом. Засідання не проводились
23	Херсонське територіальне управління	Не брав участі			

24	Хмельницьке територіальне управління	Постійно діюча Координаційна рада з питань розвитку фондового ринку та корпоративного управління в Хмельницькій області	Розпорядження ОДА від 11.05.2002р. №25/2002-р	Рішення від 10.09.2002р. №251	Засідання не проводились
25	Черкаське територіальне управління	Координаційна рада ОДА з питань корпоративного управління та розвитку фондового ринку Робоча група з опрацювання розділів проекту Стратегії економічного і соціального розвитку України на 2002-2011 роки	Розпорядження ОДА від 01.10.2001р. №403 Розпорядження ОДА від 15.03.2002р. №46/1020	Рішення від 11.01.2002р. №14 Рішення від 02.06.2002р. №131	На засіданнях Координаційної ради розглядалися питання виконання Заходів щодо реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку України на 2001-2005 роки в області; здійснення інвентаризації акціонерних товариств області. Готуються зміни до складу Координаційної ради та Положення про її діяльність у зв'язку із змінами, що відбулися у складі ради та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2002р. №1771. Засідання не проводились
26	Чернівецьке територіальне управління	Консультативна рада з питань економічного розвитку та транскордонного співробітництва в регіоні Робоча група з організаційного забезпечення формування і діяльності української частини експертних груп Робочих Комісій Єврорегіону "Верхній Прут" Координаційна рада з питань функціонування ринку цінних паперів в Чернівецькій області Координаційна рада з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах	Розпорядження ОДА від 05.01.2001р. №04-р Розпорядження ОДА від 04.04.2001р. №227-р Розпорядження ОДА від 03.08.2001р. №524-р. Розпорядження ОДА від 16.12.2002 р. №864-р	Рішення від 02.03.2001р. №48 Рішення від 04.09.2001 р. №254	Залучався до участі у виконанні Заходів щодо забезпечення економічного і соціального розвитку України у 2002 році в рамках функціонування Єврорегіону "Верхній Прут". Начальник територіального управління залучався до організації та проведенні 7 липня 2002 року засідання Робочої Комісії з питань економіки, інфраструктури та туризму Єврорегіону "Верхній Прут", на якому узгоджувались питання економічного співробітництва в Єврорегіоні, зокрема, можливості координованого управління потоками цінних паперів. На засіданнях ради розглядалися питання про підсумки діяльності відкритих акціонерних товариств, стан розвитку фондового ринку, виходячи з пріоритетів регіональної політики, особливості діяльності акціонерних товариств, які мають державну частку. Розпорядженням ОДА від 16.12.02р. №864-р Координаційна рада трансформована в Координаційну раду з питань корпоративного управління в акціонерних товариствах. Залучався облдержадміністрацією до участі у виконанні Заходів щодо забезпечення економічного і соціального розвитку України у 2002 році в рамках функціонування Єврорегіону "Верхній Прут"

		Рада з питань залучення іноземних інвестицій при обласній державній адміністрації	Розпорядження ОДА від 29.05.2002р. №317-р	Рішення від 17.07.2001р. №226 із змінами, внесеними рішенням від 10.09.2002р. №250	Начальник територіального управління надавав пропозиції до плану роботи ради з питань можливості залучення іноземних інвестицій із застосуванням положень Закону України “Про інститути спільного інвестування. У липні 2002 року приймав участь у розширеному засіданні ради, де розглядались питання зовнішньоекономічної діяльності, експортно-імпортних операцій, транскордонного співробітництва.
27	Чернігівське територіальне управління	Колегія регіонального відділення Фонду державного майна України в Чернігівській області	Наказ ФДМУ по Чернігівській області від 13.11.2000 р. №568	Рішення від 02.03.2001р. №48	Приймав участь у засіданні колегії, де розглядалися питання щодо підсумків роботи регіонального відділення ФДМУ по Чернігівській області за 2001 рік, забезпеченню виконання Державної Програми приватизації на 2000-2002 роки, план роботи колегії регіонального відділення на 2003 рік.

**Перелік нормативних актів, що були прийняті
Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку протягом 2001 року
та які оприлюднюються відповідно до вимог чинного законодавства**

РІШЕННЯ КОМІСІЇ

№	Рішення (номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	№2 від 3 січня 2002 р. Про затвердження Концепції створення організованого ринку обігу цінних паперів високотехнологічних підприємств України	Вісник. Цінні папери 15.02.2002 №35-36 Цінні папери України 21.02.2002 №7
2	№7 від 8 січня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску акцій корпоративного інвестиційного фонду з метою здійснення спільного інвестування при їх розміщенні шляхом прилюдної інформації Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 р. за №69/6357	Вісник.Цінні папери 06.02.2002 №27-28 Цінні папери України 14.02.2002 №6 Инвестгазета 19.03.2002 №11
3	№8 від в січня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску акцій корпоративного (венчурного, недиверсифікованого) інвестиційного фонду з метою здійснення спільного інвестування при їх приватному розміщенні Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 р. за №70/6358	Вісник.Цінні папери 08.02.2002 №29-30 Цінні папери України 14.02.2002 №6 Инвестгазета 19.03.2002 №11
4	№9 від 8 січня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів пайового (венчурного, недиверсифікованого) інвестиційного фонду при їх приватному розміщенні Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 р. за №71/6359	Вісник.Цінні папери 11.02.2002 №31-32 Цінні папери України 14.02.2002 №6 Инвестгазета 19.03.2002 №11
5	№10 від 8 січня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду при їх розміщенні шляхом прилюдної пропозиції Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 р. за №72/6360	Вісник.Цінні папери 13.02.2002 №33-34 Цінні папери України 14.02.2002 №6 Инвестгазета 19.03.2002 №11
6	№11 від 11 січня 2002 р. Про затвердження Положення про вимоги до договору про надання послуг з розміщення та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 лютого 2002 р. за №109/6397	Вісник.Цінні папери 18.02.2002 №37-38 Цінні папери України 21.02.2002 №7 Инвестгазета 19.03.2002 №11
7	№12 від 11 січня 2002 р. Про затвердження Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування	Вісник.Цінні папери 18.02..2002 №37-38 Цінні папери України 21.02.2002 №7 Инвестгазета 19.03.2002 №11
8	№13 від 11 січня 2002 р. Про затвердження Положення про здійснення компанією з управління активами професійної діяльності з управління активами ІСТ”. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 4 жовтня 2002 р. за №812/7100	Вісник.Цінні папери 11.10.2002 №235-236 Цінні папери України 17.10.2002 №39
9	№21 від 11 січня 2002 р. Про забезпечення ефективного виконання законодавства у сфері ліцензування	Вісник. Цінні папери 28.01.2002 №19-20 Цінні папери України 07.02.2002 №5 Инвестгазета 26.02.2002 №8
10	№24 від 11 січня 2002 р. Про затвердження роз’яснення “Щодо порядку застосування статті 5 Закону України “Про цінні папери і фондову біржу” стосовно права власника арештованих акцій брати участь в управлінні товариством шляхом голосування на загальних зборах (+ роз’яснення №1 від 11 січня 2002 р.)	Вісник.Цінні папери 01.02.2002 №23-24 Цінні папери України 07.02.2002 №5 Инвестгазета 26.02.2002 №8
11	№25 від 11 січня 2002 р. Про скасування рішення Комісії від 26 липня 2001 р. №241 “Про внесення доповнень до Положення про порядок переведення випуску іменних цінних паперів у бездокументарну форму, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.06.2000 №98”	Вісник.Цінні папери 01.02.2002 №23-24 Цінні папери України 07.02.2002 №5
12	№27 від 11 січня 2002 р. Про Порядок приймання Національним депозитарієм України первинних документів, на підставі яких здійснювалися зміни в системі реєстру власників іменних цінних паперів, та Порядок приймання Національним депозитарієм України реєстру власників іменних цінних паперів	Вісник.Цінні папери 22.02.2002 №41-42 Цінні папери України 28.02.2002 №8

	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2002 р. за №148/6436	
13	№38 від 9 лютого 2002 р. Щодо відповідності умов випуску та обігу облігацій національної акціонерної компанії “Нафтогаз України” вимогам чинного законодавства України Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2002 за №163/6451	Вісник.Цінні папери 25.03.2002 №67-68 Цінні папери України 28.03.2002 №12
14	№45 від 25 лютого 2002 р. Щодо стажування викладачів з питань фондового ринку та корпоративного управління Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 березня 2002 р. за №251/6539	Вісник.Цінні папери 25.03.2002 №67-68 Цінні папери України 28.03.2002 №12
15	№65 від 25 лютого 2002 р. Про порядок подання інформації саморегулювними організаціями ринку цінних паперів	Вісник. Цінні папери 22.03.2002 №65-66 Цінні папери України 28.03.2002 №12
16	№68 від 25 лютого 2002 р. Про вжиття заходів щодо забезпечення в повному обсязі обміну бланків дозволів на бланки ліцензій єдиного зразка, що не були замінені в строки, встановлені постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.01 р. №1246	Вісник. Цінні папери 15.03.2002 №59-60 Цінні папери України 21.03.2002 №11
17	№69 від 25 лютого р. Про результати пілотного проекту на Київській універсальній біржі (КУБ)	Вісник. Цінні папери 18.03.2002 №61-62 Цінні папери України 21.03.2002 №11
18	№71 від 25 лютого 2002 р. “Про затвердження роз’яснення “Про порядок застосування ст. 40, 43 Закону України “Про господарські товариства” щодо порядку та змісту повідомлення про внесення змін до порядку денного загальних зборів товариства” + роз’яснення №2 від 25 лютого 2002 р.	Вісник. Цінні папери 20.03.2002 №63-64 Цінні папери України 28.03.2002 №12
19	№74 від 14 березня 2002 р. Про внесення змін до Вимог до аудиторського висновку, який подається до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку при реєстрації інформації та випуску цінних паперів, а також при поданні регулярної інформації відкритими акціонерними товариствами та підприємствами-емітентами облігацій (крім комерційних банків), затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 січня 2001 №5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 4 квітня 2002 р. за №331/6619	Вісник.Цінні папери 12.04.2002 №84-85 Цінні папери України 18.04.2002 №15
20	№87 від 14 березня 2002 р. Щодо впорядкування призначення та використання кодів цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 квітня 2002 р. за №325/6613	Вісник.Цінні папери 10.04.2002 №82-83 Цінні папери України 18.04.2002 №15
21	№88 від 14 березня 2002 р. Про затвердження Вимог до річного звіту емітентів цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 4 квітня 2002 р. за №332/6620	Вісник.Цінні папери 15.04.2002 №86-87 Цінні папери України 18.04.2002 №15
22	№95 від 9 березня 2002 р. Про внесення змін до рішення від 9 лютого 2002 р. №38 “Щодо відповідності умов випуску та обігу облігацій національної акціонерної компанії “Нафтогаз України” вимогам чинного законодавства України”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.02.2002 за №163/6451 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 березня 2002 р. за №299/6587	
23	№102 від 18 березня 2002 р. Щодо реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації державних орендних підприємств і підприємств із змішаною формою власності Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2002р. за №367/6655	Вісник.Цінні папери 29.04.2002 №98-99 Цінні папери України 16.05.2002 №17
24	№103 від 18 березня 2002 р. Про заборону торгівлі векселями на організаційно оформлених ринках (+ роз’яснення №3 від 18 березня 2002 р.)	Вісник.Цінні папери 29.04.2002 №98-99 Цінні папери України 16.05.2002 №17
25	№104 від 18 березня 2002 р. “Про затвердження Положення про порядок оцінки вартості чистих активів інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній” Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 квітня 2002 р. за №392/6680	Вісник.Цінні папери 15.05.2002 №106 Цінні папери України 16.05.2002 №17
26	№107 від 18 березня 2002 р. Про затвердження Положення про діяльність саморегулювної організації професійних учасників ринку цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2002р. за №787/7075	Вісник.Цінні папери 18.10.2002 №239-240 Цінні папери України 24.10.2002 №40
27	№109 від 2 червня 2002 р. Про затвердження типової програми навчання фахівців з питань управління активами	Цінні папери України 13.06.2002 №21
28	№111 від 2 червня 2002 р. Про внесення змін до типових програм навчання фахівців з питань фондового ринку	Цінні папери України 13.06.2002 №21

29	№125 від 2 червня 2002 р. Про схвалення Методичних рекомендацій Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з обліку основних видів операцій торговців цінними паперами	Вісник.Цінні папери 17.07.2002 №160-161 Цінні папери України 01.08.2002 №28
30	№126 від 2 червня 2002 р. Про затвердження Програми запровадження фінансової звітності за Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку компаніями, акції яких знаходяться у лістингу, та професійними учасниками ринку цінних паперів	Цінні папери України 13.06.2002 №21
31	№129 від 2 червня 2002 р. Про скасування рішення Комісії від 11 січня 2002 року №70 “Про зміни та доповнення до нормативних документів Комісії щодо вирішення проблемних питань при анулюванні ліцензії зберігача”	Цінні папери України 13.06.2002 №21
32	№157 від 2 червня 2002 р. Про погодження Тимчасового положення про порядок надання Українською асоціацією інвестиційного бізнесу Подання товариствам, які мають намір отримати ліцензію на здійснення професійної діяльності з управління активами в Комісії	Вісник.Цінні папери 17.06.2002 №134-135 (ріш) Цінні папери України 20.06.2002 №22 (рішення) Цінні папери України 11.07.2002 №25 (Тимчасове Положення)
33	№158 від 2 червня 2002 р. Про визначення Української асоціації інвестиційного бізнесу як саморегулювальної організації, яка об'єднує інвестиційних керуючих та компаній з управління активами	Вісник.Цінні папери 17.06.2002 №134-135 Цінні папери України 20.06.2002 №22
34	№167 від 11 червня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску акцій закритих акціонерних товариств Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 липня 2002 р. за №587/6875	Вісник.Цінні папери 29.07.2002 №170-171 Цінні папери України 08.08.2002 №29
35	№190 від 2 червня 2002 р. Про погодження Рекомендацій з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств України	Вісник.Цінні папери 08.07.2002 №152-153 Цінні папери України 25.07.2002 №27
36	№195 від 2 червня 2002 р. Про затвердження змін та доповнень до Положення про порядок скасування реєстрації випуску (випусків) інвестиційних сертифікатів інвестиційного фонду (інвестиційної компанії), затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 5 листопада 1999 року №229 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 липня 2002 р. за №593/6881	Вісник.Цінні папери 26.07.2002 №168-169 Цінні папери України 01.08.2002 №28
37	№196 від 2 липня 2002 р. Про затвердження Положення про розмір витрат, що відшкодовуються за рахунок активів інституту спільного інвестування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 липня 2002 р. за №600/6888	Вісник.Цінні папери 29.07.2002 №170-171 Цінні папери України 08.08.2002 №29 Інвестгазета 29.10.2002 №43
38	№197 від 6 липня 2002 р. Про затвердження Положення про реєстрацію регламенту інститутів спільного інвестування і ведення Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2002 р. за №657/6945	Вісник.Цінні папери 04.09.2002 №203-204 Цінні папери України 05.09.2002 №33 Інвестгазета 29.10.2002 №43
39	№201 від 2 липня 2002 р. Про затвердження Положення про порядок визначення вартості чистих активів інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 липня 2002 р. за №606/6894	Вісник.Цінні папери 14.08.2002 №185-186 Цінні папери України 22.08.2002 №31 Інвестгазета 29.10.2002 №43
40	№202 від 2 липня 2002 р. Про затвердження змін та доповнень до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2002 р. за №766/7054	Вісник.Цінні папери 18.10.2002 №241-242 Цінні папери України 17.10.2002 №39
41	№209 від 11 червня 2002 р. Про затвердження інструктивного листа щодо Вимог до річного звіту емітентів цінних паперів, затверджених рішенням Комісії від 14.03.02 №88 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 04.04.2002 за №332/6620 (+ інструктивний лист)	Вісник.Цінні папери 17.07.2002 №160-161 Цінні папери України 25.07.2002 №27
42	№210 від 11 червня 2002 р. Про затвердження змін та доповнень до Положення про вимоги до сертифікатів цінних паперів, випущених у документарній формі, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31.07.98 №95 (із змінами та доповненнями) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2002 р. за №620/6908	Вісник.Цінні папери 29.07.2002 №170-171 Цінні папери України 29.08.2002 №32
43	№211 від 4 липня 2002 р. Про анулювання дозволу на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів	Вісник.Цінні папери 24.07.2002 №166-167 Цінні папери України 25.07.2002 №27
44	№212 від 11 червня 2002 р. Про затвердження Положення про подання звітності фондовими біржами та торговельно-інформаційними системами Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2002 р. за №696/6984	Вісник.Цінні папери 07.09.2002 №206 Цінні папери України 19.09.2002 №35
45	№216 від 1 серпня 2002 р.	Вісник.Цінні папери

	Про затвердження Положення про порядок подання інформації компаніями з управління активами про результати діяльності інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2002 р. за №697/6985	09.09.2002 №207-208 Цінні папери України 12.09.2002 №34 Инвестгазета 29.10.2002 №43
46	№217 від 1 серпня 2002 р. Про порядок застосування пункту 1 статті 12 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів (+роз’яснення №4 від 1 серпня 2002 р)	Вісник.Цінні папери 12.08.2002 №183-184 Цінні папери України 15.08.2002 №30
47	№218 від 1 серпня 2002 р. Про переоформлення ліцензії Акціонерному комерційному промислово-інвестиційному банку (закритому акціонерному товариству) м. Київ	Цінні папери України 15.08.2002 №30 Инвестгазета 27.08.2002 №34
48	№224 від 2 серпня 2002 р. Про приведення організаторами торгівлі своїх правил торгівлі у відповідність до вимог п. 2 ст. 13 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”	Вісник.Цінні папери 13.09.2002 №211-212 Цінні папери України 19.09.2002 №35
49	№241 від 2 серпня 2002 р. Про схвалення Положення про порядок проведення конкурсу на кращу регулярну інформацію відкритих акціонерних товариств та підприємств-емітентів облігацій	Вісник.Цінні папери 13.09.2002 №211-212 Цінні папери України 26.09.2002 №26
50	№243 від 10 вересня 2002р. Про затвердження Положення про порядок та умови передачі Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку частини повноважень саморегульним організаціям професійних учасників ринку цінних паперів щодо передліцензійної роботи, підготовки, перепідготовки та попередньої сертифікації фахівців фондового ринку Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 жовтня 2002р. за №795/7083	Вісник.Цінні папери 21.10.2002 №243-244 Цінні папери України 24.10.2002 №40
51	№246 від 12 вересня 2002 р. Про встановлення Максимального розміру тарифів на послугу реєстраторів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 4 жовтня 2002 р. за №811/7099	Вісник.Цінні папери 14.10.2002 №237-238 Цінні папери України 17.10.2002 №39 Инвестгазета 29.10.2002 №43
52	№248 від 10 вересня 2002р. Щодо затвердження нової редакції Положення про Консультативно-експертну раду Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	Вісник.Цінні папери 27.09.2002 №223-224 Цінні папери України 03.10.2002 №37
53	№264 від 12 вересня 2002 р. Про затвердження Положення про подання адміністративних даних депозитарними установами, що здійснюють діяльність зберігача цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 жовтня 2002 р. за №801/7089	Вісник.Цінні папери 23.10.2002 №245-246 Инвестгазета 29.10.2002 №43 Цінні папери України 31.10.2002 №41
54	№265 від 17 вересня 2002 р. Про затвердження Положення про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 жовтня 2002 р. за №802/7090	Вісник.Цінні папери 28.10.2002 №249-250 Цінні папери України 31.10.2002 №41 Инвестгазета 29.10.2002 №43
55	№286 від 17 вересня 2002 р. Про передачу повноважень територіальним управлінням Комісії щодо скасування реєстрації випусків акцій акціонерних товариств, які виключені з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у зв’язку з їх ліквідацією	Вісник.Цінні папери 27.11.2002 №275-276 Цінні папери України 05.12.2002 №46
56	№296 від 24 вересня 2002 р. Про внесення змін та доповнень до типових програм навчання фахівців з питань фондового ринку	Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 21.11.2002 №44 Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274
57	№321 від 29 жовтня 2002 р. Про визначення операцій, що не відносяться до торгівлі цінними паперами як виду професійної діяльності Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 листопада 2002 р. за №904/7192	Вісник.Цінні папери 27.11.2002 №275-276 Цінні папери України 05.12.2002 №46
58	№326 від 29 жовтня 2002 р. Про внесення змін та доповнень до Положення про подання звітності фондовими біржами та торговельно-інформаційними системами, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11 червня 2002 р. №212 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2002 р. за №916/7204	Вісник.Цінні папери 04.12.2002 №281-282 Цінні папери України 12.12.2002 №47

59	№327 від 29 жовтня 2002 р. Про внесення змін до Порядку оприлюднення частини регулярної інформації про емітента, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31.07.98 №97 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.09.98 за №545/2985 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 листопада 2002 р. за №911/7199	Вісник.Цінні папери 29.11.2002 №277-278 Цінні папери України 05.12.2002 №46
60	№328 від 29 жовтня 2002 р. Щодо відображення у звітності торговців цінними паперами операцій з розміщення та погашення казначейських зобов'язань України (+ Інструктивний лист)	Вісник.Цінні папери 20.11.2002 №269-270 Цінні папери України 21.11.2002 №44
61	№330 від 15 жовтня 2002 р. Про анулювання ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів	Вісник.Цінні папери 20.11.2002 №269-270
62	№334 від 29 жовтня 2002 р. Про порядок надання інформації учасникам акціонерних товариств (+ роз'яснення №5 від 29 жовтня 2002 р.)	Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
63	№340 від 29 жовтня 2002 р. Про затвердження складу Консультативно-експертної ради Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
64	№342 від 29 жовтня 2002 р. Про затвердження роз'яснення "Про порядок застосування вимог останнього абзаца статті 10 Закону України "Про цінні папери і фондову біржу" (+ роз'яснення №6 від 29 жовтня 2002 р.)	Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
65	№344 від 29 жовтня 2002 р. Про скасування рішень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку: від 25 лютого 2002 року №46 "Про затвердження змін та доповнень до положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії та інформації про їх випуск", затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.01.98 №8; від 25 лютого 2002 року №47 "Про затвердження змін та доповнень до Положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційного фонду та інформації про їх випуск", затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.01.98 №8	Вісник.Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
66	№355 від 5 листопада 2002 р. Про погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про міжвідомчу групу з питань обміну інформацією та міжвідомчої співпраці щодо створення спроможностей законодавчого та статистичного аналізу" та Положення про міжвідомчу групу з питань обміну інформації та міжвідомчої співпраці щодо створення спроможностей законодавчого та статистичного аналізу	Вісник.Цінні папери 26.12.2002 №291-292 Цінні папери України 19.12.2002 №48
67	№359 від 19 листопада 2002 р. Щодо скасування рішення Комісії від 14.05.1997 р. №7 та роз'яснення Комісії від 28.07.1998 р. №7	Вісник.Цінні папери 29.11.2002 №277-278 Цінні папери України 05.12.2002 №46
68	№362 від 26 листопада 2002 р. Про внесення змін до рішення Комісії від 2 липня 2002 р. №202 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2002 р. за №996/7284	Вісник.Цінні папери 30.12.2002 №303-304 Цінні папери України 09.01.2003 №1
69	№368 від 3 грудня 2002 р. Про затвердження змін та доповнень до Положення про вимоги до сертифікатів цінних паперів, випущених у документарній формі, затвердженого рішенням Комісії від 31.07.98 №95 із змінами та доповненнями) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 грудня 2002 р. за №1001/7289	Вісник.Цінні папери 13.01.2003 №5-6 Цінні папери України 16.01.2003 №2
70	№372 від 26 листопада 2002 р. Про затвердження роз'яснення "Щодо створення ради акціонерного товариства (спостережної ради) з числа акціонерів у разі, якщо акціонером є юридична особа" (+ роз'яснення №7 від 26 листопада 2002 р.)	Вісник.Цінні папери 26.12.2002 №291-292 Цінні папери України 19.12.2002 №48
71	№374 від 5 листопада 2002 р. Щодо продовження терміну подання звітності торговцями цінними паперами, встановленого вимогами п.1.2 порядку подання звітності торговцями цінними паперами, затвердженого рішенням Комісії від 10.06.97 №11/1 (+ Інструктивний лист)	Вісник.Цінні папери 26.12.2002 №291-292 Цінні папери України 19.12.2002 №48
72	№389 від 19 грудня 2002 р. Про затвердження змін до Максимального розміру тарифів на послугу реєстраторів з перереєстрації прав власності на імені цінні папери Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 січня 2003 р. за №12/7333	Вісник.Цінні папери 20.01.2003 №11-12 Цінні папери України 23.01.2003 №3
73	№394 від 19 грудня 2002 р. Про скасування рішення Комісії від 21 вересня 1998 року №121 "Про встановлення максимальних розмірів тарифів на оплату послуг реєстраторів"	Вісник.Цінні папери 13.01.2003 №5-6 Цінні папери України 16.01.2003 №2
74	№409 від 12 грудня 2002 р. Про внесення доповнень до типових програм навчання фахівців з питань фондового ринку	Вісник.Цінні папери 15.01.2003 №7-8 Цінні папери України 16.01.2003 №2
75	№412 від 19 грудня 2002 р.	Вісник.Цінні папери

	Про внесення змін до Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 січня 2003 р. за №59/7380	10.02.2003 №29-30 Цінні папери України 13.02.2003 №6
--	---	--

РОЗ'ЯСНЕННЯ КОМІСІЇ

№	Роз'яснення (номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	№1 від 11 січня 2002 р. Щодо порядку застосування статті 5 Закону України “Про цінні папери і фондову біржу” стосовно права власника арештованих акцій брати участь в управлінні товариством шляхом голосування на загальних зборах (+ рішення №24 від 11 січня 2002 р.)	Вісник. Цінні папери 01.02.2002 №23-24 Цінні папери України 07.02.2002 №5 Инвестгазета 26.02.2002 №8
2	№2 від 25 лютого 2002 р. “Про порядок застосування ст. 40, 43 Закону України “Про господарські товариства” щодо порядку та змісту повідомлення про внесення змін до порядку денного загальних зборів товариства” (рішення №71 від 25 лютого 2002 р.)	Вісник. Цінні папери 20.03.2002 №63-64 Цінні папери України 28.03.2002 №12
3	№3 від 18 березня 2002 р. Про заборону торгівлі векселями на організаційно оформлених ринках (+ рішення №102 від 18 березня 2002)	Вісник. Цінні папери 29.04.2002 №98-99 Цінні папери України 16.05.2002 №17
4	№4 від 1 серпня 2002 р. Про порядок застосування пункту 1 статті 12 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні (+ рішення №217 від 1 серпня 2002)	Вісник. Цінні папери 12.08.2002 №183-184 Цінні папери України 15.08.2002 №30
5	№5 від 29 жовтня 2002 р. Про порядок застосування пункту г) статті 10 Закону України “Про господарські товариства” (+ рішення від 29 жовтня 2002 р. №334)	Вісник. Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
6	№6 від 29 жовтня 2002 р. Про порядок застосування вимог останнього абзаца статті 10 Закону України “Про цінні папери і фондову біржу” (+ рішення від 29 жовтня 2002 р. №342)	Вісник. Цінні папери 25.11.2002 №273-274 Цінні папери України 05.12.2002 №46
7	№7 від 26 листопада 2002 р. Щодо створення ради акціонерного товариства (спостережної ради) з числа акціонерів у разі, якщо акціонером є юридична особа (+ рішення від 26 листопада 2002 р. №372)	Вісник. Цінні папери 26.12.2002 №291-292 Цінні папери України 19.12.2002 №48

НАКАЗИ

№	Наказ (номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	№92 від 6 лютого 2002 р. Про затвердження тимчасово скорочених типових програм навчання фахівців з питань фондового ринку	Вісник. Цінні папери 125.02.2002 №43-44 Цінні папери України 28.02.2002 №8
2	№542 від 12 липня 2002 р. Про порядок проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців	Вісник. Цінні папери 16.09.2002 №213-214 Цінні папери України 26.09.2002 №36 Деловая Украина 20.09.2002 №47
3	№809 від 18.10.2002 Щодо вимог розділу 4 Положення про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 17 вересня 2002 року №265	Вісник. Цінні папери 20.11.2002 №269-270 Цінні папери України 21.11.2002 №44
4	№815 від 21 жовтня 2002 р. Про Порядок проведення щорічної оцінки	Цінні папери України 28.11.2002 №45
5	№832 від 25 жовтня 2002р. Щодо вимог розділу 4 Положення про подання адміністративних даних депозитарними установами, що здійснюють депозитарну діяльність зберігача цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 12 вересня 2002 року №264	Цінні папери України 07.11.2002 №42
6	№982 від 09.12.2002р. Щодо вимог розділу 3 Положення про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 17 вересня 2002 р. №265	Вісник. Цінні папери 25.12.2002 №299-300 Цінні папери України 26.12.2002 №49
7	№1055 від 27 грудня 2002р. Щодо подовження терміну подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення	Вісник. Цінні папери 30.12.2002 №303-304

	реєстрів власників іменних цінних паперів	Цінні папери України 16.01.2003 №2
--	---	---------------------------------------

ІНФОРМАЦІЙНІ ЛИСТИ, ІНСТРУКЦІЇ, КОМЕНТАРІ ТОЩО

№	(номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	Інформаційне повідомлення щодо п.2 Положення ДКЦПФР “Про порядок подання щоквартальної інформації акціонерними товариствами та холдинговими компаніями зі значною часткою в статутному капіталі, затвердженого рішенням Комісії від 4.09.2001 №248 зі змінами та доповненнями, внесеними рішенням Комісії від 29.11.2001 №351, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.12.2001 р. за №1024/6215	Вісник. Цінні папери 28.01.2002 №19-20
2	Інформаційний лист професійним учасникам фондового ринку	Вісник. Цінні папери 04.03.2002 №49-50 Цінні папери України 07.03.2002 №9
3	Коментар до рішення Комісії від 13.12.2001 №382 “Щодо порядку продовження терміну дії та отримання сертифікатів особами, що здійснюють професійну діяльність з цінними паперами в Україні	Вісник. Цінні папери 22.04.2002 №92-93
4	Інформаційний лист професійним учасникам фондового ринку	Вісник. Цінні папери 16.05.2002 №107 Цінні папери України 16.05.2002 №17
5	Лист Голові Ради директорів Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України Прилипу С.І. від начальника юридичного управління Л.Волохова	Вісник. Цінні папери 15.07.2002 №158-159
6	Інструктивний лист “Про Вимоги до річного звіту емітентів цінних паперів, затверджених рішенням Комісії від 14.03.02 №88 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 04.04.2002 за №332/6620” (+ рішення від 11.06.2002 №209)	Вісник. Цінні папери 17.07.2002 №160-161 Цінні папери України 25.07.2002 №27
7	Інструктивний лист “Щодо відображення у звітності торговців цінними паперами операцій з розміщення та погашення казначейських зобов’язань України “ (+ рішення від 29 жовтня 2002 р. №328)	Вісник. Цінні папери 20.11.2002 №269-270 Цінні папери України 21.11.2002 №44
8	Інструктивний лист “Щодо продовження терміну подання звітності торговцями цінними паперами, встановленого вимогами п.1.2 порядку подання звітності торговцями цінними паперами, затвердженого рішенням Комісії від 10.06.97 №11/1” (+ рішення від 5 листопада №374 2002 р.)	Вісник. Цінні папери 26.12.2002 №291-292 Цінні папери України 19.12.2002 №48

СПІЛЬНІ НАКАЗИ

№	(номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	Про затвердження змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів з питань приватизації (наказ ФДМ від 16 серпня 2002 р. №287, ДКЦПФР від 24 вересня 2002 р. №287, розпорядження АКУ від 5 листопада 2002 р. №314-р	

СПІЛЬНІ ІНШІ ДОКУМЕНТИ

№	(номер, дата прийняття)	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
1	Меморандум про основні напрями розвитку бухгалтерського обліку в Україні, застосування й удосконалення положень (стандартів) бухгалтерського обліку та розкриття інформації у фінансовій звітності підприємств і організацій від 8 листопада 2002 року (Міністерство фінансів України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національний банк України, Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України, Рада підприємств України, Український союз промисловців і підприємців, Координаційно-експертний центр об’єднань підприємств України)	Инвестгазета 18.02.20023 №7